

SIMYACI

Paulo Coelho, Rio de Janeiro'da dogdu. Roman

yazarligina baslama-

dan önce, oyun yazarı, tiyatro yönetmeni ve sevilen bir

sarki sözü

yazariydi. Coelho, gençliginde bir hippiydi. 1986 yilinda

Hiristiyan-

Iarin, Bati Avrupa'dan baslayip Ispanya'da Santiago de

Compostela

kentinde sona eren geleneksel haç yolculugunu yaptı; bu

deneyimini

1987 yilinda yayinladigi The Pilgrimage (Hac) adli

kitabinda anlatti.

1988 yilinda yayinlanan ikinci kitabı Simyaci, Coelho'yu

en çok oku-

nan çağdas yazarlardan biri yaptı. Öteki kitapları;^ Bida,

Valkürler

ve son yazdığı Piedra Irmaginin Kiyisinde Oturdum,

Agladim'dir.

Simyaci, 42 ülkede yayinlandı, 26 dile çevrildi. Bu kitap,

Coelho'yu

Gabriel Garcia Márquez'in arkasından en çok okunan

Latin Ameri-

kali yazarlardan biri konumuna getirdi.

Felsefe Tasi'nin gizlerini

bilen

ve bunu kullanan simyaci

J. 'ye

Yollarina giderken Isa bir

köye

girdi. Marta adli bir kadin onu

evine

kabul etti.

Meryem adli bir kizkardesi

var-

di, o da Rabbin ayaklari dibinde

otu-

rup onun sözünü dinlerdi.

Marta ise, isin çoklugundan

sa-

Sirmisti; Isa'ya giderek dedi:

' - Ya Rab, kizkardesimin

hiz-

mette beni yalnu birakmasi sence

bir

sey degil midir? Imdi ona söyle

bwa

yardim etsin.

Fakat Rab cevap verip dedi:

- Marta, Marta, sen birçok

sey-

ler için üzülp telas ediyorsun;

fakat

bir seye ihtiyaç vardır ve Meryem,

kendisinden alınmayacak olan iyi

pa-

yi seçmiştir.

INCİL, LUKA,

X, 38-42

Öndeyis

BİR KERVANCININ GETİRDİĞİ KİTABI

ELINE

aldı Simyacı. Kapagi yoktu kitabın, ama gene de

yazarının

kim olduğunu anladı: Oscar Wilde'di yazar. Kitabın

sayfa-

larını karıştırırken, Narkissos'u anlatan bir öyküye rastla-

di.

Narkissos'un, kendi güzelliğini her gün bir gölün

su-

larında seyretmeye giden bu yakışıklı delikanlinin

efswesi-

ni biliyordu Simyacı. Bu delikanî kendi görüntüsüne öy-

lesine vurgunmuş ki günün birinde göle düşüp

bogulmuş.

Onun göle düşüp bogulduğu yerde de bir çiçek açmış,

bu

çiçeğe nergis adı verilmiş.

Ama kendi yazdığı öyküyü böyle bitirmiyordu

Oscar

Wilde.

Tatlı su gölünün kıyısına gelen orman tanrıçaları

Ore-

as'ların onu bir acı gözyası kavanozuna dönüşmüş olarak

bulduklarını yazıyordu Oscar Wilde.

- Neden ağlıyorsun? diye sormuş Oreas'lar.

- NarkIssos için ağlıyorum, diye yanıtlamış göl.

- Ne vaT bunda sasilacak, demiş bunun

üzerine or-

mw tanrıçaları. Bizler ormanlarda bosu bosuna onun

pe-

sinde dolası dururduk, ama onun güzelliğini yalnızca sen

görebilirdin yakından.

- Narkissos yakisikli bir genç miydi? diye

sormus

göi.

- Bunu senden daha iyi kim bilebilir ki? diye

karsilik

vermis iyice sasiran Oreas'lar. Her gün senin kiyilarina

ge-

lip sularina bakiyordu!

Göl bir süre sessiz kalmis. Sonra söyle

konusmus:

- Narkîssos için agliyorum, ama onun yakisikli

oldu-

gunu hiç fark etmemistim ben. Narkissos için agliyorum,

1

1

çünkü sularima egildigi zaman, gözlerinin derinliklerinde

kendi güzelligimin yansimasini görebiliyordum.

- Iste çok güzel bir hikâye, dedi Simyaci.

Birinci Bölüm

DELIKANLININ ADI SANTIAGO IDI. SÜRÜ-
süyle birlikte eski, terk edilmiş kilisenin önüne geldiğinde
günes batmak üzereydi. Kilisenin çatısı çoktwdır çökmüş,
bir zamanlar ayin esyalarinin konuldugu yerde kocaman
bir flravuninciri büyümüstü.

Delikanli geceyi burada geçirmeye karar verdi.

Bütün

koyunlarini yikik kapidan içeri soktu. Koyunlarin, gecele-
yin kaçmalarina engel olacak sekilde, kapiya birkaç tahta
koydu. Bu bölgede kurt falan yoktu, ama bir keresinde bir
kaçak koyunu bulmak için, ertesi gün bütün gün dolas-
mak zorunda kalmisti.

Yamçismi yere yayip üzerine uzandi, okuyup

bitİrdi-

gi kitabi da yastik olarak basinin altina koydu. Uykuya
dalmadan önce, artik daha kalın kitaplar okumasi gerekti-
gini düşündü: Okunmalari daha uzun sürer, geceleyin de
daha rahat yastik olurlardi.

Uyandiginda ortalik hâlâ karanlikti. Yukariya
bakti,

yari yariya yıkılmış çatının arasından parıldayan yıldızları
gördü.

"Biraz daha uyusaydım," diye düşündü Bir hafta
önce-
ki düşü tekrar görmüş, gene sonunu getiremeden
uyanmış-
ti.

Kalktı, bir yudum sarap içti. Sonra degnegini eline
alıp hâlâ uyumakta olan koyunları uyandırmaya başladı.
Hayvanların çoğunun tipki kendisi gibi uykudan hemen
siyirilip uyandıklarını fark etti. Sanki gizemli bir güç, iki
yıldız, yiyecek ve su pesinde kendisiyle birlikte bütün ül-
keyi dolasıp duran koyunların yaşamına bağlamıştı yasa^
mini. 'Bana öylesine alistiler ki, saat düzenimi biliyorlar,*
dedi kendi kendine alçak sesle.

1

5

^ daldıktafl sonra, tersi de olabilir,' diye
düşün-
dü: Hayvaaiarin saat düzenine belki de kendisi alismisti.
Gene de, Uyanması geciken, koyunlar da vardı.

Adlari-

ni söyleyer^ek^ sopasiyla birer birer hepsini uyandirdi.

Söy-

lediklerini koyunlarin anlayabildigine her zaman inanmi\$-

ti. Bundan^ dolayi, kendisini'etkileyen kitaplarin bazi bö-

lümIerini kimi zaman onlara okur; kimi zaman da kirlarda

dolaşan biç çobanin yalnızligindan ya da yasama

sevincin-

den söz ederdi onlara; kimi de ugTamayi aliskanlık

haline

getirdigi kentlerde gördüğü son yenilikleri anlatirdi.

Ama, önceki gündən bu yana, dört gün sonra

varacağı

kentte yaşayan genç kizdan başka bir konuşma konusu

aç-

mamisti. Bir tüccarin kiziydi söz konusu olan. Önceki yıl,

yalnızca bir kez gelmişti buraya. Tüccarin bir kumas ma-

gazasi vardı; alacağı mal koçusunda aldatılmamak için,

ko-

yunlarin gözünün önünde kırılmasıni istiyordu. Bu ma-

gazayi ona bir arkadaşı anlatmış, çoban da sürüsünü

oraya

götürmüştü. *

"BIRAZ YÜN SATMAK İSTİYORUM,"

DEMİSTİ

çoban, tüccara.

Dükkân kalabalikti, is yogundu; bu yüzden, tüccar çobana ikindiye kadar beklemesini söyledi. Bunun üzerine

Çoban gidip magazanin önündeki kaldırıma oturdu, heybe-sinden bir kitap çıkardı.

- Çobanların kitap okuyabildiklerini bilmiyordum, dedi yanibasında bir kadın sesi.

Uzun siyah saçları, eski Magripli fatihleri belli-belirsiz animsatan gözleriyle, tepeden tırnaga tam bir Endülüs kızıydı konuşan.

- Koyunlar kitaplardan daha öğreticidir, diye yanıtlandı genç çoban.

İki saatten fazla sohbet ettiler. Endülüs kızı, tüccarın kızı olduğunu söyledi, her günü birbirine benzeyen köy yaşamını anlattı. Çoban, Endülüs kırlarından, ugradığı kentlerde gördüğü son yeniliklerden söz etti. Koyunlarıyla konuşmak zorunda kalmadığı için mutluydu çoban.

- Okumayı nasıl öğrendiniz? diye sordu genç

kiz.

- Herkes gibi, diye yanitladi çoban. Okulda.

- Peki ama, okuma bildiginize göre niçin

çobanlik

yapiyorsunuz?

Delikanli bu soruyu yanitlamamak için

duymazliktan

geldi. Verecegi yaniti genç kizin anlamayacagindan

emin-

di. Bu yüzden, yolculuk öyküleri anlatmayı sürdürdü.

Genç kizin Magripli küçük gözleri, merak ve saskinlikten

kocaman açiliyor, kimi de iyice küçülüyordu. Zaman geç-

tikçe, zamanin hiç geçmemesini, genç kizin babasinin

isle-

rini bitirememesini ve kendisinden üç gün daha

beklemesi-

ni istemesini dilemeye basladi delikanli. Simdiye kadar

hi^

Simyaci

1 7 ^

duymadigi birseyler hissettigini fark etti: Sonsuza dek bir

yere yerlesmek istiyordu. Kara saçli genç kizin yaninda,

kuskusuz, günler birbirine benzemezdi.

Ama sonunda tüccar gelip dört koyun kirkmasini

is-

tedI. Borcunu ödedikten sonra çobanın ertesı yıl da ugramasını söyledi.

18

SİMDİ BU KASABAYA ULASMAK İÇİN

ÖNÜN-

de dört gün vardı çobanın. Heyecandan içi içine sigmiyordu, ama yüregini koyu bir kaygı da sarmıstı: Belki de genç

kız unutmıstı onu. Yün satmak için oraya uğrayan bir yığın çoban vardı.

- Pek önemli değil, dedi koyunlarıyla

konusurken.

Ben de başka yerlerde başka kızlar tanıyorum.*

Ama, yüreginin derinliklerinden biliyordu ki, öyle

pek önemli değil diyecek durumda değildi. Çobanların da, tıpkı denizciler ve gezgin satıcılar gibi, kendilerini yer yüzünde basıbos dolasmaktan vazgeçirtecek birinin

yasadı-

gi bir kente uğrayabileceklerini biliyordu.

*

GÜNÜN İLK ISIKLARI TANYERİNDEN

YÜK-

selmeye baslarken, çoban koyunlarini gündogusu yönünde sürmeye basladi. 'Hiçbir zaman bir karar vermek gereksinimi duymuyorlar/ diye düşündü. 'Belki de bu yüzden hep benim yanimda kaliyorlar.' Su ve yiyecekten bas-

ka bir seye gereksinim duymuyordu koyunlar. Onlarin çobani olarak Endülüs'ün en iyi otlaklarini bildigi sürece, kendisiyle her zaman dost kalacaklardi. Günesin dogusu ile batisi arasinda eglesen, uzun saatlerden olusan günlerin

biri ötekinden farkli olmasa da; kisacik yasamlari boyunca tek bir kitap okumasalar, köylerde olup bitenleri anlatan delikanlinin insan dilini anlamasalar da. Yiyecek ve suyla yetiniyorlardi ve bu onlar için yeterliydi. Buna karsilik, yünlerini, arkadasliklarini ve kimi zaman da etlerini cömertçe sunuyorlardi.

'Günün birinde bir canavara dönüşsem ve tek tek

hepsini öldürsem, sürünün hepsini bogazladiktan sonra ancak isin farkina varirlardi,' diye düşündü delikanli.

'Çünkü bana inanıyorlar ve artık kendi içgüdülerine güvenmiyorlar. Bu böyle, çünkü onları otlaga ben götürüyorum.'

Delikanlı kendi düşüncelerine sasmaya, onları tuhaf bulmaya başladı. İçinde firavununcisi bitmiş kilise belki de cinli-periliydi. Belki de aynı düşü bu nedenle yeniden görüyor ve her zaman sadık dost saydığı koyunlara kirsî öfke duyuyordu. Önceki akşam yemeginden kalma sarabından içti biraz ve yamçısına sarıdı. Birkaç saat sonra, güneşin yükselmesiyle artan bunalıcı sıcaklar yüzünden sürüsünü kirda dolduramayacağını biliyordu. Yazın bu saatte bütün İspanya uykuya dalardı Sıcak, gece ininceye kadar

sürerdi, ama bu arada yamçısını yin.naa t^irr.A 20-in daydı. Her şeye karsın, bu yükten /ak.r.-r. < - k*, -'.p? zaman, sabah ayazmi bu yük sayesinde _->i.j;etme:.Igi'~ animsiyordu kuskusuz.

'Havanın beklenmedik değisiK.u.\leri.-e ka.-si \cArr ya her zaman hazır olmalıyız,' dht: üüsü'. ^ord- r zö-

man; yamçının ağırlığına katıanmavi minnetle kabai ediyordu.

Yamçının da bir varlık nedeni vardı, tıpkı delikanlinin hikmeti vücudu gibi. Orası senin, burası benim Endülüs ovalarını iki yıl dolastıktan sonra, belgenin bütün kentlerini ezberledi; yaşamına anlam veren |ey gezip dolasmaktı.

Basit bir çobanın neden okuma bildiğini, bu ke/genç kızı açıklamak niyetindeydi: On iki yaşına kadar papaz okuluna gitmişti. Anababası, onun din adamı olmasını istemilerdi; tıpkı koyunları gibi, yalnızca su ve yiyecek için çalışan yoksul bir köylü ailesi için gurur kaynağıydı böyle bir şey. Latince, İspanyolca ve dinbilim okumuşt'u. Ama, daha küçüklüğünden itibaren dünyayı tanımayı hayal edermişti, Tanrıyı ya da insanın günahlarını öğrenmek için. Okuma daha önemliydi böyle bir şey. Bir akşam, ailesini gittiğinde giderken, bütün cesaretini toparlayıp tıpkı hasma rıvhin olmak istemediğini söyledi. Yolculuk yapmak istiyordu.

- Dünyanın bütün insanları sim üye kad"r t-j

köyden gelip geçtiler, oğlum. Buraca yeni peyler anmayı geldiler, ama hiç değişmediler. Satoyu gezmek için tepeye çıktılar ve geçmişin günümüzden daha iyi olduğuna karar

verirler. Saçlarının rengi ister açık, ister koyu olsun, hepsi

de köyümüzün insanlarına benzerler

- Ama ben, bu insanların geldiği ülkelerdeki

"to-

ları bilmiyorum, diye yanıtladı delikanlı.

- Bu insanlar, tarlalarımız!, kadınlarımızı

görünce,

her zaman burada yaşamak istediklerini sekerle; dir-

sürdüdü baba.

- Onların geldikleri yerlerin kadınlarını ve

toprakla-

rini tanımak istiyorum, dedi oğul bunun üzerine. Çünkü

hiçbiri bizimle kalmıyorlar burada.

- Ama bu insanların cepleri para dolu, dedi baba.

Bi-

zim burada, yalnızca çobanlar başka yerleri görebilirler.

- Öyleyse, ben de çoban olacağım.

' Bunun üzerine baba hiçbir şey söylemedi. Ertesi

gün,

içinde üç eski İspanyol altın lirası bulunan bir kese verdi

oğluna.

- Bunları bir gün tarlada buldum. Rahipliğe ka-

bul edilme töreninde kiliseye vermeyi düşünüyordum.

Git, kendine bir sürü al ve en iyisinin bizim satomuz, en güzel kadınların da bizim kadınlarımız olduğunu öğreninceye kadar dünyayı dolas.

Ve baba oğlunu kutsadı. Delikanlı, babasının gözle-
rinde de dünyayı dolasma isteginin bulunduğunu gördü.
Her gece uyumak, yemek ve içmek için hep aynı yerde ka-
larak yıllarca kurtulmaya çalışmış olmasına karşın, hâlâ canlı kalan bir istekti bu.

22

UFUK KIZARDI, SONRA GÜNES
GÖRÜNDÜ.
Delikanlı, babasıyla yaptığı konuşmayı anımsadı ve kendi-
ni mutlu hissetti; daha şimdiden birçok sato, birçok kadın tanımıştı (ama bu kadınlardan hiçbiri, iki gün sonra göreceği kadının eline su bile dökemezdi). Bir yamçısı, bir bas-
kasiyle değıstokus edebileceği bir kitabı ve bir sürüsü vardı. Bununla birlikte, en önemlisi, her gün yasaminin büyük düşünüyü gerçekleştiriyordu: Geziyordu. Endülüs ovala-
rından bıkınca, koyunlarını satıp denizci olabilirdi. Deniz-

den usandigi zaman da birçok kent, birçok kadın

tanımış,

birçok mutluluk olanı yaşamış olurdu.

'Papaz okuluna, Tanrıyı aramaya nasıl

gidebilirim?'

diye düşündü, doğan güneşe bakarak. Bunun olası

olduğu

durumlarda, bir yolunu bulup bir başka yolculuğa çıkıyor-

du. Buradan kaç kez geçmiş olmasına karşın, bu harap

kili-

seye kadar hiç gelmemişti. Dünya büyüktü, sonu gelmi-

yordu. Kısa bir süre de olsa, koyunlarının kendisine yol

göstermesine izin verse, sonunda bir yığın ilginç şeyler

keşfederdi. "Sorun şu ki, her gün yeni bir yere gittiklerinin

farkına varmıyorlar. Otlakların değiştiğini, mevsimlerin

birbirine benzemediğini anlamıyorlar. Çünkü yiyecek ve

sudan başka bir kaygıları yok.'

"Belki de herkes için durum böyledir,' diye

düşündü

çoban. Tüccarın kızına rastladığından bu yana başka bir

kadın düşünmeyen benim için bile.'

Gökyüzüne baktı. Hesaplamalarına göre, öğle

yeme-

ginden önce Tarifa'da olacaktı. Orada, kitabını daha kalın

bir kitapla değiştirebilir, sisini sarapla doldurur, saç-

sakal

tirasi olabilirdi; kizin yanina gitmeden önce iyice hazirlan-
maliydi. Daha fazla koyunu olan bir baska çobanın,
kendi-

2

3

sinden önce davranip genç kiza talip olma olasiligini dü-
sünmek bile istemiyordu.

"Bir düsü gerçekteştirme olasiligi yasami
ilginçlestiri-
yor,' diye düsündü, günesin durumuna tekrar bakip adim-
larini hizlandirarak. Tarifa'da düs yorumcusu bir yasli ka-
dinin yasadigini ammsamisti. Daha önce bir kez görmüs
oldugu bu düsü, bu gece de görmüstü.

24

YASLI KADIN, DELIKANLIYI EVIN
ARKASIN-
daki bir odaya götürdü, odayi salondan rengârenk bir
plas-
tik perde ayiriyordu. Odada bir masa, bir Isa'nin Kutsal

Yüregi1 tasviri ve iki sar dalye vardı.

Yasli kadin oturdu, delikanliya da oturmasini
söyledi.

Sonra delikanlinin iki elini ellerinin arasina aldı ve usulca
dua etmeye basladı.

Söyledikleri bir Çingene duasina benziyordu.

Simdiye

kadar, dolasirken bir yigin Çingeneye rastlamisti. Bu in-
sanlar da dolasiyorlardi, ama koyunlarla ilgilenmiyorlardi.

Söylenenlere bakilrsa, bir Çingenenin isi-gücü durmadan
insanlari aldatmakti. Seytanla anlasma yaptiklari,

çocukla-

ri kaçirip gizli barinaklarinda bunlari köle gibi kullandik-

lari da söyleniyordu. Genç çoban, çocukken, Çingeneler
tarafından kaçirilmaktan korkmustu her zaman. Yasli ka-

din ellerim tutunca bu eski korkuyu animsadi delikanli.

'Ama burada isa'nin Kutsal Yüregi tasviri var,'

diye

düşündü, kaygilarından kurtulmak isterken. Elinin titre-
meye baslamasini, yasli kadinin da onun bu

ürküntüsünü

fark etmesini istemiyordu. Sessizce bir Tanri Babamiz

du-

asi okudu.

- Ilginç... dedi yasli kadin, gözlerini delikanlinin

elin-

den ayırmaksızın. Ve tekrar sustu.

Delikanlı, giderek sinirlendiğini hissediyordu. Ama elinin titremesine engel olamadı ve yaşlı kadın fark etti

bu-

nu. Hemen ellerini çekti kadının ellerinden.

- Buraya el falına baktirmek için gelmedim, dedi.

Bu

eve geldiği için artık, pişmanlık duyuyordu. Bir an, kadına

1 İsa'nın Tanrı sevgilinin limgeji. (Çrv.)

2

5

ücretini ödemenin ve hiçbir şey öğrenmeden buradan ayrılmamanın daha iyi olacağını düşündü. Ne var ki, üst üste gördüğü aynı düşün ne anlamaya geldiğini öğrenmek çok önemliydi onun için.

- Gördüğün düşler hakkında bilgi almaya geldin,

de-

di bunun üzerine yaşlı kadın. Ama düşler Tanrının diliyle konuşurlar. Tanrı dünyanın diliyle konuşursa bunun yorumunu yapabilirim. Ama senin ruhunun diliyle konuştuğu zaman bunu yalnızca sen anlayabilirsin. Gene de

danis-

ma ücreti ödeyeceksin bana.

'Gene bir dalavere,' diye düşündü delikanli. Her

seye

karsin, tehlikeyi göze almaya karar verdi. Bir çoban, kurt

ya da kuraklik tehlikesiyle her zaman karsi karsiyadir;

ama, çobanlik meslegini çekici kilan da budur zaten.

- Ayni düşü iki kez üst üste gördüm.

Koyunlarimla

bir otlaktaydim. Derken bir çocuk göründü ve koyunlarla

oynamaya basladi. Insanlarin koyunlarimla

oynamasindan

pek hoslanmam; tanimadiklari insanlardan korkarlar.

Ama kendileriyle oynamaya gelen çocuklardan korkmaz-

lar. Neden bilmem. Hayvanlarin, insanlarin yasini bilme-

leri sasirtici bir sey.

- Sözü gördüğün düse getir, dedi yasli kadin.

Ateste

tencerem var. Hem zaten fazla paran da yok, bütün

zama-

nimi alamazsin.

- Çocuk bir s üre koyunlarla oynuyor, diye

sürdür-

dü konusmasini çoban, biraz sikintiyla. Ve birden

elimden

tutuyor, beni Misir Piramitlerine götürüyor.

Yasli kadinin Misir Piramitlerinin ne oldugunu
bilip
bilmedigini anlamak için bir an sustu. Ama kadin sessizli-
gini bozmadi.

- Sonra, Misir Piramitlerinin (yasli kadinin iyice
an-
lamasi için bu sözcükleri tane tane söylüyordu) önünde,
çocuk bana, 'Buraya gelersen, gizli bir hazine
bulacaksın,'
diyor. Ve tam bana hazinenin yerini gösterecegi sirada
uyaniyorum, iki kez oldu.

26

Yasli kadin bir süre sustu. Sonra, delikanlinin
ellerini
tuttu, dikkatle inceledi.

- Artik senden para istemiyorum, dedi
sonunda.
Ama hazineyi bulacak olursan onda birini isterim.

Delikanli gülmeye basladi. Sevinçten gülüyordu.
Böylece, gördüğü hazine düsleri sayesinde,
cebindeki
pek az parayi da harcamamis oluyordu! Bu yasli kadin

ger-

çekten bir Çingene olmalıydı. Çingenerler biraz tuhaftırlar.

~ İyi de, nasıl yorumluyorsunuz bu düşü? diye

sordu

delikanlı.

- Önce yemin edeceksin. Sana

söyleyeceklerime kar-

sılık, hazinenin onda birini bana' vereceğine dair yemin

edeceksin.

Delikanlı yemin etti. Yaslı kadın, gözlerini İsa'nın

Kutsal Yüreği tasvirinden ayırmaksızın tekrarlamasını

iste-

di.

- Dünya Dili'nde bir düşün bu, dedi ardından. Bunu

yorumlayabilirim, ama çok zor bir yorum. İste bu yüzden

bana vereceğin paya değer.

- Yorumum söyle: Mısır Piramitlerine

gitmelisin.

Neyin nesidir bunlar bilmiyorum, ama bir çocuk gösterdi-

ğine göre, gerçekten vardır bunlar. Orada bir hazine

bulup

zengin olacaksın.

Delikanlı önce sasırdı, sonra öfkelenildi. Bu kadar

az

bir şey için bu cadı kariya gelmesi gerekmezdi. Ama,

para

ödemek zorunda olmadığını anımsadı.

- Eğer buysa, bunun için vakit kaybetmeye

değmez,

dedi.

- Hadi çanım! Sana, gördüğün düşü

yorumlamanın

zor olduğunu söylemiştim. Basit şeyler, en olağanüstü

şey-

lerdir ve yalnızca bilginler anlayabilirler bunları. Bir bilgin

olmadığım için, başka şeyler de bilmem gerekiyor: El

fali-

na bakmak, mesela.

- Peki, nasıl gideceğim Misir'a?

2

7

- Ben yalnızca düşleri yorumluyorum. Bunları

gerçe-

ğe dönüştürecek gücüm yok benim. Bu yüzden de kızları-

min bana verdikleriyle yaşamak zorundayım.

- Ama ya Misir'a yaramazsam?

- Eh, o zaman bir şey ödemezsin bana. Zaten ilk

kez

olmayacak.

Ve yasli kadin bu sözlerine hiçbir sey eklemedi.

Deli-

kanlıdan gitmesini istedi. Çünkü onunla epeyce zaman

kaybetmişti.

28

ÇOBAN, FALCININ YANINDAN HAYAL

KIRIK-

rikliği içinde ayrıldı; bir daha asla düslere inanmamaya

ka-

rar vermisti. Bu arada yapacak bir yigin isi oldugunu

animsadi: Önce gidip karnini doyardu, kitabini daha kalın

bir kitapla degistirdi ve yeni satin aldigı sarabi rahatça iç-

mek için kasabanın alanına gidip bir siraya oturdu. Sıcak

bir gündü, ama sarap o akıl-sir ermez gizemiyle çobanın

içini biraz serinletti. Koyunlar, yeni edindigi bir dostun

kent girişinde bulunan agılmdaydılar. Bu yörelerde bir yi-

gin arkadasi vardı - ve bu da yolculuk yapmayı neden

bunca sevdiğini açıklıyor. Her gün birlikte olmak gereksi-

nimi duymaksizin, insan her zaman yeni dostlar edinir.

Papaz okulunda olduğu gibi, insan her zaman aynı

insanla-

ri görürse, bunlari yasaminin bir parçasi saymaya baslar.

Iyi, ama bu kisiler de bu nedenle, yasamimizi

degistirmeye

kalkisirlar. Bizi görmek istedikleri gibi degilsek hosnut ol-

mazlar, canlari sikilir. Çünkü, efendim, herkes bizim nasil

yasamamiz gerektiğini elifi elifine bildigine inanir.

Ne var ki, hiç kimse kendisinin kendi hayatim

nasil

yasamasi gerektiğini kesinlikle bilmez. Tipki su, düşleri

gerçeğe dönüştürmeyi beceremedigi halde düş

yorumculu-

guna kalkisan cadi gibi.

Koyunlarım alip kirlara açılmadan önce günesin

alçal-

masini beklemeye karar verdi. Üç gün sonra tüccarin

kizi-

ni görecekti.

Tarifa papazından aldığı kitabı okumaya basladı.

Ka-

lin bir kitapti, daha ilk sayfada bir cenaze törenini anlati-

yordu. Ayrıca, kahramanlarının adları da son derece kar-

masikti. 'Günün birinde bir kitap yazacak olursam,' diye

düşündü, okurları, kahramanların adlarını bir anda öğren-

mek zorunda bırakmamak için onları teker teker

sunacak-

ti.

Okumaya iyice daldığı sırada (cenaze karda

gömüldü-

gü ve bu da yakıcı güneşin altında serinlik duygusu uyan-

dirdiği için hoşuna gidiyordu okuma), yaşlı bir adam gelip

yanına oturdu ve onunla konuşmaya başladı:

- Bu insanlar ne yapıyorlar? diye sordu yaşlı

adam,

alandan geçenleri göstererek.

- Çalışıyorlar, diye yanıtladı çoban, soğukça ve

oku-

duğu kitaba kendini iyice kaptırmış gibiydi Aslında, tüccarın

kızının önünde koyunlarını kirkliğini ve kızın da çobanın

nasıl yaman biri olduğuna gözleriyle tanıklık ettiğini hayal

ediyordu. Bu sahneyi daha önce onlarca kez hayal

etmişti.

Koyunların arkadan öne doğru kirkilmaları gerektiğini

genç kızı anlatmaya başlayınca onun kendisini

kendinden

geçercesine dinlediğini gözünün önüne getiriyordu her

za-

man. Bir yandan koyunlari kirkarken, bir yandw da genç kiza anlatacak ilginç öyküler animsamaya çalisiyordu.

Bunlar çogunlukla kitaplarda okudugu öykülerdi, ama o bunlari sanki kendisi yasamisçasına anlatiyordu. Genç kiz

okuma bilmedigi için isin aslini hiçbir zaman öğrenemeyecekti.

Ne var ki, direndi yasli adam. Yorgun ve susamis,

ol-

dugunu söyledi ve bir yudum sarap içmek istedi.

Delikanli

siseyi verdi ona; belki kendisini rahat birakir, diye düşündü.

Ama yasli adam mutlaka gevezelik etmek

istiyordu.

Çobana, okumakta oldugu kitabın nasıl bir sey oldugunu

sordu. İçinden adama kaba davranip oturduğu sirayi

degis-

tirmeyi geçirdi, ama babasi ona yasli insanlara karsi

saygili

olmayi öğretmisti. Bunun üzerine kitabi yaslr adama

uzat-

ti. Bunu iki nedenden dolayı yaptı: Birincisi, kitabın adını

iyi söyleyemiyordu,- ikincisi, yasli adam okuma bilmiyor-

sa, küçük düsmemek için kendisi sıra degistirmek isteyecekti.

30

- Himm! dedi yasli adam, sanki tuhaf bir nesneymis gibi, bütün dikkatiyle incelerken. Önemli bir kitap, ama çok sikici.

Çoban çok sasirdi. Demek yasli adam da okuma biliyordu ve bu kitabi daha önce okumustu. Onun dedigi gibi sikici bir kitapsa, degistirmek için hâlâ zamani vardi.

- Bütün kitaplar gibi ayni seyden söz eden bir kitap, diye sürdürdü konusmasini yasli adam. İnsanlarin kendi yazgilarini seçmek sansindan yoksun bulduklarından söz ediyor. Ve sonunda da, dünyanın en büyük yalanma inandigini söylüyor.

- Peki dünyanın en büyük yalani ne? diye sordu deli-kanli, saskinlik içinde,

- Ne mi? Hayatimizin belli bir ânında, yasamimizin denetimini elimizden kaçiririz ve bunun sonucu olarak ha-

yatimizin denetimi yazginin eline geçer. Dünyanın en büyük yalani budur.

- Benim için böyle olmadı, dedi delikanlı. Rahip

ol-

mami istiyorlardı, ben kendim çoban oldum.

- Böylesi daha iyi, dedi yaslı âdâm. Çünkü sen

gez-

meyi seviyorsun.

"Düşüncelerimi okuyor," diye geçirdi içinden

Santi-

ago.

Bu sırada, pek öyle umursamadan kalın kitabın

sayfa-

larını karıştırıyordu yaslı adam. Çoban onun giysilerinin

tuhafliğini fark etti: Arap'a benziyordu, ama bu yörelerde

olaganüstü bir şey değildi bu. Tarifa'dan ancak birkaç

saat

uzaktaydı Afrika. Çoğu zaman kente alışveriş yapmak

için

Araplar gelirdi,- günde birkaç kez tuhaf hareketler

yaparak

dua ettikleri görülürdü.

- Neredensiniz? diye sordu delikanlı.

- Birçok yerden.

- Kimse birçok yerden olamaz, dedi delikanlı.

Ben

bir çoban olarak degisik yerlerde bulunabilirim, ama aslim
bir yerdendir: Çok eski bir satosu olan bir kent. Orada
dogdum.

3

1

- Peki, diyelim ki, ben de Salem'de1 dogdum.

Çoban, Salem'in nerede oldugunu bilmiyordu,
ama
bilgisizliginden dolayi küçük düsmemek için de soru sor-
mak istemiyordu. Bir süre alana bakti. İnsanlar gi-
dip-gelıyor, isleri baslarından askmmis gibi görünüyorlar-
di.

- Nasil bir yer Salem? diye sordu sonunda, bir
ipucu
yakalamak İçin.

- Her zamanki gibi, her zaman nasilsa öyle.

Dogrusu bir ipucu degildi yaniti. Ama en azından
Sa-
lem'in Endülüs'te bulunmadigini biliyordu. Yoksa, bilirdi
bu kenti.

- Peki, ne yapıyorsunuz Salem'de?

- Salem'de ne mi yapıyorum? Yasli adam ilk

kez

kahkahayla gülmeye basladi. Salem Kraliyim ben, ne soru!

insanlar bir yigin acayip seyler söylüyorlar. Bazen, koyunlarla birlikte yasamak çok daha iyi, konusmaz koyunlar, yiyecek ve su aramaktan baska bir sey yapmazlar.

Ya da kitaplar, dinlemek isterseniz size ilginç öyküler anlatir kitaplar. Ama insanlarla konusurken durum baska, öylesine tuhaf seyler söylerler ki, konusmayi nasil sürdüreceginizi bilemezsiniz.

- Benim adim Melkisedek,2 dedi yasli adam.

Kaç tane

koyunun var?

- Yeteri kadar, diye yanitladi çoban. Yasli adam onun hayati hakkında daha fazla seyler öğrenmek istiyor-
du.

- Öyleyse, bir sorunumuz var. Yeteri kadar koyunun oldugunu düşündüğün sürece sana yardım edemem.

Delikanli içinde bir kizginlik hissetmeye basladi.

Hiç-

bir yardım istedigini yoktu. Sarap isteyen, sohbet etmek

iste-

yen, kitabıyla ilgilenen yasli adamin kendisiydi.

"Tevrat'ta adi geçen bir kent (Tefevin, XIV, 18) (ev.)

? Salem Krali (Tevrat Teinin, XIV. 18); Yü<* Al'ah'tn

rahib", AbiWt (Ibrahim Pey-

gamber) mübarek kildi (rv)

32

- Kitabi geri verin bana, dedi. Koyunlarimin

yanma

gidip yola ıkmaliyim.

- On koyundan birini bana ver, dedi yash

adam. O

zaman, gizli hazineye ulasmak için ne yaptman

gerektigini

öğretirim sana.

Delikanli bunun üzerine düsünü anınsadi ve

birden

her sey apaçık ortaya ıkti. Yash kadın para istememisti

kendisinden, bu yasli adam (belki de kaçbnm kocasiydi)

gerçekle hiçbir iliskisi olmayan bir bilgi karsiliginda daha

fazla para sizdiracakti. Bu da bir ingene olmalıydi.

Ama, delikanli daha agzini açmadan, yasli adam
yere
egilip bir ince dal parçasi aldı ve alanin kumu üzerine bir-
seyler yazmaya basladi. Yasli adam egildigi anda
gögsünde
bir sey parladi ve öylesine parladi ki, delikanlinin gözleri
hiçbir sey görmez oldu. Ama, yasından beklenmeyecek
bir çabuklukla, harmanisiyle gögsünü örttü yasli adam.
Delikanlinin göz kamasmasi geçti ve yasli adamin
yazmak-
ta oldugu seyleri açık seçik görmeye basladi.

Küçük kentın alaninin kumlari üzerinde,
babasinin ve
annesinin adlarini okudu. Hayatinin o âna kadarki öykü-
sünü, çocukken oynadigi oyunlari, papaz okulunun
soguk
gecelelerini okudu. Simdiye kadar hiç kimseye
anlatmadigi
seyleri okudu: Karaca avlamak için babasinin tüfegini
giz-
lice alisini ya da yalnız basina yaptigi ilk cinsel deneyini.

- Ben Salem Kraliyim, demisjti yasli adam.

- Bir kral niçin bir çobanla çene çalsin? di^e

sordu

delikanli; tedirgin olmus, alabildigine sasirmisti.

- Bunun birçok nedeni var. Ama diyelim ki,

bunun

en önemli nedeni senin Kisisel Menkibe'ni gerçekleştirmek gücüne sahip olusun.

Mtnkibt: Din büyüklerini n ya da tarihe geçmiş, ünlü kifileri yasamlarım ve olaganüstü davranışlarını anlatan öykü. 'Yazgi'ya gönderme yapılıyor. (Çev.)^

Simyacı

33/3

Delikanlı 'Kisisel Menkibe'nin ne anlama geldiğini bilmiyordu.

- Senin her zaman gerçekleştirmek istediğin şeydir.

Hepimiz, gençken, Kisisel Menkibe'mizin ne olduğunu biliriz.

- Hayatın bu döneminde, her şey açık seçiktir, her

şey mümkündür ve hayal kurmaktan, hayatında gerçekleş-

tirmek istediği şeylerin olmasını istemekten korkmaz.

Ama zaman geçtikçe, gizemli bir güç, Kisisel

Menkibe'nin

gerçekleştirilmesinin olanaksız olduğunu kanıtlamaya

bas-

lar.

Yasli adamin söylediklerinin genç çoban için

önemli

bir anlami yoktu. Ama su 'gizemli güçler'in ne oldugunu

öğrenmek istiyordu: Anlattigi zaman tüccarin kizinin

agzi

bir karis açık .kalacakti.

Olumsuz gibi görünen güçlerdir bunlar, ama

aslinda

sana Kisisel Menkibe'ni nasil gerçeklestirecegini

öğretirler.

Zihnini ve iradeni bunlar hazirlarlar, çünkü dünyada bir

büyük gerçek vardır: Kim olursan ol, ne yaparsan yap,

bü-

fcüri' yüregine gerçekten bir şey istedigini zaman, Evrenin

Ruhu'nda bu istek oluşur. Bu senin yeryüzündeki özel

gö-

revindir.

- İnsan yalnızca yolculuk yapmak istese? Ya da

bir

kumas tüccarının kiziyle evlenmek istese? Ya da hazine

aramak istese. Dünyanın Ruhu insanların mutluluğuyla

beslenir. Ya da mutsuzluklarıyla, arzuyla, kiskançlıkla.

Kendi Kisisel Menkibe'sini gerçeklestirmek insanların biri-

cik gerçek yükümlülüğüdür. Her şey bir ve tek şeydir. Ve

bir sey istedigim zaman, bütün Evren arzunun gerçekles-
mesi için isbirligi yapar.

Ahiri ve gelip geçenleri seyrederek bir süre
sustular.

lif önce vasi' adam bozdu:

M-Jui k-*- "p güdü\ örsün?

<j-.<". •< / it- vîr-.ak l- "suma gidiyor.

Yasli adam, alanin kösesinde, kirmizi arabasinda
pat-

lamis misir satan adami gösterdi.

- Çocukken \>i adam da yolculuk yapmak
istiyordu.

Ama patlamis misir satmak, yillar boyu para biriktirmek
için bu arabayi satin almayı seçti. Yaslandigi zaman bir
ay-

ligina Afrika'ya gidecek. Insanin düslediği seyi gerçekles-
tirmesi için her zaman olanak bulundugunu bir türlü anla-
madi.

'Çobanligi da seçebilirdi,* diye düsündü delikanli.

Bu

düşüncesini yüksek sesle tekrarladi.

- Bunu pekâlâ düsündü, dedi yasli adam. Ama

patla-

mis misir saticilari, çobanlardan daha önemlidirler. Patla-
mis misir saticilarinin baslarini sokacaklari bir çati vardir,
oysa çobanlar yildiz palasta uyurlar. İnsanlar kızlarını çobanlardan çok patlamis misir saticilariyla evlendirmek

is-

terler.

Tüccarin kızını düşünen çoban, yüreginde bir aci

his-

setti. Kızın yaşadığı kentte kuskusuz bir patlamis misir

sa-

ticisi vardı.

- Sonuç olarak, insanların patlamis misir

satıcıları ve

Çobanlar hakkında düşündükleri, onlar için, Kisisel Men-
kibe'den daha Önemli olur.

Yasli adam kitabın sayfalarını karıstirdi, bir yeri

egle-

nerek okudu. Çoban biraz bekledi, sonra, daha önce

yasli

adamin yaptıgi gibi, araya girdi:

- Bunları neden söylüyorsunuz bana?

- Çünkü sen, kendi Kisisel Menkibe'ni

yasamaya ça-

lısiyorsun. Ve bundan vazgeçmek üzeresin.

- Peki siz hep böyle durumlarda mi ortaya

çikarsi-

niz?

- Her zaman böyle degil, ama her zaman bir

sey yap-

maktan geri durmadim. Bazen, iyi bir fikir, bir çözüm yo-

lu olarak göründüm. Kimi zaman, çok nazik bir anda,

isle-

ri kolaylastiracak sekilde davrandim. Böyle seyler iste,

ama çogu insan hiçbir seyin farkina varmadi.

3

5

Bir hafta önce, bir maden arayicisina bir tas

biçiminde

görünmek zorunda kaldigini anlatti. Zümrüt aramak için

her seyini terk etmisti bu adam. Bes yil boyunca]bir irma-

gin kiyisinda çalismis, dokuz yüz doksan dokuz bin

dokuz

yüz doksan dokuz tas kirmisti, bîr zümrüt parçasi arar-

ken. Iste o anda vazgeçmeyi düşünmüs, oysa

zümrüdünü

bulmasi için bir tas, bir tek tas kalmisti. Kisisel Menkibe'si

üzerine bahse girmis bir insan oldugu için madenci, yasli
adam ise karismaya karar vermis. Bir tasa dönüsüp
maden-
cinin ayaklarına yuvarlanmis. Basarisiz geçen bes yıl yü-
zünden eziklik duyan madenci tasi öfkeyle alip uzaklara
firlatmis. Tasi öylesine bir hizla firlatmis ki, baska bir tasa
çarpan tas parçalanmis ve ortaya dünyanın en güzel
züm-
rüdü çikmis.

- insanlar yasama nedenlerini pek çabuk
öğreniyor-
lar, dedi yasli adam, gözlerinde beliren aciyla. Belki de
ge-
ne ayni nedenle hemen pes ediyorlar. Ama, dünyanın
hali
böyle iste.

Delikanli, konusmanın gizli hazine yüzünden
basla-
mis oldugunu animsadi.

- Hazinesi, seller toprağın altından çıkartirlar,
gene
seller toprağa gömerler, dedi yasli adam. Hazinesi
hakkin-
da daha fazla sey öğrenmek istiyorsan, sürünün onda
biri-
ni bana vereceksin.

- Hazinenin onda biri yetmez miydi?

Yasli adam hayal kırıkligina ugrar gibi oldu.

-* -^^Tfenüz sahip olmadigin bir sey vaat ederek

gidecek

olursan, onu ele geçirmek arzunu yitirirsin.

Çoban bunun üzerine hazinenin onda birini

Çingene

kadina söz verdigini söyledi yasli adama.

- Çingeneler kurnazdir, diye içini çekti yasli

adam.

Ama ne olursa olsun, hayatta her sey bir bedeli

oldugu-

nu öğrenmek senin için iyi bir sey. Isigin Savaşçılarının

ög-

retmeye çalıştiklari da bumer zaten.

Delikanliya kitabini geri verdi.

36

- Yarın sürünün onda birini bana getireceksin.

Gizli

hazineyi nasıl bulacagini söyleyecegim sana. Haydi, iyi

ak-

samlar.

Sonra alanin bir kösesinde gözden kayboldu.

3

7

DELIKANLI KITABI YENIDEN OKUMAYI

DE-

nedi, ama bütün dikkatini kitap üzerinde yoğunlastıramadı.

Yaşlı adamın doğru söylediğini bildiği için sinirli ve

gergindi. Patlamış mısır satıcısını bularak bir torba patlamış

mısır satın aldı. Yaşlı adamın anlattıklarını adama

ak-

tarmalı mıydı, yoksa susmalı mıydı? Düşünüyordu, ama

bir türlü karar veremiyordu. "Bazen işi olurlarına bırakmak,

ilismemek daha iyidir,* diye düşündü ve adama bu

konuda

bir şey söylemedi. Konusacak olsaydı, satıcı günlerce

kafa

patlatacaktı: Her şeyi yüzüstü bıraksin mi yoksa bırakma-

sin mi? Ama küçük arabasına da iyice alışmıştı.

Adami, kendisinin yol açacağı kararsızlık

iskencesin-

den kurtarabilirdi. Kentte dolasmaya başladı, limana

kadar

uzandı. Limanda küçük bir bina vardı, bu binanın pence-

reye benzer bir deliginden insanlar bilet satin aliyorlardi.

Misir ülkesinin Afrika'da oldugunu öğrendi.

- Arzunuz? diye sordu gisedeki memur.

- Belki, yarin, diye yanitladi delikanli

uzaklasirken.

Koyunlarından birini satarak bogazin karsi yakasina

geçe-

bilirdi. Bu düşünce ürkütüyordu onu.

- Al sana bir hayalperest daha, dedi gisedeki

adam ar-

kadasina, delikanli uzaklasirken. Bilet alacak parasi yok.

Delikanli gisenin Önünde koyunlarini düşünmüs

ve

onların yanina gitmekten korkmustu. Iki yıl içinde, ko-

yun yetistiriciligi konusunda her seyi öğrenmisti. Her tür-

lü koyun bakimini, koyun kirkmayi ve sürüyü kurtlardan

korumayi öğrenmisti. Endülüs'ün bütün kir ve otlaklarını

taniyordu. Koyunlarının her birinin alis ve satis fiyatlarını

biliyordu.

38

Arkadasinin agilina en uzun yoldan gitmeye

karar

verdi. Kentin bir satosu vardı; kaleye tirmanip surlarin
üzerinde oturmak istedi cani. Yukaridan, Afrika'yi görebilirdi. Neredeyse bütün Ispanya'yi uzun süre Isgal etmiş olan MagripHlerin buradan geldiklerini söylemişti biri, bir zamanlar. Magrİplilerden nefret ediyordu. Çingeneleri onlar getirmişlerdi.

Yukaridan, yasli adamla gevezelik ettiği alan da aralarında olmak üzere kentin büyük bir bölümünü de görebilirdi.

*Su ihtiyara rastladığım âna lanet olsun,' diye düşünürdü. Gördüğü düşleri yorumlayabilecek bir kadın bulmaya gitmişti yalnızca. Ne kadın, ne de yasli adam, kendisinin bir çoban olusunu umursuyorlardı. Hayatta hiçbir şeye artık inanmayan, çobanların bir gün duygusal olarak koyunlarına bağlanabileceklerini anlayacak durumda olmayan yalnız insanlardı bunlar. Kendisi koyunlarını çok iyi tanıyordu: Hangisi topallıyor, hangisi iki ay sonra kuzulayacak, hangileri tembeldir, hepsini biliyordu. Onları kirkmayi ve kesmeyi de biliyordu. Gitmeye karar verecek olursa, koyunları acı çekerdi.

Rüzgâr çıktı. O, bu rüzgârı tanıyordu: Gündogusuydular bu rüzgâra, imansız sürüleri bu rüzgârla birlikte gelmişlerdi. Tarifa'ya gelmeden önce, Afrika'nın bu kadar

yakin oldugunu hiç düşünmemisti. Çok büyük bir tehli-
keydi bu: Magripliler ülkeyi yeniden istila edebilirlerdi.

Gündogusu daha sert esmeye basladi.

'Koyunlarimla

hazine arasinda kaldim,* diye tlısündü. Karar vermek,
alis-

tigi sey ile sahip olmayi çok istedigii sey arasinda bir
seçim

yapmak zorundaydi. Ayrica tüccarin kizi da vardi, ama
kiz koyunlar kadar önemli degildi, çünkü kendisine ba-
gimli degildi kız. Kesin olan bir sey vardi: Ertesi gün kız
kendisini görmese, bunun farkina bile varmazdi: Kiz için
bütün günler birbirinin ayniydi ve bütün günler birbirine
benzedigi zaman da insanlar, günes gökyüzünde
hareket

3

9

ettikçe, hayatlarında karsilarina çıkan iyi seyleyin farkina
varamaz olurlar

'Annemi, babami, dogdugum kentin sotosunu
terk et-

tim. Onlar bu duruma alistilar, ben de alistim. Koyunlar da benim yokluguma alisirlarsa iyi ederler,' diye düsündü.

Yukaridan alana bakti. Seyyar satıcı patlamis misirla- rini satmayı sürdürüyordu. Bir süre önce yasli adamlar soh- bet ettigi siraya bir genç çift gelip oturdu ve psmeye baslandi.

'Patlamis misir satıcısı,' diye mirildandi, ama cümlesi- ni bitirmedi. Çünkü gündogusu daha da sert esmeye basla- misti; rüzgâri yüzünde hissetti. Kuskusuz Magripilleri geti- riyordu bu rüzgâr, ama çölün ve peçeli kadınların da ko- kusunu tasiyordu buralara. Bir gün, Bilinmez'in pesine düsmüs, altın, serüven ve piramitleri aramaya ıkmis in- sanların terini ve hayallerini de getiriyordu. Rzgrn z- grlgn kiskandi delikanli ve onun gibi olabilecegini an- ladi. Kendisinden baska hiçbir sey engel degildi buna.

Koyunlar, tüccarın kızı, Endülüs kirları onun Kisisel Menkibe'sinin menzillerinden baska br sey degillerdi.

ERTESİ GÜN ÖGLEYİN YASLI ADAMIN

YANI-

na gitti delikanli. Yaninda alti koyun götürdü.

- Çok sasirdim, dedi yasli adama. Arkadasim

sürüyü

satın aldı hemencecik. Ömür boyu çoban olmayı hayal et-
tigini söyledi bana; iyiye alamet.

- Hep böyle olur, diye karsilik verdi yasli adam.

Biz

buna Lütuf Kurali adini veririz. İlk kez kâğıt oynadigin za-
man, kesinlikle kazanirsin. Acemi talihi.

- Peki neden böyle oluyor?

- Çünkü hayat senin Kisisel Menkibe'ni

yasamani is-

tiyor.

Sonra alti koyunu incelemeye basladi ve bir

koyunun

topalladigini fark etti. Delikanli bunun önemsiz bir sey ol-
dugunu, çünkü bu koyunun, koyunlarinin en akillisi oldu-
gunu ve çok yün verdigini söyledi.

- Hazine nerede? diye sordu.

- Misir'da, Piramitlerin yaninda.

Çoban irkildi. Yasli kadın aynı şeyi söylemiş,

üstelik

para da almamisti.

- Hazineye ulasmak İçin isaretlere dikkat etmen

gere-

kiyor. Tanri, herkesin izlemesi .gereken jyolu yeryüzüne

çizmistir, yazmistir. Senin yapman gereken, senin için

yaz-

diklarini okumak yalnızca.

Delikanli konusmaya baslamadan önce,

kendisiyle

yasli adam arasinda bir pervane havalandi. Dedesini

anim-

sadi; dedesi pervanelerin sans simgesi olduklarini

söylemis-

ti çocuklugunda. Tipki circirböcekleri, yesil çekirgeler,

küçük gri kertenkeleler ve dört yaprakli yoncalar gibi.

4

1

- Dogrudur, dedi, delikanlinin düşüncelerini

okuyan

yasli adam. Tipki sana dedenin öğrettiği gibi. Birer isaret-

tir bunlar.

Sonra sarindigi harmaniyi açti. Delikanli daha
önce
görmüs oldugu seyden çok etkilenmisti; bir gün önce
göz-
lerini kamastiran pariltiyi animsadi. Degerli taslarla süslü
som altından kocaman bir gögüslük1 vardı gögsünde
yasli
adamin.

Gerçek bir kraldi yasli adam. Haydutların
saldirisina
ugramamak için böyle gizleniyordu.

- Al! dedi, gögüslüğünün ortasına kakilmis biri
be-
yaz, biri siyah iki tas çıkartarak. Birinin adi Urim,2 Öteki-
nin adi da Tummim'dir. Siyah olani 'evet*' demektir, be-
yaz olani 'hayir' anlamina gelir. Isaretleri yorumlamayi
basaramadigin zaman sana yardim ederler. Ama her
za-
man nesnel sorular sor.

- Ama, mümkünse, kendi kararlarini kendin
al. Ha-
zine Piramitlerin yakininda bulunuyor, bunu biliyorsun
zaten. Bana alti koyun vermek zorunda kaldin, çünkü
ka-
rar vermene ben yardimci oldum.

Delikanli iki tasi heybesine koydu. Artık

kararlarini

kendisi verecekti.

- Her seyin bir ve tek sey oldugunu asla

unutma.

Simgelerin dilini unutma. Ve özellikle, Kisisel Menki-

be'nin sonuna kadar gitmeyi unutma.

- Ama simdi sana küçük bir öykü anlatmak

istiyo-

rum.

Bir tüccar Mutlulugun Gizi'ni öğrenmesi için

oglundu

insanlarin en bilgesinin yanma yollamis. Delikanli bir çöl-

1 TYvrat'ui Çıktj bölümünün *Vr s'i Israil ogullan

arasindan bana kâhinlik etmesi için.

kardesin Harun'u v* kruditivîf be rabcr ogullanin, Harun'u

vr ogullan Nadab w Abi-

huvu, Eleazar vr Itaman yanina getir.' cüm.rsiyle baijayaii

28 'inci babinda, yapılacak

"vaplar (gögüslük vr f f od ve "itan vr tiakiçh gömlek,

tank vr kirçak) sayihr. Mrtindr

grçm 'gögüslük' Tevrat'taki gOgfBIOgt- g&n<tranr

yapmaktadır. (Çrv.)

lrini vr Tutmaim: Büvök rahibin gfgfiilûgQiide bulurun

vr Tanri iradelinin jinigcii

olan iki tas. "Ve Urim ilf Tummin.i hftküm gögöjlûgö içiiif

koyacaksın ve RABBİN

fltfii.f girdiğ zaman Harun'un vörrg, fizfnndf olacaklar ve

Hanin RABBÎN jtnfliidr

Israil ogullanniii hükmün fi dûma vûrfgi üzerimir

tasiyacak.' (TVvrat, Çtkif, 29 : 30)

42

de kırk gün yürüdükten sonra, sonunda bir tepenin üzerinde bulunan güzel bir satoya varmış. Söz konusu bilge burada yasiyormuş.

Bir ermisle karsilasmayi bekleyen bizim kahraman, girdiği salonda hummalı bir manzarayla karsilasmış: Tüccarlar girip çıkıyor, insanlar bir kösedede sohbet ediyor, bir orkestra tatlı ezgiler çahyormuş; dünyanın dört bir yanından gelmiş lezzetli yiyeceklerle dolu bir masa da varmış. Bilge sırayla bu insanlarla konusuyormuş ve bizim delikanli kendi sirasinin gelmesi için iki saat beklemek zorunda kalmış.

Delikanlinin ziyaret nedenini açıklamasini dikkatle dinlemiş bilge, ama Mutlulugun Gizi'ni açıklayacak zamanı olmadığını söylemiş ona. Gidip sarayda dolasmasını, kendisini iki saat sonra görmeye gelmesini salık vermiş.

"Ama, sizden bir ricada bulunacağım,' diye eklemiş

bilge, delikanlinin eline bir kasik verip sonra bu kasiga iki damla siviya koymus. 'Sarayi dolasirken bu kasigi eliniz-

de tutacak ve yagi dökmeceksiniz.'

Delikanli sarayin merdivenlerini inip-çikmaya

basla-

mis, gözünü kasiktan ayirmiyormus. Iki saat sonra bilgenin huzuruna çikmis.

"Güzel, demis bilge, peki yemek salonumdaki

Acem

halilarini gördünüz mü? Bahçivan Basi'nin yaratmak için on yil çalistigi bahçeyi gördünüz mü? Kütüphanemdeki güzel parsömenleri fark ettiniz mi?"

Utanan delikanli hiçbir sey göremedigini itiraf

etmek

zorunda kalmis. Çünkü bilgenin kendisine verdigi iki damla yagi dökmemeye çabalamis, baska bir seye dikkat edememis.

'Öyleyse git, evrenimin harikalarini tani,* demis

ona

bilge. 'Oturdugu evi tanimadan bir insana güvenemezsin.'

İçi rahatlayan delikanli kasigi alip sarayi

gezmeye çik-

mis. Bu kez, duvarlara asilmis, tavanlari süsleyen sanat ya-

pitlarına dikkat ediyormus. Bahçeleri, çevredeki dağları,
Çiçeklerin güzelliğini, buldukları yerlere yakışan sanat

4

3

yapıtlarının zarafetini görmüş. Bilgenin yanına dönünce,
gördüklerini bütün ayrıntılarıyla anlatmış.

'Peki sana emanet ettiğim iki damla yağ nerede?'

diye

sormuş bilge.

Kasığa bakan delikanlı, iki damla yağın dökülmüş

ol-

düğünü görmüş.

'Teki,* demis bunun üzerine bilgeler bilgesi, *sana

ve-

rebileceğim tek bir öğüt var: Mutluluğun Gizi dünyanın

bütün harikalarını görmektir, ama kasıktaki iki damla yağı

unutmadan/

Çoban ağzını açıp konuşmadı. Yaslı kralın

anlattığı

öykünün anlamını kavramıştı. Bir çoban gezmeyi

sevebi-

lir, ama koyunlarini asla unutmaz.

>Yasli adam, delikanliya bakti ve sonra, açık
elleriyle,
delikanlinin basinin üzerinde bazi tuhaf isaretler yapti.

Sonra koyunlarini önüne katip uzaklasti oradan.

44

KÜÇÜK TARIFA KENTİNİN YUKARI

KESI-

minde Magriplilerin yaptirdigi eski bir kale vardir; kale
surlarina oturan biri asagida bir alan, bir patlamis misir
sa-

ticisi ve karsida da bir parça Afrika görebilir.

Salem Krali Melkisedek o aksam kale surlarina
oturdu

ve yüzünde gündogusu adi verilen rüzgâri hissetti.

Sahip

degisikliginin ve kargasalarin altüst ettigi tedirgin koyun-
lar biraz ileride kimildanip duruyorlardi. Bütün arzulari
yalnizca yiyecek ve içecekti.

Melkisedek limandan uzaklasan küçük gemiye
bakti.

Genç çobani bir daha hiç görmeyecekti, tipki asar
vergisi-

ni ödedikten sonra Abram'i bir daha hiç görmediği gibi.

Ama isinin özelliği bu.

Tanrıların dilekleri olamaz, çünkü tanrıların

Kisisel

Menkibeleri yoktur. Bununla birlikte, Salem Kralı

yüresi-

nin derinliklerinden, delikanlının başarıya ulaşmasını

dile-

di.

*"Ne yazık! Yakında adımı unutacak," diye

düşündü,

'Ona adımı birkaç kez tekrarlatmalıydim. Benden söz

etti-

gi zaman, benim Salem Kralı Melkisedek olduğumu

söyle-

meliydi.'

'"Ve Abram (tbrahim. Ö.I.), Kederlaomer ve beraberinde

olan kralları vurup döndük-

ten sonra, Sava Vadisinde Sodom Kralı onu karptamaya

çıkı (bu Kralın Vadısidir). Ve

Salem Kralı Melkisedek ekmek ve sarap çıkardı ve Yüce

Allahın kahini idi. Ve onu mü-

barek kılıp dedi: Göklerin ve yerin sahibi Yüce Allah

tarafından Abram mübarek ol-

tun; senin dsmanlarım eline teslim eden Ycr Allah
mübarek olsun. Ve her peyden
kendisine ondalık verdi. Ve Sodom Kralı Abram'a dedi:
Canlan bana ver ve mali kendi-
ne al. Ve Abram Sodom Kralına dedi: Göklerin ve yerin
sahibi Yüce Allaha, RABBE,
ne bir iplik, ne bir ank bağı, ut de sana ait olan bir seye
almamaya elimi kaldırdım, ta
ki: Abram'ı zengin ettim, demeyesin. Ancak gençlerin
yediklerinden ve benimle giden
adamlann, Aner, Ejkol ve Mamre'nin payyukn baskası
bana olmasın; bunlar paylarını
alimler. (Tevrat, Ttkvm, XIV, 17-23) (ev.)

4

5

Sonra gözlerini gökyüzüne kaldırdı,
dsndklerin-
den utanmisti: Biliyorum: Bosların bosu.1 Senin de söyle-
diğin gibi, Tanrım. Ama bazen bir ihtiyar kral da kendi-
siyle gururlanmak gereksinimi duyabilir.
'Tevrat, VWz, 1:2. (rv.)

'NE TUHAF BIR MEMLEKET SU AFRIKA!'

DI-

ye düsündü delikanli.

Kentin daracik sokaklarında dolasirken gördüğü

öteki

kahvehanelere benzeyen bir kahveye oturmustu,

insanlar,

agizdan agiza dolastirdiklari devsel pipolar içiyorlardi.

Bir-

kaç saat içinde, el ele tutusarak dolasan erkekler"

yüzleri

peçeli kadınlar, yüksek kulelerin tepesine çıkıp sarki

söyle-

yen din adamlari, bunlarin çevresinde de diz çöküp

alinla-

rini yere vuran insanlar görmüştü.

'Imansizların tapınmaları,' diye düsündü.

Çocukken,

köylerindeki kilisede, bir kir ata binmiş Ermis Santiago

Matamoros'un1 heykelini görürdü: Kilicini çekmiş, ayak-

larının altında buranın insanlarına benzeyen insanlar.

Ken-

dini tedirgin ve yalnız mı yalnız hissediyordu. İmansızların korkunç kötücül bakışları vardı.

Üstelik, yola çıkmanın büyük telâsi içinde, bir ayırntıyı unutmuştu, uzun süre kendisini hazinesinden uzak tutabileceği bir tek ayrıntıyı: Bu ülkede herkes Arapça konuşuyordu.

Kahvenin sahibi yaklaştı; delikanlı yandaki masaya getirildiğini gördüğü bir içeceği parmağıyla işaret etti. İşaret ettiği çaydı, acı çay. Oysa sarap içmek isterdi.

Ama şimdi böyle şeylerle kaygılanacak zaman değildi.

Hazinesinden başka bir şey düşünmemeliydi, onu nasıl ele

geçireceğini düşünmeliydi. Koyunların satışından oldukça

önemli bir para sağlamıştı ve paranın büyüklüğü bir gücü ol-

1 Büyük Yıkub (Saiuc Jarqgrt \t Majeur): tta'nii. on iki havariiiiiidru biri. Dört incil'den

bîrini yazmış olan Yuluina'uin 'Balıkçı' lakabıyla anılan karesi. Kral Hiroctn tarafın.

dan kılıçla öldürüldü (İncil, Rnuüerui tflfri, 12: 2).

ispanya'da çok özrl bir yrri olan ha-

vari. (Çev.)

4

7

düğünü biliyordu: Parası olan insan hiçbir zaman tamamen yalnız değildir. Kısa bir süre sonra, belki de birkaç gün içinde, Piramitlere ulaşacaktı. Göğsü pırlı pırlı altınla kaplı bir ihtiyarın altı koyununu almak için yalan seyler anlatmaya gereksinimi yoktu.

Yaşlı kral ona simgelerden söz etmişti. Boğazı geçerken simgeleri düşünmüştü. Evet, onun nelerden söz ettiğini çok iyi biliyordu: Endülüs kırlarında geçirdiği zaman içinde, izlemesi gerekli yollarla ilgili işaretleri yeryüzünde ve gökyüzünde okumaya alışmıştı. Falanca kusun varlığı ya-kinlarda bir yılan bulunduğunun işaretiydi; falanca çalı ise çevrede su bulunduğunun belirtisiydi. Bunları öğrenmişti. Bunları koyunlar öğretmişti ona.

Tarı koyunları böylesine iyi güdüyorsa, bir insanı da güdecektir,' diye düşündü ve içinin rahatladığını

hisset-

ti. ay daha az aci geldi.

- Sen kimsin? dıye soruldugunu duydu

Ispanyolca.

Birdenbire kendini alabildigine gıl hissetti.

Kendisi

simgeleri dsnrken biri ıkagelmisti.

- Sen nasıl oluyor da Ispanyolca

konusabiliyorsun?

diye sordu.

Karsisindaki Avrupalı gibi giyinmis bir gençti, ama ten rengi onun bu kentten oldugunu akla getiriyordu. Hemen hemen kendi boyunda, kendi yasındaydı.

- Burada hemen hemen herkes Ispanyolca

konusur.

Ispanya'dan iki saat uzaktayız yalnızca.

- Otur. Bir sey ismarlayayım sana". Benim için de sa-

rap söyle. Su aydan nefret ediyoyum,

- Bu ülkede sarap yoktur, diye karsilik verdi

Öteki.

Din yasaklamıştır.

Genç oban bunun zerine Piramitlere gitmesi gerek-

tigini söyledi. Tam hazineden de söz açacaktı ki bunun dogru olmayacağını düsündü. Arap ocuk kendisini

oraya

götürmek için hazineden pay isteyebilirdi. Yasli adamin henüz sahip olunmayan seylere iliskin öneriler konusunda kendisine söylediklerini animsadi.

48

- Mümkünse beni oraya götürmeni rica

edecegim.

Kehberük ücretini öderim. Oraya nasıl gidildiği konusunda bir fikrin var mı?

Kahve sahibinin yakınlarında olduğunu ve

.konusma-

larini dikkatle dinlediğini fark etti delikanli. Adamin orada bulunusu canini sikiyordu biraz. Ama bir rehberle rastlamisti ve bu fırsatı kaçırmayacakti.

- Koskoca Sahra Çölünü geçmek gerek, dedi

Arap

çocuk. Bunun için de para gerekir. Ilkin yeterince paran var mı bakalım, bunu bilmek isterim.

Delikanli bu soruyu biraz tuhaf buldu. Ama onun, yasli adama güveni vardı ve yasli adam ona, gerçekten

bir

sey yapmak istiyorsanız, bütün evrenin sizin yararınız

için

isbirliği yapacağını söylemişti.

Parasını cebinden çıkartıp yeni arkadaşına

gösterdi.

Kahve patronu biraz daha yaklaşıp yakından baktı. İki

adam aralarında Arapça birşeyler konuştular. Patron

öfke-

lenmiş benziyordu.

- Buradan gidelim, dedi Arap delikanlı. Burada

kal-

mamizi istemiyor patron.

Delikanlı kendini daha rahatlamış hissetti.

Borcunu

ödemek için ayağa kalktı, ama patron onu kolundan

tutup

noktasız, virgülsüz uzun bir söylev çekmeye başladı.

Deli-

kanlı güçlü olmasına güçlüydü, ama yabancı bir ülkede

bu-

lunuyordu. Yeni arkadaş kahve patronunu kenara itip

de-

likanlıyı dışarı çıkardı.

- Parana göz koymuş, dedi. Tanca, Afrika'nın

öteki

yerlerine benzemez. Burası bir liman, limanlar da hirsiz

yuvasıdır.

Zor bir durumdayken kendisine yardım eden bu yeni arkadaşına demek ki güvenebilirdi. Cebinden çıkartarak parayı saydı.

- Yarın tPiramitlere ulaşabiliriz, dedi öteki, parayı alırken. Ama iki deve satın almam gerekiyor.

Tanca'nın daracık sokaklarında birlikte yürüdüler.

Her köşe bucakta satılacak mal sergileri vardı.

Sonunda

Simyacı

49/4

pazarın kurulduğu büyük alana geldiler. Binlerce insan pa-zarlık ediyor, alıp-satıyordu; sebzelerle halılar, türlü çeşitli pipolar yan yana sergilenmişti. Delikanlı yeni arkadaşının üzerinden gözlerini ayırmıyordu. Bütün parasının artık onun ellerinde olduğunu unutmuyordu. Parayı ondan geri istemeyi aklından geçirdi, ama bunun kabalık olacağını dü-sündü. Şimdi üzerinde dolasmakta olduğu bu yabancı

top-

rakların gelenek ve göreneklerini bilmiyordu.

- Gözüm üzerinde olsun, bu yeterli, diye

düşündü.

Kendisi ondan daha güçlüydü.

Birden bu korkunç karmakarışık esya yığınının

orta-

sında, şimdiye kadar görmediği kadar güzel bir kilica ilisti

gözleri. Kını gümüstendi, siyah kabzasına değerli taşlar

ka-

kılmisti. Misir dönüşü bu kilici almaya karar verdi.

- Satıcıya kilicin fiyatını soruver, dedi

arkadasına.

Ama silahi seyrederken iki saniye dalmis oldugunu da

fark

etti.

Sanki birdenbire göğüs kafesi daralmis gibi yüregi

si-

kisti. Kendisini neyin bekledigini bildiginden, yan tarafa

bakmaya korktu. Gözleri güzel kilicin üzerinde, bir an

öy-

le kaldı, sonra, bütün cesaretini toparlayarak basını çevir-

di.

Çevresinde pazar alanı vardı, gidip-gelen, bağı-

rip-çağırın, hali" fındık, bakır tepsilerin yanında kivrıcık

marullar, sokakta el ele tutuşmuş erkekler, peçeli

kadınlar,

değişik yiyeceklerin hoş kokuları vardı.. Ama hiçbir yerde, kesinlikle hiçbir yerde, arkadaşının gölgesi bile yoktu.

Birbirlerini kaybetmelerinin bir rastlantı olduğuna inanmak istedi. Ötekini geri döneceğini umarak bulunduğu yerde kalmaya karar verdi. Bir süre sonra, su malûm kulelerden birine bir adam çıkıp şarkı söylemeye başladı; bunun üzerine orada bulunanlar diz çöküp alınlarını yere vurdular ve onlar da şarkı söylemeye başladılar. Daha sonra, is Sacında bir karınca yuvası gibi barakalarını bozup VI, 'Â ktvuldular.

50

Güneş de batmaya başladı. Genç adam, alanı çevreleyen beyaz evlerin arkasında yitinceye kadar uzun süre gü-nese baktı. Aynı güneş bu sabah doğarken, kendisinin bir başka anakarada bulunduğunu; orada çobanlık yaptığını, altmış koyunu olduğunu ve bir genç kızla buluşacağını

dü-

sündü. Sabahleyin kirlarda dolasirken basina

geleceklerin

hepsini biliyordu.

Oysa simdi günes batarken bir baska ülkede

bulunu-

yordu, dillerini bile anlamadigi insanlarin yasadigi bir ya-

banci ülkede bir yabanciydi o. Artik çoban degildi, kendi-

sine ait hiçbir seyi yoktu; ülkesine geri dönmek ve her se-

ye yeniden baslamak için gerekli olan parasi bile.

"Bütün bunlar ayni günesin dogup batisi arasinda

ol-

du,' diye düşündü. Daha duruma alismadan göz açıp

kapa-

yincaya kadar kısa zamanda, hayatta kimi zaman

kosulla-

rin degistigini düşünerek kendisine acidi.

Aglamaya utaniyordu. Koyunlarinin karsisinda

hiçbir

zaman aglamamisti. Ama pazaralani bombostu ve

kendisi

yurdundan uzaktaydi.

Agladi. Tanri adil olmadigi için, kendi düşlerine

ina-

nan insanlari bu sekilde ödüllendirdigi için agladi.

"Koyun-

larimin yaninda mutluydum ve mutlulugumu çevremde
bulunanlarla paylasiyordum. Geldigimi gören insanlar be-
ni iyi karsiliyorlardi. Simdi kederli ve mutsuzum. Ne ya-
pacagim? Daha kati olacagim ve bir insan bana ihanet
etti-

gi için de artik kimseye güvenmeyecegim. Kendi

hazinemi

bulamadigim için gizli hazine bulan herkesten nefret

ede-

cegim. Ve bütün dünyayi kucaklayamayacak kadar

küçük

biri oldugum için, sahip oldugum az bir sey her zaman

korumaya çalisacagim.'

İçinde ne var diye bakmak için heybesini açtı;

gemi-

deyken yedigi börekten bir parça kalmisti belki. Ama ko-

caman kitaptan, yamçidan ve yasli adamin kendisine

verdi-

gi o iki tajtan baska bir sey bulamadi.

Bu taslari görünce, büyük bir teselli hissetti

İçinde.

Altı koyununu, altın bir gögüslükten çıkartılan bu taslarla

degistokus etmistir. Bunlari satip dönüs bileti alabilirdi.

"Bundan böyle artık daha kurnaz olacagim,' diye

düsündü,

iki tasi heybeden alip cebine soktu. Burasi bir limandi ve

Arap çocugun kendisine söylediği tek dogru sey de

buydu:

Bir Umanda her zaman bir sürü hirsiz vardir.

Kahve patronunun umutsuz çabalarini simdi

anliyor-

du: Bu adama güvenmemesini söylemeye çalisiyordu.

*Ben

de herkes gibiyim: Dünya gerçeklerine olduklari gibi degil

de olmalarini istedigim gibi bakiyorum.'

Taslara bir süre bakti. Onlari usulca oksadi,

sicaklikla-

rini, kaygan yüzeylerini parmaklarinin ucunda hissetti.

Hazinesiydi onun bu taslar. Onlara dokunmak yatistirdi

onu. Taslar ona yasli adami animsatti.

"Bir sey gerçekten istersen," demisti yasli adam

ona,

"onu gerçeklestirmen için bütün evren isbirligi yapar."

Delikanli bunun dogru olup olmadigini anlamak

iste-

di. Bombos bir pazar alanındaydı, ne cebinde tek kuruş,
ne de geceleyin bekleyeceği koyunları vardı. Ama bu
taşlar

onun bir krala rastlamış olduğunun kanıtıydı; onun Kisi-
sel Menkıbesi'ni bilen, babasının silahıyla ne yaptığından,
ilk cinsel deneyiminden haberi olan bir krala rastlamıştı.

"Taşlar kâhinlik yapmaya yararlar. Adları Urim ile
Tummim."

Taşları heybesine koydu tekrar ve bir deney
yapmaya
karar verdi. Yaşlı adam, taşlar ancak insan ne istediğini
bil-
diği zaman ise yaradığı için onlara açık-seçik sorular sor-
mak gerektiğini söylemişti.

Bunun üzerine, yaşlı adamın kutsamasının hâlâ
kendisi
üzerinde olup olmadığını sordu.

Taşlardan birini çıkardı. *Evet* idî çıkan taş.

- Hazinemi bulacak mıyim? diye sordu.

Elini heybeye soktu, taşlardan birini almak istedi.

Ama taşlar heybedeki bir delikten aşağı düştüler.

Heybede

bir delik Midugunu fark etmemişti. Urim ile Tummim'i
vecizi ile .IUP hevheve kovmak için eğildi. Ama onları gö-
<ui.cc t j. bdjka jumie animsadi:

"Simgelere saygili olmayi ve onlari izlemeyi

ögren,"

demisti yasli kral.

Bir isaret. Delikanli kendi kendine gülmeye

basladi.

Sonra taslari yerden alip heybesine koydu. Deligi

dikmeye

niyetli degildi; taslar canlarinin istedigini zaman bu delikten

düseyebilirlerdi. Kendi yazgisindan kaçmamak için bazi

sey-

lerin sorulmamasini gerektigini öğrenmistti.

TCendI kararlarimi kendim almaya söz

veriyorum/

dedi içinden.

Ama taslar, yasli adamin her zaman onun

yaninda ol-

duğunu söylemişlerdi, bu yanit kendine yeniden güven

duymasini sağlamisti. Yeniden bos pazar yerine bakti,

ön-

ceden hissettigi umutsuzlugu artik hissetmedi. Artik ya-

banci bir dünya degildi burasi: Yeni bir dünyaydi.

Dogrusu, tam olarak onun istedigini de buydu

zaten:

Yeni dünyalar tanimak. Piramitlere hiçbir zaman varama-

yacak olsa da tanidigi bütün çobanlardan çok daha
uzakla-
ra gitmisti simdiden.

"Ah! vapurla iki saat ötede ne çok degisik seyler
oldu-
gunu bir bilselerdi..."

Yeni dünya bos bir pazar yeri halinde karsisinda
du-
ruyordu, ama burayi civil civil hayat doluyken de
görmüs-
tü daha önce ve bir daha hiç unutmayacakti. Kilici
animsa-
di; bir an dalip onu seyretmeyi çok pahali ödemisti, ama
simdiye kadar ona benzer bir sey de görmemisti
hayatin-
da. Ister bir hirsizin kurbanı olarak, ister hazine pesine
düsmüs bir serüvenci olarak olsun, dünyaya
bakabilecegini
anladi birden.

'Bir hazine pesine düsmüs bir serüvenciyim ben,'
diye
düşündü, yorgunluktan bitkin durumda uykuya
dalmadan
önce.

5

3

BIRININ OMZUNDAN SARSTIGINI

HISSEDE-

rek uyandı, şimdi yeniden canlanmakta olan pazar alaninin ortasında uyumustu.

Koyunlarını arayarak çevresine bakındı ve o

zaman

artık başka bir dünyada olduğunu anladı. Bundan hüznü duyacağına, tam tersine kendini mutlu hissetti. Su ve yiyecek pesine düşmek zorunda değildi artık ve şimdi bir hazine aramaya başlayabilirdi. Cebinde tek metelik yoktu, ama hayata olan inancı tamdi. Önceki akşam, okuma alış-

kanlığı edindiği kitaplardaki kahramanlar gibi bir serüvençi olmayı seçmişti.

Acele etmeden alanı dolasmaya başladı. Saticılar

bara-

kalarını kurmaya başlamışlardı; sekerleme satan birinin barakasını kurmasına yardım etti. Bu adamın yüzünde

baş-

kalarınınkine benzemeyen bir gülümseme vardı: Nese

do-

luydu, hayata açikti, zorlu bir İis gününe başlamaya hazır-

di. Gülümsemesi, bir bakima su yasli adami, bîr süre
önce
tanismis oldugu su gizemli yasli krali animsatan bir
gülüm-
semeydi. *Bu tüccar yolculuk yapmak ya da bir tüccar ki-
ziyla evlenmek için sekerleme imal etmiyor. Hayir, bu
meslegi sevdiği için sekerleme üretiyor,' diye düsündü de-
r
likanh. Adamin, o yasli adamin yaptigini yapabilecegini
fark etti: Birinin kendi Kisisel Menkibe'sine yakin ya da
uzak oldugunu bir bakista anlamak. 'Kolay bir sey, ama
ben henüz bunu anlamaktan uzagim.'

Baraka kurulunca, satıcı hazirladigi ilk tatliyi
delikan-
liya sundu. Delikanli tatliyi büyük bir hazla yedi, tesekkür
etti ve yola koyuldu. Biraz uzaklasmisti ki, barakayi iki ki-
sinin kurdugu aklina geldi, bunlardan biri Arapça, öteki
Ispanyolca konusuyordu.

54

Yine de pek güzel anlasmisti ikisi.

'Sözcüklerin ötesinde bir dil var,' diye düsündü.

'Da-

ha önce koyunlarla böyle bîr deneyimim olmuştur, şimdi
de aynı şeyi insanlarla yapıyorum.'

İşte böyle yeni ve değişik şeyler öğrenmekteydi.

Daha

önce de yaşadığı şeylerdi bunlar, ama gene de yeniydiler,
çünkü daha önce karşılaştığı, ama varlıklarının farkına

var-

madığı şeylerdi bunlar. Bu şeylere alıştığı için böyle ol-
muştur. 'Sözcüklere gereksinim duymayan bu dili çözümler-
meyi öğrenmeyi başarırsam, dünyayı kavramayı

başaraca-

gim.' . . . '

"Her şey bir tek ve aynı şeydir," demisti yaşlı
adam.

Tanca'nın daracık sokaklarında kaygısızca
dolasmaya

karar verdi: Simgeleri algılamayı ancak bu şekilde

başara-

bilirdi. Bu hiç kuskusuz büyük bir sabır gerektiriyordu,
ama sabır bir çobanın öğrendiği ilk erdemdir.

Koyunların kendisine öğretmiş olduğu dersleri bu

ya-

bancı dünyada uygulamaya koyduğunu bir kez daha

anla-

di.

"Her sey bir tek ve aynı seydir," demisti yasli
adam.

5

5

BİLLÛRİYEÇİ, GÛNESİN DOĞMAKTA
OLDU-
gunu gördü ve her sabah duyduğu sikinti duygusunu
gene
hissetti. Neredeyse otuz yıldır aynı yerdeydi, müsterilerin
pek ender ayak bastığı yokus yukarı bir sokagin sonunda-
ki bu dükkânda. Simdi artık herhangi bir şeyi degistirmek
için çok geçti: Hayati boyunca Öğrendigi tek sey billûriye
alip-satmakti. Bir zamanlar dükkâni pek ünlüydü, pek çok
insan bilirdi bu dükkâni: Arap tüccarlar, Fransız ve İngiliz
yerbilimciler, Alman askerler, yani her zaman cepleri para
dolmuş insanlar, O sıralar billûriye satıcılığı olaganüstü bir
serüvendi ve nasıl zengin olacağını, yaşlandığı
zaman'sahip
olacağı güzel kadınları hayal ederdi.

Sonra yavaş yavaş zaman geçti ve kent degisti.
Septe
kenti, Tanca kadar zenginleştii ve ticaretin niteliği degisti.

Komsular baska yerlere tasindilar ve bir süre sonra
tepede
birkaç dükkândan baska bir sey kalmadi. Birkaç önemsiz
dükkân için hiç kimse yokusu tirmanmayi göze almiyor-
du.

Ama Billûriye Tüccarinin seçim sansi yoktu.

Hayati-
nin otuz yilini kristal esya alip satarak yasamisti;
hayatina,
yeni bir yön vermek için artik çok geçti.

Bütün sabah dar sokaktan gelip geçenlere bakti,
pek
az insan gelip geçmisti. Yillardir böyleydi bu; geçenlerin
hepsinin aliskanliklarini biliyordu.

Ögle yemeği vaktinden birkaç dakika önce, genç
ya-
bwci vitrinin önünde durdu. Herkes gibi giyinmisti genç
adam, ama Billûriye Tüccarinin deneyimli gözleri bu gen-
cin cebinde para olmadigina karar verdi. Her seye karsin

56

dükkâna geri dönmeye, genç adam gidinceye kadar
birkaç
dakika beklemeye karar verdi.

5

7

KAPIDA, DÜKKÂNDÂ BİRÇOK YABANCI

DİL

konusulduğunu belirten bir tabela vardı. Delikanlı tezgâhin gerisinden birinin çıktığını gördü.

-İsterseniz, dedi, bu vazoları temizleyebilirim. Bu durumda hiç kimse satın almak istemez bunları. •

Tüccar hiçbir şey söylemeden delikanlıya baktı.

-* Buna karşılık, karnimi doyurmam için bana birşeyler verirsiniz, tamam mı?

Adam konuşmuyordu. Delikanlı kararı kendisinin vermesi gerektiğini anladı. Heybesinde yamçısı vardı, çölde ona gereksinimi olmayacaktı. Yamçıyı çıkardı ve vazoları silmeye başladı. Yarım saat içinde, vitrinde bulunan bütün kristalleri silmişti. Bu süre içinde, iki müşteri gelip birçok billûriye aldı.

Her şeyi temizleyince, dükkân sahibinden yemek için

birşeyler vermesini istedi.

- Haydi yemeğe gidelim, dedi Billûriye Tüccarı.

Kapiya bir tabela asti ve yokusun sonunda

bulunan

küçük bir asevine gittiler. Asevinde bulunan tek masaya oturdukları zaman Billûriye Tüccari gülümseyerek konuştu:

- Aslında herhangi bir şey temizlemen

gerekmezdi.

Kur'an'ın yasası aç insanları doyumayı buyurur.

- Peki öyleyse neden benim bunu yapmama

izin ver-

diniz? diye sordu delikanlı.

- Çünkü kristaller kirliydi. Ve benim gibi senin

de

kafamızdaki kötü düşünceleri temizlememiz gerekiyordu.

Yemekleri bitince delikanlıya döndü Tüccar:

- Dükkânımda çalışmanı isterdim. Bugün sen

kristal-

leri silerken iki müşteri geldi: İyi bir isaret.

58

"insanlar durmadan isaretlerden söz ediyorlar/

diye

düşündü çoban. 'Ama tam olarak neden söz ettiklerini bilmiyorlar. Tipki, yıllardır benim koyunlarımla sözcüksüz

bir dille konusmus oldugumu fark etmemis olmam gibi.'

- Benimle çalisacak misin? diye sorusunu

yineledi

Billûriye Tüccari.

- Günün geri kalan süresinde çalisabilirim, diye

ya-

nitladi delikanli. Dükkândaki bütün kristalleri sabaha kadar temizlerim. Buna karsilik yarın benim MisirJa gitmem için gereken parayi ödersiniz.

Yasli adam birden gülmeye basladi.

- Dükkândaki kristalleri bütün bir yıl silsen de,

sati-

lan her seyden yüklü bir komisyon da alsan, Misir'a gitmek için epeyce borç para bulman gerekir. Tanca ile

Pira-

mitler arasinda binlerce kilometrelik bir çöl var.

Bunun üzerine öyle bir sessizlik oldu ki kent

birden-

bire uykuya dalmis izlenimi uyandirdi. Sanki artik pazar mazar yoktu, satıcılar arasindaki tartismalar sona ermis, minarelere çikip sarki söyleyen insanlar toz olmus,

kabza-

lari kakmalı güzel kılıçlar uçup gitmisti. Umut ve serüven, yasli krallar ve Kisisel Menkibeler yoktu artik. Ne hazine, ne de Piramitler vardı. Delikanlinin ruhu sessizlige gömül-

düğü için sanki bütün dünya dilsiz kesilmisti. Ne dert, ne
acı, ne hayal kırıklığı: Yalnızca küçük asevinin küçük ka-
pisından geçip giden bos bir bakış ve uçsuz bucaksız
ölüm
arzusu, aynı anda her şeyin sonsuza dek bittigini görmek
dileği.

Tüccar ona sakin sakin baktı. Bu sabah
çevresinde

gördüğü bütün nese sanki bir anda uçup gitmişti.

- Ülkene geri dönmen için gereken parayı sana
veri-

rim, oğlum, dedi Billûriye Tüccari.

Delikanlı sessiz kaldı. Sonra ayağa kalktı,
giysilerine

çekidüzen verdi ve heybetsini aldı.

- Sizinle çalışacağım, dedi.

5

9

İkinci

Bölüm

Ve uzun bir sessizlikten sonra, sözünü bitirmek
için

ekledi:

- Birkaç koyun almak için paraya gereksinimim

var.

NEREDEYSE BİR AYDIR BILLÛRIYE

TÛCCA-

rinin'yanında çalısiyordu delikanli. Ne var ki, onu tam an-

lamiyla mutlu edecek türden bir is sayilmazdi. Tüccar,

hiç-

bir sey kirmamasi için çok dikkatli olmasi gerektigini dur-

madan animsatarak, tezgâhin arkasinda bütün gün

homur-

danip duruyordu.

Yine de orada çalısmayi sürdürüyordu delikanli.

Çün-

kü, adam dirdirci olmasına dirdirciydi, ama adaletsiz biri

de degildi; satilan her parça üzerinden oldukça iyi bir ko-

misyon aliyordu satıcı ve daha simdiden biraz para birik-

tirmeyi bile basarmisti. Sabahleyin hesaplamisti: Her gün

böyle, bu kosullarda çalıisacak olsa, birkaç koyun

alabilme-

si için bir yıl çalıismasi gerekiyordu.

- Kristaller için bir sergi tablası yapmak

istiyorum,

dedi patronuna. Disariya bir tabla konulabilir; bu da ge-
çenlerin dikkatini çeker taa yokusun basından itibaren.

- Simdiye kadar hiç böyle bir sey yapmadim,

diye

yanitladi Tüccar. İnsanlar geçerken tablaya takilir, kristal-
ler de kirilir.

- Koyunlarimla kirlari dolasirken, yilan

sokmalarina

kurban gidebilirlerdi. Ama bu tehlike koyunlarla çobanla-
rin hayatlarinin bir parçasidir.

Tüccar, bu arada, üç kristal vazo almak isteyen

bir

müsterinin yanina gitti. Artik her zamankinden daha fazla
satis yapıyordu, sanki eski zamanlar geri dönmüs gibiydi,
sokagin Tanca'nin en çekici sokaklarindan biri oldugu za-
manlar gibi.

- Gelip geçenler giderek çoğalıyor, dedi

delikanliya,

müsteri gittigi zaman. Bu sayede daha iyi yasayabiliyo-

6

3

rum, sen de kısa bir süre sonra koyunlarına

kavusabilecek-

sin. Hayattan daha fazlasini neden istemeli?

- Çünkü isaretleri izlemek zorundayiz, diye

yanitla-

di delikanli, hiç düşünmeden. Tüccar ömür boyu bir kral-

la tanismak olanagi bulamamis oldugu için onunla böyle

konustuguna pisman oldu delikanli.

- Buna Lütuf Kurali denir, demisti yasli kral.

Acemi

talihi. Çünkü hayat senin Kisisel Menkibe'ni yasamani is-

tiyor.

Bununla birlikte, delikanlinin kendisine söylemek

is-

tedigi seyi çok iyi anliyordu Tüccar. Delikanlinin dükkân-

da bulunusu bile bir isaretti. Zaman geçtikçe, kasa

paracik-

larla doldukça, Ispanyol delikanliyi ise almis olmaktan en

küçük pismanlik duymuyordu. Kuskusuz, delikanli hak

ettiginden fazlasini kazaniyordu; her zaman, satislarin bu

kadar çoğalacagini aklina bile getirmemis oldugu için,

deli-

kanliya oldukça yüksek komisyon ödemisti; önsezisi deli-

kanlinin kısa bir süre sonra koyunlarinin yanina

dönecegi-

ni söylüyordu.

- Neden Piramitleri görmeye gitmek istiyorsun?

diye

sordu, konuşmayı sergi tablasından başka yere çevirmek

için.

- Çünkü çok sık sözünü ettiler bana, diye

yanıtladı

delikanlı, gördüğü düşleri es geçerek. Hazine artık acı bir

aniydi ve bunu aklına getirmemeye çalışıyordu.

- Sadece Piramitleri görmek için çözü geçmek

isteye-

cek birini tanımiyorum buralarda, dedi Tüccar. Bir tas yi-

gininden başka bir şey degiller. Kendi bahçene kendi

pira-

mitini dikebilirsin.

- Siz hiç yolculuk düşleri görmemissiniz, dedi deli-

kanlı, dükkândan içeri giren bir başka müsterinin yanına

giderken.

iki gün sonra, sergi tablası konusunu açtı Tüccar:

- Degisikliklerden pek hoslanmam, dedi. Ne

sen, ne

de ben para babası tüccar Hasan'a benziyoruz. Bir şey

sa-

tin alirken bir hata yapacak olsa, viz gelir ona. Ama

bizler,

hatalarimizin bedelini ödemek zorundayiz.

- Söyledikleri dogru, diye düsündü delikanli.

- Bu sergi tablasini neden istiyorsun? dîy*

sordu Tüc-

car.

- Bir an önce koyunlarima kavusmak istiyorum.

Ta-

lih bizden yanayken, bundan yararlanmaliz; talihin bize

yardimci olmasi için biz de ona yardimci olacak sekilde

davranmaliz, gereken ne varsa yapmaliz. Buna Lütuf

Kurali derler. Ya da "acemi talihi.'

f Yasli tüccar bir süre agzini açmadi. Sonra konustu:

- ^Peygamberimiz bize Kur'an*i verdi ve ömür

boyu

yalnizca1 bes kurala uymamizi zorunlu kildi. En önemli

• sart sudur: Bir tek Allah vardir. Öteki sartlara gelince:

. Günde bes vakit namaz kilmak, Ramazan'da oruç

tutmak

ve yoksullara zekât vermek.

Sustu. Peygamber'den söz ederken gözleri

yasarmisti.

Yüregi cosku dolu bir insandi. Kimi zaman sabirsiz

görün-

se de islâm'ın kurallarına uygun olarak yaşamaya çalışıyordu.

- Peki besinci sart hangisi? diye sordu delikanli.

- Sen bana iki gün önce benim hiç yolculuk

düşleri

görmediğimi söyledin, diye yanıtladı Tüccar, iyi bir Müslüman için besinci sart bir yolculuk yapmaktır. Hayatımızda hiç olmazsa bir kere kutsal kent Mekke'ye gitmek zorundayız.

- Mekke, Piramitlerden çok daha uzakta.

Gençken,

sahip olduğum az bir parayı bu dükkâni açmak için kullandım. Günün birinde Mekke'ye gidecek kadar zengin ol-

mayı umuyordum. Doğrusunu istersen para

kazanmaya

başladım, ama kristalleri kimseye emanet edemedim;

tabii,

kristallere çok dikkat etmek gerekir, naziktirler. Bu süre

içinde, Mekke'ye giden* bir yığın insan uğradı

dükkânıma.

Aralarında hizmetçileriyle, develeriyim birlikte yola çıkan

zengin hacı adayları vardı, ama çoğu benden daha

yoksul

insanlardı.

- Hepsi mutlu gidip mutlu dönüyor ve evlerinin

ka-

pisina hacca gittiklerini gösteren alametler asiyorlardi.

Bunlardan biri, hayatini ayakkabi tamir ederek kazanan

bir kunduraci, çölu geçmek için bir yıl yürüdüğünü söyle-

di, ama simdi kösele almak için Tanca sokaklarında yürü-

mek zorunda kalınca kendisini daha yorgun hissediyor-

mus,

- Peki Mekke'ye simdi neden gitmiyorsunuz?

diye

sordu delikanli.

- Beni hayatta tutan Mekke'dir. Hepsi birbirine

ben-

zeyen günlere, raflara dizilmis su vazolara, igrenç bir ase-

vinde ögle-aksam yemek yemeye katlanacak güç

veriyor

bana. Düsümü gerçekleştirmekten korkuyorum, çünkü o

zaman yaşamak için bir sebebim olmayacak.

- Sen, koyunlari ve Piramitleri hayal ediyorsun.

Sen

benim gibi degilsin, çünkü sen' düslerini gerçekleştirmek

istiyorsun. Oysa benim istedigim, Mekke'yi d slemek- sadece.  l l  geisimi, Kutsal Tas Hacer-i Esved'in bulundu-
gu meydana varisimi, ona el sürmeden önce çevresinde ye-
di kez dönüsümü binlerce defa hayal ettim. Yanimde kim-
lerim olacağim, önümde kimin olacagini, konusacağimiz seyleri, birlikte edeceğimiz dualari bile hayal ettim. Ama büyük bir hayal kırıkligina ugramaktan korkuyorum; bu yüzden hayal kurmakla yetinmeye ahfiyorum.

Tüccar, o gün sergi tablası yaptırması için izin verdi delikanliya. Herkes kendi düslerini aynı sekilde göremez; kendince görür.

66

İKİ AY DAHA GETI. SERGI TABLASI

BİLL -

riye d kk nina daha çok müsteri çekti. Delikanli altı ay daha böyle alırsa İspanya'ya cfon p altmıs koyun alabi-.

leceğini hesapladı. Hatta fazladan bir altmıs koyun daha alabilecekti. Bir yıldan kısa süre içinde, sürüsünü ikiye

katlamis ve Araplarla pazarlik edebilecek duruma gelmis olacakti, çünkü bu tuhaf dili öğrenmeyi basarmisti. Billûriye Tüccari için Mekke nasıl uzak bir hayalse, onun için de Misir uzak bir hayale dönüşmüş olduğu için, pazar yerinde yaşadığı su malûm sabahtan bu yana, Urim ve Tum-
mim'e bir daha başvurmamisti. Ama isinden hosnuttu şimdi ve basariya ulaşmış olarak Tarifa'da karaya ayak ba-
sacağı günü aklından çıkarmiyordu.

"Her zaman, ne istedigini bilmek zorunda olduğunu animsa," demisti yasli kral. Ne istedigini biliyordu delikanli ve bu amaç doğrultusunda çalışiyordu. Belki de bu il-
ginç ülkeye gelip bir hirsiza rastlamak ve bir kurus harcamadan sürüsünü ikiye katlamakti onun hazinesi.

Kendisiyle gurur duyuyordu. Önemli seyler öğrenmist: Billûriye ticareti, sözcüksüz dil ve simgeler gibi. Bir öğleden sonra, yokusun basında bir adam gördü, yokusu tirmandıktan sonra birseyier içecek uygun bir yer bulamaktan yakiniyordu. Delikanli artık isaretlerin dilini biliyordu, konuşmak için patronunun yanına gitti:

- Yokusu çıkan insanlara çay ikram etmeliyiz,
dedi

ona.

- ay iebilecekleri bir yigin yer var, diye

yanitladi

Tüccar.

- Ama biz kristal bardaklarda çay ikram

edebiliriz.

Bu sayede insanlar ayi çok begenecekler ve kristal esya

ai-

67

mak isteyecekler. Çünkü-insanlari en çok etkileyen sey

gü-

zelliktir.

Tüccar hiçbir sey söylemeden uzun uzun

yardimcisi-

na bakti. Ama o aksam, aksam namazini kilip dükkâni

ka-

patiktan sonra kaldirima oturdu ve onu nargile içmeye,

Araplarin tütürdüğü su garip pipodan tütürmeye davet

etti.

- Neyin pesinde kosuyorsun? diye sordu yasli

Biliû-

riye Tüccari.

- Size neyin pesinde olduğumu söyledim daha

önce:

Koyunlarımı geri almak zorundayım. Bunun için de para gerek.

Yaslı adam nargilesine yeniden ateş koydu ve

uzun

uzun içine çekti marpuçtan.

- Otuz yıldır bu dükkâni işletiyorum. İyi ve kötü

kristal hangisidir biliyorum, ticaretin bütün inceliklerini

biliyorum. Dükkânıma, boyutlarına, müşterilerime alış-

tım. Kristal bardaklarla çay satacak olursan, iş daha da

bü-

yüyecek. O zaman da ben yasama tarzımı değiştirmek

zo-

runda kalacağım.

- Peki, iyi bir şey değil mi bu?

- Kendi hayat tarzıma alıştım ben. Sen gelmeden

ön-

ce, dostlarım, benim aksime değişirken, işleri kötüye ya

da

iyiye giderken, burada bütün zamanımı kaybettiğimi dü-

sünüyordum. Bu da alabildiğine üzüyordu beni. Şimdi

du-

rumun böyle olmadığını biliyorum: Gerçekten de dükkân

tam benim hayal ettiğim durumda şimdi. Değişmek iste-

miyorum, çünkü nasıl degisecegimi bilmiyorum. Artık tam anlamıyla kendime alismis durumdayim.

Delikanli ne diyecegini bilmiyordu. Bunun üzerine konusmasini sürdürdü yasli adam:

- Benim için beklenmedik bir talih oldun,

Tanrının

lütfü oldun. Simdi eskiden bilmedigim bir sey biliyorum:

Degeri bilinmeyen her lütuf felakete dönüsiyor. Artık hayattan bir sey beklemiyorum. Ama sen, simdiye kadar aklima bile getirmedigim zenginliklere ve ufuklara bakmaya

68

zorluyorsun beni. Oysa, simdi bunlarin neler oldugunu bildigim, önümdeki büyük olanaklari gördüğüm için, kendimi eskiden oldugundan daha kötü hissedeceğim.

Çünkü

her seye sahip olacagimi biliyorum ve istemiyorum bunu.

'Yi ki patlamis misir saticisina hiçbir sey söylememi-

sim,' diye düsündü delikanli.

Günes batarken, bir süre daha nargile içmeyi sürdür-

düler. Aralarında Arapça konusuyorlardi, Arapça, konusa-

bildigi için çok mutluymdu delikanli. Bir dönem, yeryüzün-
de bulunan her şeyi kendisine, koyunlarının

Öğretebilece-

ğine inanmisti. Ama koyunların Arapça öğretilmeleri ola-
naksizdi.

*Yeryüzünde koyunların öğretilmeyeceği daha

baska

şeyler olmalı/ diye düşündü, hiçbir şey söylemeden Tüccar'a bakarak. 'Çünkü su ve yiyecekten başka bir şey

ara-

miyorlar. Galiba onlar öğretmiyorlar: Ben öğreniyorum.'

- Mektup, dedi sonunda Tüccar.

- Ne anlama geliyor dediginiz şey?

- Bunu anlamak için Arap olarak doğmak

gerekir.

Ama çevirisi 'yazili*' gibi bir şey.

Ve nargilenin atesini söndürürken, delikanliya,

müste-

rilere kristal bardakta çay ikram edebileceğini söyledi.

Öyle zamanlar vardır ki, insan hayat irmaginin

akış

yönünü değiştiremez.

INSANLAR SOKAGIN YOKUSUNU

TIRMANI-

yx>rlar ve yukariya varinca yorgunluk hissediyorlardi.

Ama yokusun basinda, birbirinden güzel kristaller

satılan

bir bîlûriye dükkâni vardi ve bu dükkânda da iç ferahlati-

ci nane çayı ikram ediliyordu. İnsanlar, göz kamastirici

kristal bardaklarda sunulan nane çayini içmek için dükkâ-

na giriyorlardi.

- Vallahi karimin aklina hiç gelmedi böyle bir sey,

diyordu adamin biri; ve bu aksam evine konuklar

gelecegi,

kristal bardaklarin güzelliginden etkilenecekleri için, bir-

kaç kristal bardak satin aliyordu. Bir baska müsteri, kristal

kaplarda sunulan çayin çok daha iyi oldugunu kendi payi-

na dogruluyordu, çünkü çayin rayihasi uçup gitmiyordu.

Üçüncü müsteri de, büyülü güçlere sahip olması

nedeniy-

le, çayı kristal içinde ikram etmenin Dogu'ya özgü bir ge-

lenek oldugunu ileri sürüyordu.

Haber kısa sürede yayildi ve insan kabileleri, çok

eski

bir ticaret âlemine bu yeniligi getirmis olan dükkâni gör-

mek için yokusun tepesine tirmanmaya basladilar. Bunu

görenler, kristal bardaklarda çay sunulan baska
dükkânlar
açtılar, ama bunlar yokus yukari bir sokagin tepesinde
bu-
lunmadıkları için müsteri yerine sinek avladılar.

Kisa bir süre sonra, Tüccar iki yeni müstahdem
daha
aldi ise. Ayrica yeniliklere susamis erkek ve kadinlarin is-
teklerini karsilamak için dizi dizi kristaller, çuval çuval
çay getirtmek zorunda kaldı.

Böylece alti ay geçti.

70

"DELİKANLI, GÜNES DOGMADAN

UYAftDL

anakarasına ayak bastığından bu yana tami
tamına
on bir ay dokuz gün geçmişti. Özellikle bugün için satırı
almış olduğu beyaz renkli Arap kılığını giyindi. Deve deri-
si bir halkayla sarılı türbanini basına geçirdi. Sonunda
yeni
sandaletlerini giyip gürültüsüzce aşağı indi.

Kent hâlâ uykundaydı. Susamlı simit yiyip kristal bir
bardaktan sıcak çay içti. Ardından dükkânın esigine otu-

rup tek basına nargile tüttürmeye basladı.

Hiçbir sey düşünmeden tttrd nargileyi. Çöl
koku-
su taşıyarak esen rzgrin ugultusundan başka bir ses
duy-
muyordu. Sonra, nargile içmeyi bitirince, elini ceplerinden
birine soktu ve çıkardığı seye bir süre baktı.

Yklce bir para tutuyordu elinde. Yüz yirmi
koyun,
dns bileti ve kendi ülkesi ile su anda bulunduğu ülke
arasında bir ihracat-ithala't ruhsati almaya yetecek kadar
para. *

Yaslı adamın uyanıp dükkâni açmasına kadar
sabırla
bekledi. Birlikte ay içmeye gittiler.

- Ben bugün gidiyorum, dedi delikanlı.

Koyunlarımı
almaya yetecek kadar param var. Sizin de Mekke'ye
gide-
cek kadar paranız var.

Yaslı adam hiçbir sey söylemedi.

- Hayır duanızı istiyorum sizden, diye üsteledi
deli-
kanlı. Bana yardım ettiniz.

Yaslı adam ses çıkarmadan çay hazırlıyordu.

Sonun-

da, bir süre sonra delikanliya dogru döndü.

- Seninle gurur duyuyorum, dedi. Billûriye

dükkâni-

ma bir ruh verdin. Ama ben Mekke'ye gitmeyecegim, bili-

7

1

yorsun bunu. Tipki senin koyun satın almayacagini bildi-
gin gibi.

- Kim söyledi bunu size? diye sordu delikanli,

saskin-

likla.

•- Mektup, dedi kısaca, yasli Biilûriye Tüccari.

Ve onun için hayir dua okudu.

72

DELIKANLI ODASINA GITTI VE

ESYALARINI

topladi. Tika basa dolu üç mesin çanta. Tam ayrılmak

üze-

reyken, odanın bir kösesinde eski çoban heybesinin dur-

dugunu gördü. Acinacak durumdaydi, varligi tamamen

ak-

lindan çikip gitmisti. İçinde, her zaman oldugu gibi kitabi

ve yamçisi vardi. Sokakta karsisina çıkan ilk çocuga

arma-

gan etmeyi düsündüğü yamçıyi heybeden çıkartirken

yere

iki tas düstü. Urim ile Tummim.

O zaman yasli krali animsadi, animsayınca da,

bu

rastlasmayı uzun süredir düşünmemis oldugunu fark ede-

rek sasirip kaldı. Bütün bir yıl durmadan çalışmış, İspan-

ya'ya basi önde dönmek için gereken parayı

kazanmak-

tan baska bir sey düşünmemisti.

"Hayallerinden asla vazgeçme, demisti yasli kral.

Sim-

gelere dikkatli ol."

Urim ile Tummim'i yerden aldı ve yeniden kralın

ya-

kinlarda bir yerde oldugu duygusuna kapıldı. Garip bir

duyguydu bu. Yıl boyu acimasızca çalışmisti ve isaretler

gitme zamaninin geldigini gösteriyordu.

'Geriye dönüp kaldigim yerden devam edeceğim,'

di-

ye düsündü delikanlı. 'Ne var ki, Arapçayı koyunlardan

öğrenmedim.'

Ama koyunlar çok önemli başka bir şey

öğretmişler-

di: Yeryüzünde herkesin anladığı bir dil vardır ve kendisi,

dükkâni geliştirirken bu dilden yararlanmıştır. Bu cosku-

nun dilidir, arzu edilen ya da inanılan bir şeyi

gerçekleştir-

mek için sevgi ve tutkuyla yapılan girişimlerin dilidir.

Tanca artık onun için yabancı bir kent değildi. Burayı fet-

hettiği gibi bütün dünyayı fethedebileceğini hissetti.

7

3

"Bir şeyi gerçekten istediğin zaman, arzunu

gerçekleş-

tirmeni sağlamak için bütün evren işbirliği yapar," demisti

yaşlı kral.

Ama hirsizlardan, uçsuz bucaksız çöllerden,

düşleri-

nin ne olduğunu bilen, ama bunları gerçekleştirmek iste-

meyen insanlardan söz etmemisti yaşlı kral. Piramitlerin

bir tas yığınından başka bir şey olmadığını ve isteyenin

kendi bahçesine tas yigabileceğim söylememisti yasli

kral.

Ve eski sürünüzden daha büyüğünü satın alacak kadar

pa-

raniz olduğunda, bu sürüyü satın almayı kendiniz için gö-

rev bildigimizi de söylemeyi unutmustu.

Heybeye/toparladi ve öteki çantalarla birlikte aldı.

Merdiveni inim; öteki müsteriler kristal bardaklardan çay-

larini yudumlarken bir yabancı çifte hizmet etmekteydi

yasli adam. Sabahin bu erken saatinde, iyi bir başlangıçtı

güne. Delikanli, bulunduğu yerden, Billûriye Tüccarinin

saçlarının yasli kralin saçlarına tamamen benzediginin

far-

kina vardı ilk kez. Yersiz-yurtsuz, yiyecek-içecek-siz du-

rumda Tanca'da uyandığı ilk gün rastladığı seker tüccari-

nin gülümsemesini animsadi; bu gülümseme de yasli

krali

animsatıyordu.

"Sanki buradan geçmiş ve bir iz bırakmış gibi/

diye

düşündü. "Sanki bu insanlar yasamlarının herhangi bir

dö-

neminde kralla karşılaşmışlar gibi.* Üstelik kendi Kisisel

Menkıbesini yasayan kimseye her zaman görüldüğünü

de

söylemişti.

Billûriye Tüccari ile vedalasmadan ayrıldı oradan.

Kuskusuz onu görebilirdi, ama ağlamak istemiyordu. Ne var ki buradaki yasantisini, Öğrendiği iyi şeyleri özleyecek-
ti. Kendine iyice güveni vardı ve dünyayı ele geçirmek isteği duyuyordu.

*Ama eskiden tanıdığım kırlara gidip gene koyun gü-
deceğim.* Ancak, artık bu kararından dolayı mutlu değildi. Bütün bir yıl, bir düşü gerçekleştirmek için çalışmıyordu, ama bu düşünce, her dakika, giderek önemini yitiriyordu. Belki de gerçekte böyle bir düşünce yoktu.

74

"Kimbilir, belki de Billûriye Tüccari gibi olmak daha iyidir? Mekke'ye hiç gitmeden oraya gitme arzusuyla yasa-
mak.' Ama Urim ile Tummim'i elinde tutuyordu ve bu iki taş yaslı kralın gücünü ve iradesini kendisine aktarıyordu. "Bir rastlantı sonucu -ya da bir isaret/ diye düşündü- buraya geldiği ilk gün uğradığı kahveye geldi. Hirsiz orada
degildi. Patron bir bardak çay getirdi.

'Yeniden çoban olabilirim,' dedi kendi kendine.

"Ko-

yunlara bakmayı öğrendim ve onların nasıl bir şey olduklarını unutamam kesinlikle. Ama belki de Mısır Piramitlerine gitme olanagim olmayacak bir daha hiçbir zaman.

Yaşlı adamın göğsünde altın bir göğüslük vardı ve benim geçmişimi biliyordu. Gerçek bir kraldı, bir bilge kral.'

Endülüs ovalarıyla arasında vapurla iki saatlik bir me-safe vardı ancak, ama kendisiyle Piramitler arasında bir çöl

vardı. Delikanlı durumu bir başka açıdan da görebileceğini

düşündü: Aslında şimdi hazinesine iki saat daha az uzaktaydı. Bu iki saatlik menzile varmak için aşağı-yukarı bir yıl harcamış olsa bile.

"Koyunlarıma neden kavusmak istediğimi çok iyi biliyorum. Koyunları çoktan beri tanıyorum; insana fazla yük olmazlar ve sevebilirim onları; hazinemi çöl gizliyor, ama Çölü sevecek miyim, sevmeyecek miyim, bunu bilmiyorum. Hazineyi bulamayacak olursam, gene yurduma dö-

nebilirim, iste, hayat ihtiyacım olan parayı bir anda verdi bana ve gereken zamanım da var. Öyleyse neden olmasın?'

O anda içinde müthis bir rahatlama hissetti.

Istedigi

anda tekrar çobanlık yapabilirdi. Caninin çektiği anda kristal satıcısı olabilirdi. Belki de dünya baska hazineler de gizliyordu, ama kendisi bir tek düs görmüs ve bir krala rastlamisti. Bu da herkesin basina gelmezdi.

Kahveden çıkarken çok mutluydu. Tüccara mal sağla-
yan müteahhitlerden birinin, kristalleri, çölü geçen ker-
vanlarla getirdigini animsamisti. Urim ile TummIm'i elle-
rine aldı; bu iki tas sayesinde, iste yeniden hazinenin izini sürüyordu.

7

5

"Ben her zaman kendi Kisisel Menkibesini yasayanla-
rin yanındayım," demisti yasli kral.

Piramitlerin gerçekten de çok uzakta olup olmadikla-
rini Öğrenmek için ambara kadar yürüse ne kaybederdi?

TÜRLÜ TÜRLÜ HAYVAN, TER VE TOZ

KO-

kan bir binanın içinde oturuyordu İngiliz. Artık buraya
ambar demek olanaksızdı; tam anlamıyla bir hayvan ahi-
riydi.

'Demek bütün ömrümü böyle bir yere ulaşmak

için

harcamışım,* diye düşündü, bir kimya dergisinin

sayfaları-

ni dalgın dalgın karıştırarak. *On yıl öğrenimden sonra bir
hayvan ahirine ulaştım.'

Ama sürdürmek gerekiyordu. Simgelere inanmak

ge-

rekiyordu. Bütün hayatının, gördüğü öğrenimlerin bir tek

amacı vardı: Evrenin konuştuğu biricik gerçek dilî bul-

mak. Başlangıçta Esperanto dilini öğrenmiş, ardından

din-

leri incelemiş ve sonunda simyaya merak sarmıştı. Espe-

rantoca konuşmayı biliyordu, değişik dinlerin hepsini ek-

siksiz anlıyordu, ama henüz bir simyacı değildi.

Kuskusuz,

birçok önemli sorunu çözmeyi başarmıştı. Ama

araştırma-

lari öyle bir evreye ulasmisti ki, bundan öteye gitmesi

ola-

naksiz gibiydi. Herhangi bir simyaciyla iliski kurmak istemis, ancak bunda basarili olamamisti. Ne var ki, tuhaf insanlardi su simyacilar, kendilerinden baskasini

düsünmü-

yorlar ve ona yardimci olmayi kabul etmiyorlardi,. Kimbi-

lir, belki de Sihirli Tas'in1 -baska bir deyişle, Felsefe Tasi'nin- gizini keşfedememislerdi ve belki de bu yüzden

ses-

sizlige gömülüyorlardı?

Felsefe Tasi'ni bos yere ararken, babasından

kalan ser-

vetin bir bölümünü harcamisti. Dünyanın en büyük kütüphanelerine gitmis, simyacilikla ilgili en önemli, en en-der kitaplari satın almisti. Bu kitaplardan birinde, ünlü bir
1 Sımyacılara göre madenim altnia çrviren tas.. (Çfv.)

7

7

Arap simyacinin bundan yıllar önce Avrupa'yi ziyaret ettiğini okumustu. Kitapta, bu Arap simyacinin iki yüzyili

askin bir süre önce, Felsefe Tasi'ni ve Ebedî Hayat İksi-
ri'nI keşfettiğini yazıyordu. Bu öykü İngiliz'i etkilemişti.

Ama dostlarından biri çöle yaptığı bir arkeoloji

gezisinden

sonra, olaganüstü güçleri olan bir Arap'tan söz etmemis

olsaydı, bunun da tipki ötekiler gibi bir efsaneden başka

bir şey olmadığını düşünecekti.

"Fayoum Vahası'nda yaşıyor," demisti, "insanlar,

ya-

sinin iki yüz yılı astığını ve herhangi bir madeni, altına dö-

nüştürme gücüne sahip olduğunu söylüyorlar."

Kendinden geçen İngiliz müthiş heyecanlanmıştı.

Bu-

nun üzerine, önceden yapmış olduğu bütün anlaşmaları

bozdu, en önemli kitaplarını yanına aldı, ve iste dışarıda

Sahra'yi geçecek büyük bir kervan hazırlanırken, kendisi

şimdi bir hayvan ahırına benzeyen ambarda

bulunuyordu.

Ve bu kervan AL-Fayoum'dan geçecekti.

"Su lanet olasıca Simyacıyı mutlaka bulmalıyım,*

diye

düşündü İngiliz.

Ve hayvanların kokusu daha bir katlanılır oldu.

İngiliz'in bulunduğu binaya çantalar yüklenmiş bir

Arap genci girdi ve onu selamladı.

- Nereye gidiyorsunuz? diye sordu genç Arap.

- Çöle, diye yanitladi ingiliz; ve tekrar okumaya

dal-

di. Su anda kimseyle konusmak istemiyordu. Simyaci

ken-

disini kuskusuz sinavdan geçirecegi için on yıl içinde öğrenmiş olduklarını anımsaması gerekiyordu.

Arap genç de bjr kîtsp çıkartıp okumaya basladi.

Ki

tap İspanyolca yazılmıstı. 'Bir sans,' diye düşündü İngiliz İspanyolcayı, Arapça'dan daha iyi konusuyordu ve bu delikanlı da Fayoum'a gidecekse, önemli şeylerle uğrajamadığı zamanlar yanında sohbet edecek biri olacaktı.

78

'ÇOK GARİP/ DİYİ DÜŞÜNDÜ DELIKANLI, öykünün basında yer alan cenaze törenini yeniden /okurken. 'Kitabı okumaya baslayalı neredeyse iki yıl olacak bîr

süre sonra, ama bu sayfalardan öteye geçemedim.'

Yanin-

da kendisine engel -olacak bir kral bulunmasa da,

dikkatini

kitapta toplayamıyordu. Ama şimdi önemli bir şeyi anlıyordu: Bir şey karar vermek baslangıçtan başka bir şey

degildir. İnsan bir seye karar verdigi zaman, karar verdigi sırada hiç öngörmediği, düşünde bile aklına gelmeyen bir yöne doğru, siddetli bir akintiye kapilip gidiyordu.

'Hazînemî aramaya karar verdiğimde, bir billûriye dükkânında çalışacağım hiç aklıma gelmemisti,' diye düşündü, düşüncesini doğrulamak için. 'Aynı şekilde, bu kervan, almış olduğum bir karara uygun olabilir, ama güzergâhi bir gız olarak kalacak her zaman.'

Karsisinde, kendisi de bir kitap okumakta olan Avru-
pali vardı. Sevimsiz bir adamdı: İçeri girdiğinde kendisine küçümseyerek bakmisti. Belki dost olabilirlerdi, ama Avrupali hemen susmustu.

Delikanli kitabini kapatti. Bu Avrupalı ile arasında herhangi bir benzerlik kurulmasına olanak verecek hiçbir şey yapmak istemiyordu. Cebinden Urim ile Tummimî çıkartip taslarla oynamaya başladı.

Yabancı bir çiglik attı:

- Bir Urim ile bir Tummim!

Delikanli tasları hemen cebine koydu.

- Satılık degiller, dedi.

- Pek bir şey etmezler, dedi İngiliz. Alt tarafı iki

ka-

ya kristali, hepsi bu. Yeryüzünde milyonlarca kaya kristali

var, ama wlayanlar için, Urim ile Tummim bunlar. Dünyanın bu bölgesinde bulduklarını bilmiyordum.

- Bunları bana bir kral armagan etti, dedi

delikanlı.

Yabancı sasıp kaldı. Sonra elini cebine sokup titreye-

rek iki benzer tas çıkardı.

- Bir kraldan söz ediyordunuz, dedi.

- Sanki bir kralın bir çobanla konuşmayacağına

ina-

niyorsunuz, dedi delikanlı. Bu kez konuşmayı kendisi sona erdirmek istiyordu.

- Tam tersine. Çobanlar, kimsenin tanımak

istemedi-

gi bir krala saygı gösteren ilk insanlardır.1 Bu nedenle, kralların çobanlarla konuşmasının olağanüstü bir yanı yok.

Ve delikanlının söylediklerim iyi anlamamasından

çe-

kinerek ekledi:

- İncil'de geçer. Bu Urim ile bu Tummim *i

yapmayı

bu kitaptan öğrendim. Bu taslar Tanrı 'nin izin verdiği biricik kâhinlik araçlarıdır. Rahipler altından bir gögüslükte tasırlardı bunları.

Delikanlı birden burada olduğu için mutlu hissetti kendini.

"Belki de bir isarettir bu," dedi İngiliz, sanki yüksek sesle düşünüyormuşçasma.

- Size işaretlerden kim söz etti?

Delikanlının ilgisi her an giderek artıyordu.

- Hayatta, her şey isarettir, dedi İngiliz,

okumakta

olduğu dergiyi kapatarak. Evren, herkesin anlayacağı bir dilde varolmuştur, ama insanlar unutmamıştır bu dili. Birçok şeyle birlikte bu Evrensel Dil'i arıyorum ben. Bu yüzden buradayım. Çünkü bu Evrensel Dil'i bilen birini bulmam gerekiyor. Bir Simyacı.

Konusma ambar yöneticisinin araya girmesiyle kesil-

1 Matta İnciti'nin 2 Babında sözü fâilcn müneccimlere (çobanlara) gönderme yapılıyor.

Mctnidc grçen "bir kral* ne IM Prygambr rdir. (Çev.)

80

- Sizlerin talihiniz var, dedi sisko Arap. Bu

öğleden

sonra bir kervan yola çıkıyor Al-Fayoum için.

- Ama ben Misir'a gideceğim, dedi delikanlı.
- Al-Fayoum da Misir'dadır, diye yanıtladı

sisman

adam. Tuhaf bir Araplık var sende!

Delikanlı aslında İspanyol olduğunu söyledi. İngiliz sevindi buna: Arap gibi giyinmiş de olsa, hiç değilse bir Avrupalıydı.

- İsa'etleri Talih" diye tanımlıyor adam, dedi

İngiliz,

sisko Arap dışarı çıkınca. Becerebilsem, 'talih' ve 'rastlantı*' sözcükleri üzerine büyük bir ansiklopedi yazardım. Evrensel Dil bu sözcüklerle yazılır.

, Sonra konuşmayı sürdürdüler. İngiliz, delikanlıya kendisini elinde Urim ile Tummim'le bulmasının bir rastlantı olmadığını söyledi. Ona, onun da Simyacıyı aramaya gidip gitmediğini sordu.

- Ben bir hazine aramaya gidiyorum, diye

yanıtladı

delikanlı ve bunu söylediğine hemen pişman oldu.

Ama İngiliz onun bunu söylemesine pek önem vermiyormuş gibi görünüyordu.

- Bir bakima ben de, dedi.

- Ama ben simyanin ne anlama geldigini bile

bilmi-

yorum, diye ekledi delikanli, ambar yöneticisinin kendile-
rini dışarıdan çağirdigi sirada.

*

Simyaci

81/6

"BEN KERVAN BASIYIM," DEDI UZUN

SAKAL-

li, siyah gözlü bîr adam. Kilavuzluk ettigim herkesin üze-
rinde ölüm ve kalim hakkim vardır. Çünkü çöl, erkekleri
bazen çildirtan kaprisli kadina benzer.

Ortalıkta iki yüze yakın insan ve bunun iki kati

kadar

da hayvan vardı. Hecin develeri, atlar, katırlar, kuslar. Ka-

dınlar ve çocuklar da vardı ve birçok İnsan belinde kılıç

ya

da omzunda uzun namlulu silah taşıyordu. İngiliz'in ya-

nında içi kitap dolu bir yığın yolculuk sandığı vardı. Alan-

da bir harrangürra ki demeyin gitsin. Doğal olarak, Ker-

van Basi herkesin iyice anlaması için aynı söylevi birkaç

kez tekrarladi:

- Burada her milletten insan var ve bu insanların

yü-

reginde türlü çeşitli tanrı var. Benim tek Tanrım Allah'tır ve Allah adına yemin ederim ki çölü bir defa daha alt etmek için, elimden gelen her şeyi ve en iyisini yapacağım.

Amma ve lakin, herkesin, inandığı Tanrı adına bütün

kal-

biyle yemin etmesini istiyorum ki bana her zaman bilâ-kayd-ü-sart itaat edecektir. Zira, çölde itaatsizliğin anlamı ölümdür.

Kalabalıkta boguk bir fisiltidir gitti. Herkes kendi tanrısının tanıklığında mirıldanarak yemin ediyordu. Delikanlı İsa için yemin etti. İngiliz ağzını açmadı. Mirilti basit bir yeminden daha uzun sürdü, insanlar Tanrı'nın esirgemesi için de dua ediyorlardı.

Uzun uzun bir boru çaldı ve herkes binitlerine birfdi.

Delikanlı ile İngiliz binit olarak deve satın almışlardı, bu yüzden hayvanlara binmekte epeyce zorlandılar.

Delikan-

lı, ağır kitap sandıkları yüklenmiş olan İngiliz'in devesine acıdı.

82

- Rastlantı yoktur, dedi İngiliz, ambarda

baslamis ol-

duklari konusmayi sürdürerek. Buraya gelmeme bir arka-

dasim sebep oldu, çünkü bu arkadasim bir Arap

taniyordu

ki bu Arap...

Ama kervan yola koyuldu ve anlattiklerini

duymak

olanaksizlasti. Delikanli neyin söz .konusu oldugunu çok

iyi biliyordu: Bir seyi bir baska seye baglayan, kendisini

Çoban olmaya yönlendiren, ayni düsü birkaç kez

görmesi-

ne, Afrika'ya yakin bir kente gelmesine, bir alanda bir kra-

la rastlamasına, bir hirsiz tarafından soyulmasına ve

bunun

sonucu olarak da bir billûriye tüccariyle tanismasına, vb...

yol açan gizemli bir zincir, gizemli bir bag.

'insan, hayaline yaklastikça, Kisisel Menkibe daha

çok

gerçek yasama nedeni oluyor,* diye düsündü delikanli.

Kervan, gündogusu yönünde yola koyuldu. Gün

bo-

yu yol alıyor, günes azginlasmaya baslayınca mola veri-

yor, sonra günes inmeye baslayınca tekrar yola koyulu-

yorlardi. Delikanli, zamaninin çoğunu kitap okumakla ge-

çiren İngiliz'le pek konusmuyordu.

Bu nedenle, çölde ilerleyen insan ve hayvanları
sessiz-
ce gözlemlemeye koyuldu. Yola çıktıkları güne göre
şimdi
her şey farklıydı. O gön bir hay huy, bağırıp çağırma, kü-
çük çocukların ziriltileri, at kışnemeleri birbirine karışı-
yor ve bu kargasanın içinde rehberlerle tüccarların
sabırsız
komutları duyuluyordu.

Ama çölde, sürekli esen rüzgâr ve hayvanların
ayak
seslerinden başka bir şey yoktu. Rehberler bile artık
kendisi
aralarında konuşmuyorlardı.

- Su gördüğün kum enginliklerini birçok kez
geçtim
daha önce, dedi bir aksam bir deveci. Ama çöl öylesine
ge-
nis ve ufuk öylesine uzaklarda ki, insan kendini küçücük
hissediyor ve susuyor, ağzını açamıyor.

Şimdiye kadar hiç çöl geçmemiş olmasına karşın,
de-
vecinin ne demek istediğini anladı delikanlı. Çünkü ne za-
man bir denize ya da bir ateşe baksa, doğa olaylarının
son-

8

3

suzluk ve gücünün derinliklerine dalip agzini açmadan sa-
atler geçirebilirdi.

'Koyunlardan, kristallerden çok sey öğrendim,'

diye

düşündü. "Aynı şekilde çölden de birseyler öğrenebilirim.

Çünkü hem daha yaşlı, hem daha bilge.'

Rüzgâr durmadan esiyordu. Tarifa'da, surların
üzerin-

de oturduğu sırada yüzünde hissettiği rüzgarın bu rüzgar
olduğunu anımsadı. Belki de aynı rüzgâr, su anda su ve
yi-

yecek pesinde Endülüs kırlarında dolasan koyunların yü-
nünü oksayarak geçiyordu.

Artık benim koyunlarım degiller, diye düşündü,

ger-

çek bir özlem duymaksızın. 'Baska bir çobana alistilar ve
kuskusuz unuttular beni. Böylesi çok iyi. Koyunlar gibi
dolasmaya alismis kimse, ayrılık vaktinin geleceğini her
zaman bilir.'

Sonra tüccarın kızını anımsadı: Hiç kuskusuz

çoktan

evlenmişti kız, bundan emindi. Belki de bir patlamış misir sancisiyle, ya da okuma bilen ve ona olaganüstü öyküler anlatmayı beceren bir başka çobanla. Herhalde bunları be-

cerebilen yalnızca kendisi değildi. Ama bu önsezi içini altüst etti. Kendisi de, kimbilir bütün insanların geçmişine ve simdisine tanıklık eden su ünlü Evrensel Dil'i öğrenmekteydi belki? "Önseziler," derdi annesi sık sık. Önsezilerin, içinde bütün insan hayatlarının bir bütün oluşturacak şekilde birbirine bağlandığı hayat imajının evrensel akısına ruhun yaptığı ani dalışlar olduğunu anlamaya bas-

lamisti: Öyle ki, her şey yazılı olduğu için, her şeyi bilebildik.

- Mektup, dedi, Billûriye Tüccarını düşünerek.

Çöl kimi yerde kumlarla, kimi yerde de taslarla kap-

lıydı. Kervan bir tas kütlesiyle karşılasınca çevresini dolası-

yordu; tas yığınıyla karşılasınca bu yığınların sınırını izliyordu. Deve ayaklarına ince gelen kumla karşılasınca, ku-

mun daha sağlam olduğu bir geçit aranıyordu. Kimi za-

man, tuzla kaplı kurumus göl yataklarıyla karşılaşıyorlar-

84

di. Hayvanlar zorlanıyor, bunun üzerine deveçiler aşağı

at-

layıp hayvanlara yardım ediyorlardı. O zaman, yükleri

kendi sırtlarına alıp tehlikeli yeri geçtikten sonra hayvan-

lara yeniden yüklüyorlardı. Bir rehber ölürse ya da hasta-

lanırsa, deveçiler onun yerini doldurmak için kendi arala-

rında kura çekiyorlardı.

Ama bütün bunların bir tek nedeni vardı: Hep

aynı

hedefi amaçladığı için, kervanın bunca dolmasının pek

bir önemi yoktu. Bütün engeller asılınca, vahanın hangi

yönde bulunduğunu gösteren yıldızı karşısında buluyor-

du. Ve insanlar sabahın erken saatlerinde gökyüzünde

pa-

rıldayan bu yıldızı görünce, onun kendilerine kadınların,

suyun, palmyelerin ve hurmaların bulunduğu yeri göster-

diğini biliyorlardı. Bunları bir tek İngiliz fark etmiyordu:

Çoğunlukla kitaplarından birini okuyor oluyordu.

Delikanlının da yolculuğun ilk günlerinde okumayı

denediği bir kitabı vardı. Ama o, k-ervani gözlemlemeyi,

rüzgârın sesini dinlemeyi çok daha ilginç buluyordu. De-

vesini daha iyi tanımayı öğrenip de ona yakınlık duymaya
baslar başlamaz, kitabı bir yana attı. Bununla birlikte bir
bosinanci da vardı: Bu kitabı ne zaman açsa, önemli bir
in-
sana rastlayacağını düşünüyordu.

Sonunda, sürekli olarak yanında giden bir
deveciyle
dost oldu. Akşam konaklamalarında, atesinin çevresinde
din-
lenirken, ona çobanlık yaptığı sırada basından geçen
ilginç
olayları anlatıyordu.

Deveci bu sohbetlerden birinde ona kendi
hayatını
anlatmaya başladı.

- El-Kairoum yakınlarındaki bir köyde oturuyordum, dedi. Bir bostanım, çocuklarım ve ölümüne kadar değişmeyecek bir hayatım vardı. Bir yıl ürün her zamankinden daha bol oldu, biz de Mekke'ye gittik ve böylece o zamana kadar yerine getirmemiş olduğum bir farizami eda etmiş oldum. Artık gönül rahatlığıyla ölebilirdim ve öldüğüm için de mutlu olurdum.

8

5

Bir gün yer titremeye başladı ve kabaran Nil,
yatagin-
dan tasti. O zamana kadar yalnızca baskalarının basına
gel-
diğini sandığım şey benim de basıma geldi. Komsularım,
sel yüzünden zeytin ağaçlarım yitireceklerinden korktular;
karım çocuklarının sulara kapılıp gitmesinden korktu.
Ben de sahip olmayı basadığım şeylerin yok olacağı dü-
şüncesiyle korkuya kapıldım.

Ama çaresi yoktu bunun. Toprakta elde edilecek
bir
şey kalmamıştı artık, ben de yaşamak İç i başka bir çare
aradım. Şimdi devecilik yapıyorum. Ama bu sayede Al-
lah'ın kelâmını anlayabildim: Kimse bilinmezden korkma-
mali, çünkü herkeş istediği ve ihtiyaç duyduğu şeyi ele
ge-
çirebilir.

ister hayatımız, ister ekin tarlalarımız olsun, sahip
ol-
duğumuz şeyleri yitirmekten korkarız. Ama hayat hikâye-
miz ile dünya tarihinin aynı El tarafından yazılmış olduğun-
u anladığımız zaman, bunu anîar anlamaz, bu korku

uçup gider.

86

BAZEN, AKSAM KONAKLAMALARINDA

KER-

vanlar karsilasiyorlardi. Sanki her sey bir Yüce El tarafindan yazilmis gibi, bir kervanın gereksinim duyduğu sey ötekinde bulunuyordu. Deveciler kum firtinalari konusunda birbirlerine bilgi veriyorlar; atesin çevresinde toplanip çölle ilgili öyküler anlatiyorlardi.

Kimi zaman, yüzleri peçeli gizemli insanlar da

geli-

yordu: Kervanların izlediği yolu gözetleyen bedevilerdi bunlar. Soyguncular, asi kabileler konusunda bilgi veriyorlardi. Koyu renkli cellabularina ve yalnızca gözlerini açıkta birakan kefyelerine sarinmis olarak, sessizce gelip sessizce gidiyorlardi.

Bu gecelerden birinde, atesin önünde oturan

delikanli

ile İngiliz'in yanina deveci de geldi.

- Kabileler arasında savas söylentileri var, dedi.

Üçü birden sustular. Genç ispanyol, kimse agzini

açip

bir sey söylememesine karsin, ortaligi bir korku sardigini

fark etti. Sözsüz dili, Evrensel Dil'i bir kez daha anlıyordu.

Bir süre sonra tehlike olup olmadığını sordu

İngiliz.

- Çöle giren kimse için geri dönüş yoktur, diye

ya-

nitladi deveci. Geride dönemediğine göre, çaresi yok,

en

iyi nasıl ilerler, o yolu bulacaktır. Tehlike de dahil olmak

üzere gerisini Allah bilir.

Ve sözünü gizemli "Mektup!" sözcüğüyle bitirdi.

- Kervanlara daha çok dikkat etmelisiniz, dedi

deli-

kanlı İngiliz'e, deveci yanlarından ayrılınca. Dolambaçlı

bir yol izliyorlar, ama hep aynı noktaya gidiyorlar.

1 Kuzey Afrika'da erkek ve kadınların giydikleri uzun

kollu, balıklı giysi. (Çrv.)

2 Araplarda, erkeklerin püf küllü bir örtü j û. (Çrv.)

- Siz de dünya konusunda daha çok şey

okumalıs-

niz, diye yanitladi Ingiliz. Kitaplar tipki kervanlara benzerler.

Uzun insan ve hayvan dizisi bundan sonra daha hizli ilerlemeye basladi. Artik sessizlik yalnızca gündüzleri ege-men degildi. Aksamlari, insanların sohbet etmek için ates basinda toplanmaya alistikleri saatte de yavas yavas sessizlik hüküm sürmeye basladi. Bir gün kervan basi, geceleyin dikkat çekmemek için ates yakilm amasına karar verdi.

Bunun üzerine yolcular, üsümek için hayvanların olusturduğu bir çemberin ortasında hep birlikte uyumaya basladılar. Kervan basi ayrıca konak yerinin çevresine göz-cüler koydu.

Bu gecelerden birinde, bir türlü uyuyamayan Ingiliz, gidip genç İspanyolu buldu; birlikte, yakınlarıdaki kumullarda gezdiler. Dolunay vardı. Delikanlı bütün hayat öyküsünü Ingiliz'e anlatti.

ingiliz, delikanlinin çalışmaya başlamasından

sonra

her gün daha bir gelisen billûriye dükkâni evresine özel bir ilgi gösterdi.

- Her şeyi temel kural yönlendiriyor, dedi. Buna simyada Evrenin Ruhu adi verilir. Bütün kalbimizle bir şey istedigimiz zaman, Evrenin Ruhu'na daha yakın oluruz. Olumlu bir güçtür.

Ayrıca, bunun insanlara özgü bir ayrıcalık olmadığını söyledi: İster bir maden, ister bir bitki, İster bîr hayvan ya da düşünce olsun, yeryüzünde bulunan her şeyin bir ruhu vardı.

- Toprağın altında ve üzerinde bulunan her şey durmadan değişir, çünkü toprak canlıdır ve bir ruhu vardır. Bizler bu Ruh'un bir parçasıyız ve onun bizim yararımıza çalıştığını çok az biliriz. Billûriye dükkânında, vazoların da sizin başarınıza katkıda bulduklarını anlamalısınız.

88

Delikanlı, ayı ve beyaz kumları seyrederek bir süre konuşmadı,

- Çölde ilerleyen kervani gözlemledim, dedi

sonun-

da. Kervan ve çöl aynı dili konuşuyorlar; çöl, kervanın ilerlemesine bu nedenle izin veriyor. Kendisiyle kusursuz bir esuyum içinde olup olmadığını anlamak için, kervanın her adımını hissediyor; ve durum böyleyse, kervan vahaya ulaşacaktır. Ama, içimizden biri ne kadar cesur olursa olsun, bu dili anlamayacak olsaydı, daha ilk gün ölürdü.

Birlikte ayışığını seyretmeyi sürdürdüler.

- Simgelerin büyüü, diye sürdürdü konuşmayı

deli-

kanlı. Rehberlerimizin, çölün işaretlerini nasıl okuduklarını, kervanın ruhunun çölün ruhuyla nasıl konuştuğunu gördüm.

Bir süre sonra İngiliz konuşmaya başladı:

- Gerçekten de kervana biraz daha dikkat

etmeliyim,

dedi sonunda.

- Ben de kitaplarınızı okumalıyım, diye yanıtladı

de-

likanlı.

8

9

TUHAF KİTAPLARDI BUNLAR. CIVADAN, tuzdan, ejderhalardan ve krallardan söz ediyorlardı, ama o hiçbir şey anlamıyordu. Ne var ki, sanki bütün kitaplarda sürekli tekrarlanan bir düşünce var gibiydi: Her şey bir ve tek şeyin belirtisidir.

Bu kitaplardan birinden, simyanın en önemli metni- nin yalnızca birkaç satırdan oluştuğunu ve bir zümrüt üze- rine yazılı olduğunu öğrendi.

- Zümrüt levha, dedi İngiliz, arkadaşına bir şey öğ- rettiği için gurur duyarak.

- Ama öyleyse neden bu kadar çok kitap var?
- Bu birkaç satırı yorumlamak için, dedi İngiliz.

As- lında kendisi de bu yanıtı tam olarak inanmış değildi.

Delikanlının en çok ilgi duyduğu kitapta, ünlü simya- cıların yaşamöyküleri yer alıyordu. Bütün yasamlarını, la- boratuvarlarında madenleri aritmaya adanmış insanlardı simyacılar; bir maden yıllarca ateste pisirilecek olursa, kendine özgü bütün niteliklerinden kurtulacağına ve onun

yerine geriye Evrenin Ruhu'nun kalacagina inanıyorlardı.

Bu Yüce Nesne, simyacıların yeryüzünde bulunan her şeyi

anlamalarına olanak sağlıyordu. Çünkü bu Yüce Nesne, bütün nesnelerin kendi aralarında iletişim kurmalarını sağ-

layan dildi. Büyük Marifet ya da Büyük Yapıt adını verdikleri bu bulgu iki parçadan oluşuyordu: Sivi ve kati.

- Bu dili anlamak için, insanları ve simgeleri

gözlem-

lemek yeterli değil midir? diye sordu delikanlı.

- Her şeyi basitleştirmek gibi bir saplantınız var,

di-

ye yanıtladı İngiliz, öfkeyle. Simya ciddi bir iştir. Sürecin bütün evrelerini ustaların öğrettikleri gibi izlemek zorunludur.

90

Delikanlı, Büyük Yapıt'ın sivi kesimine Ebedî

Hayat

iksiri adı verildiğini çıkardı. Bu iksir yalnızca bütün hastalıkları iyileştirmekle kalmıyor, aynı zamanda simyacıların yaşlanmalarına engel oluyordu. Kati kesimine Felsefe

Tasi

adi veriliyordu.

- Felsefe Tasi'ni bulmak öyle kolay bir is

degildir,

dedi Ingiliz. Simyacilar, madenleri aritan atesi gözlemlemek için yıllarca laboratuvarlarına kapaniyorlardı. Atese bakmaya kendilerini öylesine veriyorlardı ki, vicdanlarında, dünyanın bütün fani değerlerinden kurtulup ariniyorlardı. Ve sonunda, bir gün, madenleri arıtmanın aslında kendilerini arındırmak olduğunu anlıyorlardı.

Delikanlı o zaman Billûriye Tüccarını animsadi.

Billû-

riye Tüccarı, ikisini de kötü düşüncelerden kurtardığı için, kristal vazoları temizlemenin iyi bir şey olduğunu söylemişti. Giderek, simyanın gündelik yaşamdan öğrenilmesi gerektiğine inanıyordu delikanlı.

- Üstelik, diye yeniden konuşmaya başladı

Ingiliz,

Felsefe Tasi'nin tam anlamıyla olağanüstü bir özelliği

var-

dir. Büyük bir adi maden kütlelerini altına çevirmek için küçük bir parçası yeter.

O andan sonra, delikanlının simyaya olan ilgisi

iyice

büyüdü. Biraz sabırla, her şeyi altına dönüştürebileceğini düşünüyordu. Bunu başarmış olan insanların

yasamöykü-

lerini okudu: Helvetius, Elias, Fulcanelli, Geber. Büyüleyici öykülerdi bunlar: Hepsi kendi Kisisel Menkibe'lerini sonuna kadar yasiyorlardi. Yolculuklar yapıyorlar, bilginlerle bulusuyorlar, inançsizların gözlerinin önünde mucizeler yaratıyorlar ve Felsefe Tasi ile Ebedî Hayat Iksiri'ni ellerinde bulunduruyorlardi.

Ama kendisi, Büyük Yapit'a ulasma yöntemini öğrenmeye kalkisınca, tam anlamıyla sasirip kaliyordu. Bu konuda, desenlerden, sifreli bilgilerden, anlami karanlık metinlerden baska bir sey yoktu.

, - Neden anlasilmasi bunca güç bir dil kullaniyorlar?
diye sordu bir aksam Ingiliz'e delikanli.

9

1

Bu arada Ingiliz'in oldukça keyifsiz göründüğünü

fark

etti, sanki kitaplarını özlemis gibi.

- Anlamak için yeterince sorumluluk

duyanların,

yalnızca bunların anlayabilmeleri için, diye yanıtladı İngi-

liz. Herkesin kursunu altına dönüştürmeye kalkıştığını

düşünün biraz. Bir süre sonra altının hiçbir değeri

kalmaz-

di. Yalnızca, inatçı insanlar, dirençli araştırmacılar Büyük

Yapıtı'ni gerçekleştirmeyi başarabilirler. Çölün ortasında

bulunusunun nedeni de bu işte. Sifreleri çözmeme

yardım

edecek gerçek bir simyacıyı bulmak için.

- Bu kitaplar ne zaman yazıldılar? diye sordu

deli-

kanlı.

- Birkaç yüzyıl Önce.

- O sıralar, basimevi yoktu henüz. Simya

bilgisine

herkesin ulaşması olanaksızdı. Peki, bu tuhaf dilin, bu

sim-

gelerin amacı ne?

Bu direktmeye karşın, soruyu yanıtlamadı İngiliz.

Bir-

kaç gündür kervani dikkatle gözlemlediğini ve yeni bir şey

keşfetmediğini söyledi. Ancak bir şey fark etmişti: Gide-

rek savastan daha çok söz ediliyordu.

BİR GÜN DELIKANLI, KİTAPLARINI

İNGİLİZ'E

geri verdi.

- Epeyce birseyler öğrendiniz mî bari? diye

sordu İn-

giliz, sabirsiz bir merakla. Sava? korkusundan kurtulmak

için birisiyle konuşmaya gereksinimi vardı.

- Evrenin bir ruhu olduğunu ve bu ruhu anlayan

kimsenin nesnelere dilini anlayacağını öğrendim. Birçok

simyacı kendi Kisisel Menkibe'sini yaşadığını ve

sonun-

da Evrenin Ruhunu, Felsefe Tasi'ni, Ebedî Hayat Iksiri'ni

kesfettiklerini öğrendim.

Özellikle de, bu şeylerin çok basit olduğunu ve bir

zümütün üzerine yazılabileceklerini öğrendim.

İngiliz hayal kırıklığına uğradı. Yıllar süren

öğrenim,

büyülü semboller, güçlkle öğrenilen sözcükler, laboratu-

var aletleri, bunların hiçbirisi delikanlıyı etkilememisti. 'Bu

şeyleri öğrenemeyecek kadar yontulmamış bir ruhu olma-

~

h/ diye düşündü.

Kitaplarını alıp devenin semerine asılı duran

çantaları-

na koydu.

- Gidip kervaninizi gözlemlemeyi sürdürtün, dedi.

Si-

zin kervan da önemli bir şey öğretmedi bana.

Delikanlı, çölün sessiz enginliğini, hayvanların

yürür-

ken kaldırdıkları kumu seyretmeye koyuldu. "Herkesin

kendine göre bir öğrenme tarzı var,' diye tekrarlıyordu

kendi kendine. "Onun öğrenme tarzı benim öğrenme tar-

zım değil; benim öğrenme tarzım, onun tarzı değil. Ama o

da, ben de kendi Kişisel Menkıbe'mizi arıyoruz; bu -yüz-

den ona saygı duyuyorum/

93

KERVAN, ARTIK HEM GECE, HEM DE

GÜN-

düz yol alıyordu. Yüzleri peçeli ulaklar giderek daha sık

gelmeye başlamıştı. Simdilerde delikanlıya arkadaş gibi

davranan deveci, kabileler arasında savaş çıktığını söyle-

mişti. Vahaya vaktinde varabilirlerse talihli sayılırlardı.

Hayvanlar bitkin düşmüş, insanlar giderek

sessizles-

mişlerdi. Sessizlik geceyle daha ürkütücüydü. Özellikle

de bir devenin bozlaması (daha önce, alt tarafı bir deve

bozlamagiydi) ortaliga korku saldigi zaman: Bir saldiri

isa-

reti olabilirdi.

Ne var ki, savas tebdilinden çokça etkilenmis gibi

gö-

rünmüyordu deveci.

- Yasiyorum, dedi delikanliya, aysiz ve kamp

atessiz

bir gece, hurma yerken. Ve bir sey yerken yemekten bas-

ka bir sey düşünmem. Yürüdügüm zaman da

yürüyece-

gim, hepsi bu. Savasmak zorunda kalirsam, ölüm su gün

ya da bu gün gelmis viz gelir tiris gider. Çünkü ben ne

geç-

miste, ne de gelecekte yasiyorum. Benim yalnızca

simdim

var ve beni sadece o ilgilendirir. Her zaman simdide yasa

mayi basarabilirsen, mutlu bir insan olursun. Çölde haya

oldugunu, gökyüzünde yıldızlar oldugunu ve insan

hayati

ntn özünde bulunduğu için kabile muhariplerinin savastik

larim anlayacaksın. O zaman hayat bir bayram, bir senli l

olacak, çünkü hayat yaşamakta oldugumuz andan

ibaretti

ve sadece budur.

iki gece sonra, uykuya dalmak üzereyken, yürüyü
yönlerini gösteren yıldız bakti delikanlı. Sanki ufuk bira;
daha yaklaşıp gibiydi, çöl 'n üzerinde yüzlerce yıldız
var
di.
94

Orası vaha, dedi deveci.
Öyleyse niçin hemen gitmiyoruz
oraya?
Çünkü uyumamız gerek.

GÜNES UFUKTAN YÜKSELMEYE

BASLAR-.

ken gözlerini açtı delikanlı. Karsısında, geceleyin küçük
yıldızların parıldadığı yerde, bütün çöl yüzeyini kaplayan
hurma ağacı dizileri uzanıyordu.

- Sonunda geldik! diye haykırdı, uykudan uyanw

In-

giliz.

Ama delikanlı ağzını açmadı. Çölün sessizliğini
öğren-

misti; karsisinde duran hurma ağaçlarına bakmakla yetindi. Piramitlere ulaşmak için önünde hâlâ uzun bir yol vardı; ve bu sabah, bir gün, bir anidan başka bir şey olmayacaktı onun için. Ama şimdi, simdiki andi, devecinin sözünü ettiği bayramdı; bu âni geçmişin dersleri ve geleceğin düşleriyle birlikte yaşamaya çalışıyordu. Bir gün, bu binlerce hurma ağacının görüntüsü yalnızca bir anı olacaktı. Ama bu anda, onun için gölgeyi, suyu ve savasa karşı bir

sigmagi simgeliyordu. Aynı şekilde, bozlayan bir deve bir tehlike isaretine dönüşebilir, hurma ağacı dizileri de bir mucize yansıtabilirdi.

"Evrenin birden çok dili var," diye düşündü.

96

'ZAMAN HIZLANDIKÇA KERVANLAR

DA

hızlanıyor,* diye düşündü Simyaci, yüzlerce insan ve hayvanın Vaha'ya geldiğini görerek. Vaha sakinleri bagira çağıra yeni gelenleri karşılamaya kostular. Kalkan toz, çöl güneşini gölgeliyor; yabancıları gören çocuklar sevinçten havaya sıçırıyordu. Simyaci, kabile reislerinin kervan basınının yanma gittiklerini ve hep birlikte gizli bir toplantıya oturduklarını fark etti.

Ama bunların hiçbirini ilgilendirmiyordu Simyacıyı.

Daha önce de nice insanların gelip nicelerinin gittiğini

gör-

müştü; Vaha ve çölün sessizliğini hiçbir şey

bozamamıştı.

Rüzgârın etkisiyle biçim değiştiren bu uçsuz bucaksız

kumlarda taban tepen krallar ve dilenciler görmüştü; ama

çocukken gördüğü kumlardan farklı değildi bu kumlar.

Her şeye karşın, sarı topraktan, lacivert gökyüzünden

son-

ra, hurma ağaçlarının yeşilinin gözlerinin önünde belir-di-

ğini gören yolcuların hissettikleri nesenin birazını yüreği-"

nin derinliklerinde duymasına engel olamıyordu.

"Belki de Tanrı, çölü, insanlar hurma ağaçlarını

gö-

rünce sevinirler diye yarattı,' diye düşündü.

Ardından daha gündelik sorunlarla ilgilenmeye

karar

verdi. Bildiği gizlerin bir bölümünü öğreteceği insanın bu

kervanla geldiğini biliyordu. İşaretler bunun haberini ver-

misti. Bu adamı henüz bilmiyordu, ama deneyimli gözleri

onu gördükleri anda tanıyacaktı. Bunun da, daha

önce-

ki tilmizi kadar yetenekli olacağını umuyordu.

"Bu şeyler neden mutlaka ağızdan kulaga

aktarılıyor,

dogrusu bilmiyorum/ diye düsündü. Bunlarin gerçek giz-
ler olmasindan degildi hiç kuskusuz: Tanri kendi gizlerini
bütün yaratiklara özgürce açıyordu.

Simyan

97/7

Ona göre bunun bir tek açıklaması vardı:

Kuskusuz

bunlar Saf Hayat'in parçaları oldukları ve Saf Hayat'i re-

sim biçiminde ya da söz halinde kavramak çok güç

olduğu

için, bu şeyleri bu şekide aktarmak gerekiyordu.

Çünkü insanlar resimlerin ve sözcüklerin

büyüsüne

kapılıp sonunda Evrenin Dili'ni unuturlar.

*

98

YENİ GELENLER HEMEN AL-FAYOUM

KABI-

le seflerinin huzuruna çıkarıldılar. Delikanlı gördüklerine

inanmakta güçlük çekiyordu: Birkaç hurma ağacıyla

çevri-

li bir kuyunun (bir tarih kitabında okuduğu bir betimleme göre) yerine, Vaha'nin herhangi bir İspanyol

köyün-

den çok daha büyük olduğunu görüyordu. Vaha'da üç yüz

kuyu, elli bin hurma ağacı ve hurma ağaçlarının arasına dağılmış çok sayıda çadır vardı.

- Sanki Bin Bir Gece, dedi, Simyacıyı hemen

görmek

için sabırsızlanan İngiliz.

Çevrelerini hemen çocuklar sardı: Binek

hayvanları-

na, develere, gelen insanlara merakla bakıyorlardı.

Erkek-

ler, gelenlerin savaş işaretlen görüp görmediklerini

öğren-

mek istiyorlar; kadınlarsa tüccarların getirdiği kumas ve

değerli taşlar için çekisiy >r!ardı. Çölün sessizliği arlık

uzak bir hayâl gibiydi; herkes, sanki ruhlar dünyasından

ayrılıp insanların dünyasına gelmiş gibi, durmadan konu-

suyor, gülüyor ve gırtlak paralıyordu İnsanlar neseli ve

mutluydular.

Deveci, önceki gece alman önlemlere karşın,

sakinleri-

nin çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluştuğu için, çölde

vahaların her zaman tarafsız topraklar sayıldığını

açıkladı

delikanlıya. Eki tarafım da kendi vahaları vardı; bu

nedenle

çöün kumlarında birbirlerini boğazlayan savacılar, birer

şiginak saydıkları vahaların huzurunu bozmuyorlardı.

Kervan basi, biraz güç de olsa adamlarını ve

yolcuları

bir araya toplayıp kendilerine bilgi verdi. Kabileler arası-

daki savaş bitinceye kadar burada kalacaklardı. Yolcular,

ziyaretçi olarak Vaha saktiennin çadırlarına konuk edile-

cekler, kendilerine en İyi ye. ier verilecekti. Geleneksel

ko-

9

9

nukseverliğin yasası böyleydi. Sonra, aralarında kendi

nö-

betçileri de olmak üzere herkesin, silahlarını kabile reisle-

rinin görevlendirdiği adamlara teslim etmelerini istedi.

- Savaşın kuralları böyle, diye açıkladı. Böylece

mu-

haripler, vahalari siginak olarak kullanamazlar.

ingiliz'in, ceket cebinden krom kapli bir tabanca

çi-

kartip silahları toplamakla görevli adama teslim ettiğini

gören delikanlinin saskinlikten agzi açık kaldı.

- Tabancayla ne isiniz var? diye sordu delikanli.

- insanların kararsiz kalmamaları konusunda

bana

yardimci olması için, dedi. Arayisi sona ermiş olduğu için

mutluydu.

Delikanliya gelince, o hazinesini düşünüyordu.

Haya-

line yaklastıkça, işler daha güçlesiyordu. Yasli kralin

'ace-

mi talihi' adini verdiği şey artık olmuyordu. Simdi, kendi

Kisisel Menkibe'sinin pesine düsmüs kimse için direktme

ve

cesaret sinavinin söz konusu olduğunu biliyordu. Bu ne-

denle acele etmemeli, sabirsizlik göstermemeliydi.

Yoksa

Tanri'nin yoluna dizdiği Isaretleri göremeyebilirdi.

'Onları yoluma Tanrı dizdi,' diye düşündü, kendi

kendine sasarak. Simdiye kadar, isaretleri bu dünyaya ait

birşeyler olarak görmüştü. Yemek yemek ya da uyumak

gibi, ask ya da is aramaya çıkmak gibi. Ama bunun,

kendi-

sine yapması gerekeni göstermek için Tann'nm

kullandığı

bir dil olabileceğini hiç düşünmemisti.

'Sabırsız olma,* diye tekrarladi, kendi kendine.

"Deve-

cinin dediği gibi, yemek zamanı gelince yemeği ye. Yürü-

me zamanı gelince yürü.'

İlk gün, aralarında îngiîz de olmak üzere,

yorgunluga

teslim olan herkes uyudu. Delikanlı, aşağı yukarı kendi

yaşında beş çocukla birlikte biraz uzaktaki bir çadırdaki ka-

liyordu. Çöl çocuklarıydı bunlar, büyük kentleri merak

ediyorlardı. Delikanlı çobanlık yaptığı dönemi anlattı; İn-

giliz girdiği sırada, billûrîve dükkânî serüvenini anlatmaya

başlamak üzereydi.

100

- Bütün sabah sizi aradım, dedi, arkadaşını

disarı çı-

kartırken. Simyacinin yerini bulmama yardımcı olmalisi-

niz.

Onu ilkin kendi olanaklarıyla bulmayı denediler.

Bir

Simyaci, hiç kuskusuz Vaha'nin öteki sakinlerinden daha degisik yasiyor olmalıydı; büyük bir olasilikla çadırında sürekli yanan bir ocak vardı. Uzun uzun. dolastiktan sonra, Vaha'nin onların düsündüğünden çok daha genis oldu-

gunu ve yüzlerce, yüzlerce çadır bulunduğunu anladılar.

- Neredeyse bütün bir günü yitirdik, dedi ingiliz,

ar-

kadasiyla birlikte Vaha'daki bir kuyunun yanına otururken.

- Sormak belki daha iyi olur, dedi delikanli.

Ingiliz, Al-Fayoum'da olduğunu kimseye belli etme-

mek istiyordu, bu nedenle karar veremedi. Sonunda, boyun egdi ve Arapçayı kendisinden daha iyi konuşan delikanlidan gerekeni yapmasını istedi. Delikanli, bunun üzerine, koyun derisinden tulumunu doldurmak için kuyuya gelen bir kadına yaklasti.

- Aksam serifleriniz hayirli olsun ya hatun! Bu

vaha-

da yasayan bir Simyaci var, nerede oturduğunu öğrenmek

isterdim, dedi.

Kadin böyle birini hiç duymadığını söyledi ve hemen

uzaklasti. Bununla birlikte, siyah giysiler giymis kadınlarla
konusmaya kalkismamasi konusunda da uyardi
delikanli-
yi, çünkü evli kadınlardi bunlar. Gelenege saygi
göstermek
zorunluydu.

İngiliz büyük bir hayal kırıkligina ugramisti.

Demek

bu yolculugu bosu bosuna yapmisti. Arkadasi da
üzülmüs-

tü bu duruma. İngiliz de kendi Kisisel Menkibe'sinin pe-
sinden gidiyordu. Ve bir İnsan bunu yapıyorsa, bütün Ev-
ren, onun aradigini bulmasina yardımcı olmak ister:

Böyle

söylemisti yasli kral. Onun yanılması olanaksizdi.

- Simdiye kadar burada simyacılardan söz

edildigini

hiç duymadım, dedi delikanli. Yoksa size yardımcı

olmak

Isterdim.

ingiliz'in gözleri parladi.

- Elbette öyle, diye haykirdi. Belki de burada

bir simyacinin kim oldugunu bilmiyordu. Siz, köyde has talikleri kimin iyilestirdigini sorun en iyisi.

Siyah giyinmis birkaç kadın su çekmek için

kuyuyj

geldiler, ama İngiliz'in üstelemesine karsin delikanli

onlar-

la konusmadi. Sonunda bir erkek geldi.

- Köyde hastalıkları iyi eden birini tanıyor

musu-

nuz? diye sordu ona delikanli.

-Bütün hastalıkları Allah iyi eder, diye yanıtladı

adam. Bu yabancılardan açıkça korkmıstı. Siz ikiniz bü-yücü arıyorsunuz.

Ve Kur'an'dan birkaç ayet okuduktan sonra

yoluna

gitti.

Bir başka adam geldi. Daha yaşlıydı, elinde

sadece kü-

çük bir kova vardı. Delikanli ona da aynı soruyu sordu.

- Onun gibi bir adamı neden arıyorsunuz? diye

sor-

du Arap, yanıt olarak.

- Çünkü suradaki dostum, bu adamı tanımak

için ay-

larca yolculuk yaptı.

- Bu adam eger Vaha'da yasiyorsa, çok güçlü

biri ol-

mali, dedi yasli adam biraz düsündükten sonra. Kabile

sef-

leri bile canlarinin istedigü zaman göremezler onu. Böyle

bir şeyi onun istemesi gerekir. Siz iyisi mi savasin sona

er-

mesini bekleyin ve kervanla birlikte yolunuza gidin. Va-

ha'nin hayatina girmeye çalismayin, diye bagladi konus-

masini, yanlarindan ayrilirken.

Ama İngiliz'in etekleri zil çalmaya basladi.

Demek ki

iyi iz üzerindeydiler.

Bu sirada bir genç kız göründü, siyah giysi

giyinme-

misti. Omzunda bir testi taşıyordu ve basinin çevresinde

bir peçe vardı, ama yüzü açıktı. Delikanli, Simyaciyi sor-

mak üzere yanına yaklasti.

O wda zaman durmus gibi oldu; sanki Evrenin

Ru-

hu, delikanlinin önünde bütün gücüyle ortaya çikiyormus

gibiydi.

Kizin siyah gözlerini, gülümseme ile susma
arasında
karar veremeyen dudaklarını görünce, dünyanın
konustu-
gu ve yeryüzünün bütün yaratıklarının yürekleriyle anla-
dikleri dilin, en temel ve en yüce bölümünü anladı deli-
kanlı. Ve Ask'ti bunun adı, insanlardan da çölden de
daha
eskiydi, tıpkı kuyunun yanında bu iki bakışın buluşması
benzeri, iki bakışın buluştuğu her yerde, her zaman aynı
güçle ortaya çıkardı. Dudaklar sonunda gülümsemeye
ka-
rar verdiler, ve bir işaret bu, bütün ömrü boyunca bilme-
den beklediği, kitaplarda, koyunların yanında, kristallerde
ve çölün sessizliğinde aramış olduğu işaret.

Evrenin Saf Dili'ydi bu, herhangi bir açıklamaya
ge-
reksinimi yoktu, çünkü Evren'in sonsuz zamanda yoluna
devam etmek için hiçbir açıklamaya gereksinimi yoktu.
Delikanlı o anda, hayatının kadınının karşısında
olduğunu
ve kızın da hiçbir söze gereksinim duymadan bunu

bildigi-

ni biliyordu. Anababasi, anababasının anababasi, biriyle

evlenmeden önce ona kur yapmak, nisanlanmak, onu

tani-

mak ve para sahibi olmak gerektiğini söyleseler de, deli-

kanlı dünyada en çok bundan emindi. Bunun tersini

söyle-

yenler, evrensel dilden habersiz kimselerdi. Çünkü bu dili

bilen biri, ister çölün ortasında ya da Ister büyük kentlerin

göbeğinde olsun, dünyada her zaman bir baskasını

bekle-

mekte olan biri bulunduğunu kolayca anlayabilir. Ve bu

iki insan karşılaştığında ve gözleri buluşunca, bütün geçmiş

ve bütün gelecek artık bütün önemini yitirir, yalnızca o

an, ve gökkubbe altında her şeyin aynı El tarafından

yazıl-

dığı gerçekliği vardır, bu inanılmaz gerçek vardır. Ask'i

yaratan ve çalışan, dinlenen ve güneş ışığı altında

hazineler

arayan her kimse için sevecek birini yaratmış olan El.

Çünkü, böyle olmasaydı, insan soyunun hayallerinin hiç-

bir anlamı olmazdı.

'Mektup,' dedi kendi kendine.

Oturmakta olan İngiliz yerinden kalktı ve

arkadasini

sarsti.

- Haydi! Sorun ona!

Delikanli genç kiza yaklasti. Kiz yeniden gülümsedi.

Delikanli da gülümsedi.

- Adin ne senin? diye sordu delikanli.

- Benim adim Fatima, diye yanitladi, gözlerini

indi-

rerek.

- Geldigim ülkedeki bazi kadinlarin adi da

böyledir.

- Peygamberin kizinin adidir, dedi Fatima.

Mücahit-

lerimiz götürdüler oraya.

Güzel kiz, mücahitlerden gururla söz ediyordu.

Yan-

larinda duran Ingiliz ısrar ediyordu. Bunun üzerine deli-

kanli, genç kiza bütün hastaliklari iyi eden bîr adam tanı-
yip tanımadigini sordu.

- Dünyanın gizlerini bilen bir adam. Çölün

cinleriy-

le konuşuyor, dedi genç kiz.

Cinler, İyilik ve Kötülük perileriydiler. Ve genç kiz

eliyle güney yönünü gösterdi, bu tuhaf adam o tarafta

otu-

ruyordu.

Sonra testisini doldurup uzaklasti. İngiliz de

Simyaci-

yi aramak için uzaklasti. Delikanli uzun süre kuyunun ya-

ninda oturdu ve gündogusu rüzgârının kendi yüzünde bir

gün bu kadının kokusunu bıraktigini ve bu kadının yasa-

digini bile bilmeden onu sevmis oldugunu düşündü. Ve

bu

kadına duyduğu ask ona dünyanın bütün gizlerini

açacak-

ti.

trlesi gün genç kızı beklemek için kuyuya gitti deli-
kanli. Orada İngiliz'i bulunca sasirdi: İlk kez çölü seyredi-
yordu.

- Bütün ikindi, bütün akşam bekledim, dedi ingiliz,

İlk yıldızlar doğarken geldi. Kendisine ne aradigimi

söyle-

dim. Bana kursunu, altına dönüştürüp dönüştürmedigimi

sordu. Ben de tam olarak iste bunu öğrenmek istedigimi

söyledim. Bunun üzerine denememi söyledi. 'Git de-

ne!'den baska bir sey söylemedi bana.

Delikanli agzini açmadi. Demek ki, İngiliz
çoktandır
bildigi bir şeyi öğrenme^ için tepmisti bunca yolu. Ve bu-
nun benzeri bir şey öğrenmek için, kendisinin de yasli
kra-

la alti koyun vermiş olduğunu anımsadi.

- Öyleyse deneyin, dedi İngiliz'e. t
- Ben de onu yapacağım. İse hemen koyulacağım.

İngiliz ayrıldıktan az sonra, Fatima su doldurmak
için
kuyuya geldi.

- Sana tek bir şey söylemek için geldim, dedi

delikan-

li, genç kiza. Benim karım olmanı istiyorum. Seni seviyo-
rum.

Genç kız testiyi tasirdi.

- Seni her gün burada bekleyeceğim, diye

konusması-

ni sürdürdü delikanli. Piramitlerin yakınında bulunan bir
hazineyi aramak için bütün çölü geçtim. Savaş benim için
tam bir talihsizlikti. Aynı savaş şimdi benim için bîr talih,
Çünkü burada senin yanında kalıyorum.

- Savaş bir gün bitecek, dedi genç kız.

Delikanli Vaha'daki hurma ağaçlarına bakti.

Çoban-

lik yapmisti. Burada da koyunlar vardi. Hazineden daha önemliydi Fatima.

- Muharipler kendi hazinelerini ariyorlar, dedi

genç

kiz, sanki onun düşüncelerini kesfetmis gibi. Ve çöl

kadin-

lari muhariplerinden gurur duyuyorlar.

Sonra, testisini yeniden doldurup oradan uzaklasti.

Delikanli her gün kuyuya gidip Fatima'nın gelmesini

bekliyordu. Fatima'ya çobanlik hayatini, kralla rastlasmasını, kristal dükkânini anlatti. Dost oldular ve birlikte ancak on bes dakika geçiriyor olmalarina karsin, bu süreyi günün geri kalan bölümünden çok daha azun buluyordu.

Neredeyse bir aya yakindir Vaha'daydilar. Kervan Ba-

si bir p-ün herkesi toplantiya çağirdi.

- Savasin ne zaman bitecegini bilm^ uz ve tekrar

yola çıkmamiz olanaksiz, dedi. Savas kuskusuz daha uzun

süre devam edecek, belki de yıllarca. İki taraf da, cesur

ve

10

5

kahraman muhاریlerle dolu ve iki ordu da savasmaktan gurur duyuyor. Bu iyiler ile kötüler arasındaki bir savaş değil. Aynı iktidarı ele geçirmek isteyen güçler arasındaki bir savaş bu ve böyle bir savasta Allah iki tarafın da yanındadır.

İnsanlar dağıldılar. Delikanlı o akşam Fatıma'yı tekerrar gördü ve ona toplantıda söylenenleri aktardı.

- İkinci görüşmemizde, dedi genç kız, bana askından söz ettin. Daha sonra bana 'Evrenin Dili gibi, Evrenin Ruhu gibi çok güzel şeyler öğrettin. Ve bunlar, azar azar beni senin parçan haline getirdiler.

Delikanlı onun sesini dinliyor ve bu sesi, hurma ağaçlarının yapraklarından esen rüzgârın hisirtisinden çok

da-

ha güzel buluyordu.

- Seni beklemek için kuyuya çok erken geldim.

Çok

bekledim. Geçmişimi, gelenegi, erkeklerin çöl

kadınlarının

nasil davranmalarini istediklerini animsayamiyorum. Kü-

çükken, çölün bir gün bana hayatimin en güzel

armagani-

ni verecegini hayal ederdim. Ve bu armagan verildi simdi

bana, bu armagan sensin.

Delikanli genç kizin elini tutmak istedi. Ama

Fatima

testinin kulplarından tutuyordu.

- Bana düslerini, yasli krali ve hazîneyi anlattin.

Ba-

na isaretlerden söz ettin. Iste bu yüzden hiçbir seyden

korkmuyorum, çünkü seni bana bu isaretler getirdiler.

Se-

nin de sik sik tekrarladigin gibi, ben senin düslerinin ve

Kisisel Menkibe'nin bir parçasiyim. Ayni sebepten dolayi,

senin, aramaya geldigin seyin dogrultusunda yolunu sür-

dürmeni istiyorum. Savasin bitmesini beklemen gereki-

yorsa çok iyi. Ama daha erken gitmek zorundaysan, öy-

leyse Menkibe'nin yoluna git. Kumullar rüzgârın etkisiyle

degisirler, ama çöl hep ayni kalir. Askimiz da böyle olacak.

- Mektup, dedi genç kiz bir kez daha. Ben, senin Menkibe'nin bir parçasıysam bir gün geri döneceksin.

106

Delikanli, genç kizin yanindan ayrilirken üzgündü. Simdiye kadar tanimis oldugu insanlari düşünüyordu. Evli olan çobanlar, kirlarda dolasmalari gerektiği konusunda karilarini inandirmakta çokça güçlük çekiyorlardi. Ask, sevilen nesnenin yaninda bulunmayı zorunlu kiliyordu.

Ertesi gün, Fatima'ya bunlardan söz etti Delikanli.

- Çöl bizden erkeklerimizi aliyor, dedi Fatima, ve her zaman geri getirmiyor onlari. Buna alismak zorundayiz. Artik onlar, yagmur yagdirmadan geçen bulutlarda, taslarin arasina gizlenen hayvanlarda, topraktan fiskiran cömert suda bulunuyorlar. Artik onlar her sey in bir parçası oldular, Evrenin Ruhu oldular. Gidenlerin kimileri geri dönüyorlar. O zaman öteki kadinlar mutlu oluyorlar, Çünkü kendi bekleedikleri erkekler de günün birinde geri dönebilirler. Eskiden bu kadinlara bakar ve onlarin mutluluklarini kiskanirdim. Simdi benim de bekleyecek bir erkeğim olacak. Ben bir çöl kadiniyim ve bundan gurur duyuyorum, istiyorum ki benim erkeğim de kumullarin yer-

lerini degistiren rüzgâr gibi özgürce dolassin. Istiyorum ki onu bulutlarda, hayvanlarda ve suda görebileyim.

Delikanli Ingiliz'in yanma gitti. Ona Fatima'dan söz etmek istiyordu. Ingiliz'in, çadırinin yanina küçük bir ocak yapmis oldugunu görünce sasirmamazlik etmedi.

Tu-

haf bir ocakti, üzerinde saydam bir sise vardi. Ingiliz atesi odunla besliyor ve çölü gözlemliyordu. Gözleri, kitap okumaya daldigi zamankilerden sanki daha pariltilydi.

- Çalışmanın bu ilk evresi, dedi. Karisik kükürtü saf-

lastirmam gerekiyor. Ve bunu gerçeklestirmek için,

basari-

sizliga ugramaktan korkmamak zorundayim.

Basarisizliga

ugramak korkusu, simdiye kadar Büyük Yapıt'a girismeme hep engel oldu. On yil önce baslamam gereken seye

ancak simdi baslayabiliyorum. Ama yirmi yil beklemis oldugum için de mutluyum.

Ve çöle bakarak atesi kotarmayi sürdürdü.

Delikanli,

çöl, batan günesin pembe rengini alincaya kadar bir süre onun yaninda kaldi. Sessizligin, sorularini yanitlayabilip

bilemeyeceğini anlamak için çöle dalmak istedi, dayanılmaz bir istekti bu.

Vaha'nın hurma ağaçlarını gözden yitirmeden bir sü-

re amaçsızca yürüdü. Rüzgârı dinliyor, ayaklarının altında

Çakıl taşlarını hissediyordu. Kimi zaman, bir kavki buluyordu ve bu çölün, çok eski çağlarda büyük bir deniz olduğunu biliyordu. Büyük bir taşın üzerine oturdu ve kendisini karsısında duran ufku büyümesine bıraktı. Askı, ona bir sahip olma düşüncesi katmaksızın düşünemiyordu.

Ama Fatima bir çöl kadınıydı. Bir şey onun anlamasına yardımcı olabileceyse, bu da kuskusuz çöldü.

Basının üstünde bir şeyin kimildadığını hissedinceye

kadar, orada hiçbir şey düşünmeksizin öyle kaldı.

Gökyü-

züne bakınca, gökyüzünün enginlerinde uçan iki atmaca gördü.

Yırtıcı kuşlara ve. uçarken çizdikleri şekillere dikkatle

baktı. Bunlar görünüşte düzensiz çizgilerdi, ama onun için

gene de bir anlamları vardı. Ne var ki anlamlarını çözemi-

yordu. Bunun üzerine kusların hareketlerini gözleriyle iz-

lemeye karar verdi; böylelikle, belki de bir mesaj

okuyabi-

lirdi. Belki de çöl kendisine sahip olmayı gerektirmeyen

aski açıklayabilirdi.

Uykusunun geldiğini hissetti. Ama yüreği ondan

uyu-

mamasını istedi; oysa tam tersine kendini bırakması

gere-

kiyordu.

- İşte Evrenin Dili'ni kavriyorum, dedi ve bu

dünya-

da her şeyin bir anlamı var, atmacaların uçuşuna

varıncaya

kadar. Bir kadına duyduğu aşk için, içinde derin bir min-

net hissetti, insan sevince/ diye düşündü, "nesnelere daha

çok anlam kazanıyor.*

• Birden, atmacalardan biri, ötekine saldırmak için

pike

yaptı. O anda delikanlının gözünün önünde ani ve kısa

bir

görüntü belirdi- S.'ahli bir birlik, elde kılıç Vaha'yi işgal

ediyordu. Görüntü hemen yok oldu, ama bıraktığı etki

^ok canlıydı. Sfi^plardan söz edildiğini duymuş ve birkaç

serap görmüştü: Çölün kumlarında somutlaşan

arzularđı

108

bunlar. Ne var ki, hiç kuskusuz bir ordunun Vaha'yi ele geirdigini de görmek istememisti.

Bunlari unutmak ve tekrar dsnceye dalmak istedi;
yeniden pembe asiboyasi le ve taslara yöneltmek istedi
zihnini. Ama yregindeki bir sey rahat birakmiyordu onu.

"Her zaman isaretleri izle," demisti yasli kral.
Fati-
ma'yi düsündü. Sonra grdg görüntüyü animsadi ve bu-
nun gerçeklikten pek uzak olmadigini sezdi.

içini sar w boguntudan kurtulmaya alisti. Ayaga kal-
kip hurma ağaçlarına dogru yürüdü. Bir kez daha, nesnele-
rin ogul dilini anliyordu: Simdi, Vaha tehlikeyi simgeler-
ken çöl gvenligi temsil ediyordu.

Deveci, bir hurma agacinin dibine oturmus,
gnesin

batisini seyrediyordu.

Delikanlinin bir kumulun arkasından çıkarak
geldiği-

ni gördü.

- Bir ordu yaklaşıyor, dedi delikanlı. Bir görüntü
gördüm.

- Çöl, insanların yüregini hayallerle doldurur,
diye
yanıtladı deveci.

Ama delikanlı ona atmacaları anlattı:

Atmacaların

uçuşunu izlerken birden Evrenin Dili'ne dalmıştı.

Deveci hiçbir karşılık vermedi; delikanlinin
kendisine
anlattığı şeyi wliyordu. Herhangi bir şeyin, yeryüzünde,
her şeyin yaşamını anlatabileceğini biliyordu. Bir kitabın
herhangi bir sayfasını açarak, birinin elini inceleyerek, ya
da kusların uçuşuna bakarak, ya da kâğıt falı açarak, ya
da

bir başka yöntemle, o anda yaşamakta olduğumuz

dene-

yimle bir ilişki kurabiliriz hepimiz. Aslında, nesnelere ken-

diliklerin4en hiçbir şey açınmazlar; insanlar bu

nesneleri

gözlemleyerek, Evrenin Ruhu'nu anlama yöntemini

kesfe-

debilirler.

Çöl, Evrenin Ruhunu kolayca anlayabilmeleri

saye-

sinde hayatlarını kazanan insanlarla doluydu. Kâhin adı

veriliyordu bunlara; ve kâhinler, kadınlar ve yaşlılardan

10

9

korkarlardı. Savaşçılar bunlara pek ender danışarlardı,

çün-

kü insanın ne zaman öleceğini önceden bilerek savaşa

git-

mesi olanaksızdır. Savaşçılar, savastan haz almayı,

bilinme-

yen bir şeyden heyecan duymayı yeglerler; gelecek

Allah

tarafından yazılmıştır ve Allah ne yazarsa yazsın,

insanla-

rin iyiliği içindir. Bu nedenle, savaşçılar yalnızca simdiki

zamanda yaşıyorlardı, çünkü simdiki zaman

beklenmedik

olaylarla doluydu ve bir yığın şeye dikkat etmek zorun-

daydilar: Düsmanın kihci neredeydi, ati neredeydi, ölüm-
den kurtulmak için hangi vurusu yapmalıydılar?

Deveci bir savaşçı degildi ve simdiye kadar
kâhinlere
danistigi olmustu. Aralarından çoğu kendisine doğru sey-
ler söylemişlerdi,* kimileri de yanlış seyler söylemişti. Bir
gün en yaşlı (ve en ürkütücü) kâhin, deveciye neden bu
ka-
dar gelecekle ilgilendigini sormustu.

- Birseyler yapabilmek için, diye yanıtlamıştı
deveci.

Ve olmasını istemediğim şeyleri tersine çevirmek için.

- O zaman bu senin geleceğin olmaz ki, diye
yanıtla-
dı kâhin.

- Ama belki de olacıklara kendimi hazırlamak
için
geleceği öğrenmek istiyorum. .

- Bunlar İyi şeylerse hoş bir sürpriz olacaklar,
dedi

kâhin. Kötü şeylerse daha gerçekleşmeden acı
çekeceksin.

- Bir erkek olduğum için geleceği öğrenmek
istiyo-
rum, dedi bunun üzerine deveci. Ve erkekler

geleceklerine

bagli yasarlar.

Kâhin bir süre konuşmadan durdu. Degnek

falincia

uzmanlasmisti. Yere attigi degneklerin durus biçimlerine

göre yorum yapıyordu. Ama o gün degneklerini kullan-

medi. Bir beze sarip cebine koydu.

- İnsanların geleceğini okuyarak hayatimi

kazaniyo-

rum, dedi. Degnek gizbilimini tanıyorum ve her şeyin ya-

zili olduğu mekâna girmek için onlardan yararlanmayı bi-

liyorum. Orada geçmişi okuyabilirim, unutulmuş olanları

keşfedebilirim ve simdinin işaretlerini anlayabilirim. İn-

sanlar bana danışmaya geldikleri zaman, geleceği

okumam:

110

Onu sezerim. Çünkü gelecek Tanrı'ya aittir ve yalnızca

O

açınlar geleceği ve yalnızca olaganüstü durumlarda.

Gele-

ceği nasıl seziyorum? Simdinin İşaretleri sayesinde.

Gizin

kökü simdidedir; şimdiye dikkat edecek olursan, onu iyi-

lestirebilirsin. Ve simdiyi iyilestirebilirsen, daha sonra gelecek olan da iyi olacaktır. Gelecegi unut ve hayatinin her gününü Seriat'in kurallarına uygun olarak ve Tanri'nin evlatlarına bahsettiği inayete güvenerek yasa. Her gün kendi siyle birlikte Ebediyeti getirir.

Deveci, Tanri'nin gelecegi görmeye izin verdiği olagüstü durumların neler olduğunu öğrenmek istedi:

- Kendisi bizzat onu açınladığı zaman. Ve Tanri gelecegi pek ender açınlar ve bunu bir tek gerekçe için yapar: Degismek üzere yazılmış bîr gelecek söz konusu olduğu zam w.

Tanri delikanliya bir gelecegi göstermiş,' diye düşünürdü deveci. Çünkü delikanlinin kendisine vasita olmasını istiyordu.

- Kabile reislerinin yanına git, dedi deveci.

Onlara

yaklasan savaşçıları anlat.

- Benimle alay edecekler.
- Bunlar öl insanlarıdır. Çöl insanları

isaretlere

alıskındır.

- Öyleyse durumu biliyor olmalılar.
- Kafalarına takmazlar bunu. Allah'ın

kendilerine

bildirmek istediği bir şeyden haberdar olmaları gerektiğinde, birinin gelip kendilerine haber vereceğine inanırlar.

İs-

te bugün, bu elçi sensin.

Delikanlı Fatıma'yi düşündü. Ve kabile reislerinin

ya-

nma gitmeye karar verdi.

Vaha'nın ortasına kurulmuş kocaman beyaz

çadırın

kapisinde nöbet tutan muhafıza:

- ölden bir haber getiriyorum. Reislerle

konusmak

istiyorum, dedi.

Muhafız yanıtlamadı onu. Çadira girip uzun süre kal-
di orada. Sonra beyaz ve altın sarısı giysiler giyinmiş genç
bir Arap'la birlikte dışarı çıktı. Delikanlı, orada görmüş ol-
duğu şeyleri anlattı. Arap, ona beklemesini söyleyip çadira
girdi.

Gece oldu. Bu arada Araplar, bir yığın tüccar çadira
girip çıktı. Yavaş yavaş ocaklar söndü ve Vaha çöl kadar
sessizleşti. Yalnızca büyük çadırın ışığı yanıyordu. Deli-
kanlı, bu süre içinde hep Fatima'yi düşündü; öğleden son-
ra yaptıkları konuşmayı hâlâ anlamış değildi.

Sonunda birkaç saat bekledikten sonra muhafız,
deli-
kanlıyı içeri aldı.

Gördüğü karşısında heyecanlandı delikanlı. Çölün
or-
tasında böyle bir çadırın olabileceğini hiç düşünmemişti.
Yer, şimdiye kadar üzerinde yürümediği güzellikte en gü-

zel halilarla kapliydi; yukariya, iclerinde yanan mumlar bulunan, parlak ve islemeli madenden avizeler asilmisti. Bol islemeli ipek yastiklara yaslanmis kabile reisleri cadirin gerisinde yarim daire halinde oturuyorlardi. Hizmetçiler lezzetli yiyeceklerle dolu gümüs tepsilerle gidip geliyor, çay sunuyorlardi. Baska hizmetçiler nargilelerin ateslerini tazeliyorlardi. Havaya pek hos bir tütün kokusu yayiliyordu.

Sekiz kabile reisi vardi, bunlarin hangisinin en büyük oldugunu hemen anladi. Beyaz ve altin rengi bir giysi giymis olan Arap, yarim dairenin ortasina oturmustu. Onun yaninda, biraz önce konusmus oldugu genç yer almisti.

- Mesajdan söz eden yabancı kim? diye sordu reislerden biri delikanliya bakarak.

- Benim.

Ve gördüğü seyleri anlatti delikanli.

- Bizim burada kaç kusaktır yasadigimizi bildigi halde, çöl böyle bir sey bir yabancıya neden söylesin? dedi bir baska kabile reisi.

- Çünkü benim gözlerim henüz çöle alismadi,

bu ne-

denle alismis gözlerin göremeyecegi seyleri ben

görebili-

rim.

'Ayrıca ben Evrenin Ruhunun ne olduğunu

biliyo-

rum,' diye düşündü. Ama Araplar böyle seylere

inanmadi-

gi için bunu eklememi sözlere.

- Vaha tarafsiz bir yerdir. Hiç kimse saldırmaz

bir

vahaya, dedi üçüncü bir reis.

- Ben yalnızca gördüğümü söylüyorum. Bana

inan-

mak istemiyorsanız bir şey yapmazsınız.

Çadırı birden büyük bir sessizlik çöktü,

ardından

atesli bir tartışma başladı. Delikanlinin anlamadığı bir

Arap lehçesi konuşuyorlardı, ama delikanlı dışarı

çıkmaya

kalkınca, muhafız kendisine engel oldu. Bunun üzerine

korkmaya başladı; işaretler bir şeylerin yolunda

gitmediği-

ni söylüyordu ona. Bu olayı deveciyle konuştuguna pişman oldu.

Birden, ortada oturan yaşlı adam belli belirsiz gülümsemişti. Sedi. Bunu gören delikanlinin içi rahat etti. Yaşlı adam tartıya katılmamış ve henüz bir şey söylememişti. Ama Evrenin Dili'ne artık alışmış olan delikanlı çadırda dolmuştu. Barış titresimini hissedebiliyordu. Sezgisi ona gelmekle ilgili olduğunu söylüyordu.

Tartışma sona erdi. Yaşlı adamın konuşmasını dinlemek için herkes sustu. Sonra yaşlı adam, yabancıya döndü.

Şimdi yüzünde sığuk ve kibirli bir ifade vardı.

- Bundan iki bin yıl önce, uzak bir ülkede, düşlere inanmış bir adamı kuyuya attılar ve onu esir gibi sattılar. Bizim ülkenin tüccarları onu satın aldılar ve Mısır'a götürdüler. Ve hepimiz biliyoruz ki düşlere inanmış kimse onların yorumlamasını da bilir.'

Çünkü her zaman gerçekleşen şeyi basarmaz onları,5 diye düşündü delikanlı, yaşlı Çingene kadını

animsayarak.

- Firavun'un gördüğü ciliz inekler ve semiz

inekler

düşü sayesinde, bu adam Misir'i kitliktan kurtardi. Adi

_ 'Tevrat'in Tekvin bölümünün 37-50 babUri Arasında

anlauUn Yusuf'un öyküsü. (Çe\)

Simyaci

113/8

Yusuf'tu bu adamin. Bir yabancı ülkede senin gibi o da

ya-

banciydi ve asagi yukari senin yasindaydi.

Sessizlik uzadi. Yasli adamin bakisi soguktu.

- Her zaman Gelenege uyariz biz, diye sözlerini

sür-

dürdü yasli adam. Gelenek Misir'i açlıktan kurtardi o za-

man ve halkini bütün halkların en zengini yaptı. İnsanla-

rin çölü nasıl geçeceklerini ve kızlarını nasıl

evlendirecek-

lerini Gelenek öğretir. Gelenek, bir vahanin tarafsız

bölge

oldugunu söyler, çünkü iki tarafın da kendi vahaları

vardır

ve bu yüzden iki taraf da savunmasızdır.

Yasli adam konusurken kimse agzini açip tek
sözcük
söylemedi.

Ama Gelenek bize çölün mesajlarına inanmamızı
da
söyler. Bildigimiz her şeyi bize çöl öğretmiştir.

Yasli adamın isareti üzerine bütün Araplar ayaga
kalktilar. Toplantı sona ermişti. Nargileler söndürüldü ve
muhafızlar yerlerine geçtiler. Delikanlı gitmeye hazırlanı-
yordu, ama yasli adam yeniden konuşmaya başladı:

- Yarın, Vaha sınırları içinde kimsenin silah
tasıya-
mayacağını buyuran anlaşmayı bozacağız. Gün
boyunca
düşmanı bekleyeceğiz. Güneş, batınca adamlar
silahlarını
bana teslim edecekler. Öldürülen her düşman İçin bir
altın
lira alacaksın.

Ama savaşa girmeden silahlar çıkartılmayacak.
Silah-
lar çöl gibi nazlıdır; gereksiz yere çıkartacak olursak
da-
ha sonra gerektiği zaman ateş almazlar. Silahlar yarın
kul-
lanılmayacak olursa en azından biri kullanılacak

demektir:

Sana karsi.

114

DELIKANLI ÇADIRDAN DISARI

ÇIKTIGINDA

vaha dolunayla yikaniyordu. Kendi çadirina gitmek için yirmi dakika yürümesi gerekiyordu.

Tanik olduğu seyler tedirgin etmisti onu. Evrenin

Ru-

hu'na dalmisti ve bunun badelini kendi hayatiyla ödeyebilirdi. Büyük bir kumar oynamisti. Ama Kisisel Menkebe'sinin pesine düsmek için koyunlarim sattigi zaman da büyük bir tehlikeyi göze almisti. Ve devecinin dedigi gibi, yarın ölmek baska bir gün ölmekten daha uygun olurdu. Her gün, yasamak ya da ölmek içindi. Her sey yalnızca tek bir sözcüğe bagliydi: "Mektup."

Sessizce ilerledi. Hiçbir seye pisman degildi. Yarın ölecekse, Tanri onun geleceğini degistirmek istemedigi için ölecekti. Ama bogazi geçtikten sonra, billûriye dükkânında çalistikten sonra, çölu ve Fatima'nin gözlerini tanidiktan sonra da ölebilirdi. Uzun zaman önce, ülkesinden ayrildigindan bu yana, her gününü yogun bir sekilde yasa-

misti. Ertesi gün ölecek olursa gözleri açık gitmezdi, çünkü gözleri öteki çobanların gözlerinden çok daha fazlasını görmüştü ve bundan gurur duyuyordu.

Birden bir güreleme duydu ve görülmemiş siddette esen bir rüzgârın etkisiyle ansizin yere yuvarlandı.

Çevreyi, neredeyse ay ışığını örten bir toz bulutu kapladı.

Karsisinde dev boyutlu bir kir at ürktürücü bir kışnemeye saha kalktı.

Olan-biteni pek az görüyordu, ama toz bulutunu "j^f hınca o zamana kadar duymadığı müthiş* bir korku" kapıldı. Atın binicisi siyahlar giyinmiş bir adamdı, jale & m-zunda bir sahini vardı. Basına bir türban takmış^i Ve r*w zündeki peçeden yaim/" .vA gözleri görünür .>rdü '~^,'b&f\ hg

bercisi olabilirdi, ama herhangi bir dünyalıdan çok daha güçlü bir kişiliği vardı.

Tuhaf süvari, egerine asılı kavisli kocaman kılıcını kından çıkardı. Çelik, ay ışığında parıltıydı.

- Atmacaların uçuşunu yorumlamaya kim cesaret et-

ti? diye sordu. Sesi öylesine gürlledi ki, sanki Al-Fayoum*

un elli bin hurma agaci tarafından yankilandi.

- Ben cesaret ettim, dedi delikanli. Ve hemen,
iman-

sizlari kir atinin ayaklari altinda ezen Ermis Santiago Matamoros'un heykelini animsadi. Süvari, Ermis Santiago Matamoros'a benziyordu, ancak simdi durum tersineydi.

- Ben cesaret ettim, diye yineledi delikanli. Ve
basini

egerek kiliç darbesine hazirlandi. - Evrenin Ruhunu hesaba katmadiginiz için birçok insanin hayati kurtulacak.

Ne var ki, birden inmedi kiliç. Süvarinin eli agir
agir

indi ve kilicin ucu delikanlinin alnina dokundu. Kiliç öylesine keskindi ki bir damla kan belirdi.

Süvari tas gibi kimildamadan duruyordu. Delikanli
da

öyle. Aklina kaçmak bile gelmemisti. Yüreginin derinliklerinden garip bir nese yayildi içine: Kisisel Menkibe'si için ölecekti. Ve Fatima için. Uzun sözün kisasi, simgeler dogruyu söylemistti. Iste düşman ile karsi karsiya bulunuyordu ve madem ki Evrenin bir Ruhu vardi, öyleyse ölüm

viz gelir tiris giderdi. Kisa bir süre sonra onun parçasi
ola-

cakti. Ve yarin, Düsman da onun parçasi olacakti.

Yabanci, kilicin ucunu hâlâ delikanlinin alninda
tutu-
yordu.

- Kuslarin uçuşunu neden yorumladın?
- Ben yalnızca kuslarin anlatmak istedikleri şeyi

oku-
dum. Vaha'yi kurtarmak istiyorlar. Siz ve sizinkiler, hepimiz öleceksiniz. Vaha'nin adamlari sizden daha fazla.

Kilicin ucu hâlâ delikanlinin alninda duruyordu.

- Sen kim oluyorsun da Tann'nin yazdigi yazgiyi
de-
gistirmeye kalkisiyorsun?

- Allah ordulari yaratti, ama O, kuslari d, yaratti.

Allah bana kuslarin dilini öğretti. Her şey aynı bi taraf m-

116

dan yazilmistir, dedi delikanli, devecinin sözlerini animsatarak.

Sonunda süvari kilicini geri çekti. Delikanli içinde
bir
rahatlama hissetti. Ama kaçamiyordu.

- Kehânetlerine dikkat et. Bir şey yazilmissa,

bundan

kurtulmak olanaksizdir.

- Ben sadece bir ordu gördüm, dedi delikanli. Bir

sa-

vasin sonucunu görmedim.

Süvari, delikanlinin yanitından hosnut kalmis

gibiydi.

Ama kalicini hâlâ elinde tutuyordu.

- Bir yabana, yabancı bir ülkede ne yapıyor?

diye

sordu.

- Kisisel Menkibe'mi ariyorum. Senin

anlayabilece-

gin bir sey degil.

Süvari kalicini kinina soktu ve omzundaki sahin

tuhaf

bir çiglik atti. Delikanli sakinlesmeye basladi.

- Cesaretini sinavdan geçirmem gerekiyordu,

dedi sü-

vari. Cesaret, Evrenin Dili'ni arayan bir kimse için en bü-

yük erdemdir.

Delikanli sasirmisti. Bu adam pek az insanin

bildigi

seylerden söz ediyordu.

- Asla gevseklik göstermemeli, çok uzaklardan

gelin-

se bile, diye sürdürdü konuşmasını. Çölü sevmek gerekir,
ama hiçbir zaman ona tamamen bel bağlamamalı.

Çünkü

çöl insanlar için bir denektasidir: Hepsinin adımlarını his-
seder ve dalga geçeni öldürür.

Sözleri, yaslı kralın sözlerini andırıyordu.

- Savaşçılar gelirse ve basın güneş battıktan

sonra hâ-

lâ yerinde duruyorsa beni görmeye gel, dedi süvari.

Biraz önce kilici tutan el bir kirbaci kavradı. At

yeni-

den sahlanaarak bir toz bulutu kaldırdı.

- Nerede oturuyorsunuz? diye haykırdı

delikanlı, sü-

vari uzaklaşıırken.

Kirbaçtı el güney yönünü işaret etti.

Delikanlı böylece Simyacı ile tanışmış oluyordu.

11

7

. ERTESİ SABAH, AL-FAYOUM HURMA

AGAÇ-

larının ortasında İki bin silâhli adam vardı. Daha güneş

ba-

sucu noktasına yükselmeden, ufukta bes yüz savaşçı

gö-

ründü. Süvariler Vaha'ya kuzeyden girdiler. Görünüşte,

sanki barışçı bir seferdi, ama silahları beyaz maslakların

al-

tına gizlemişlerdi. Ama Vaha'nın ortasında bulunan bü-

yük çadırın yanına gelince, palalarını ve tüfeklerini ortaya

çıkardılar. Ve boş çadıra saldırdılar,

Vaha'nın adamları çöl süvarilerini çembere

aldılar.

Yarım saat içinde, ortasına dört yüz doksan dokuz ceset

dağılmıştı. Çocuklar hürmâlinin Öteki ucunda bulunuyor-

lardı ve hiçbir şey görmediler. Kadınlar çadırlarında koca-

ları için dua ediyorlardı ve onlar da hiçbir şey görmediler.

Ortalığa yayılmış cesetler olmasaydı, Vaha'nın gündelik

olagan hayatını yaşadığı söylenebilirdi.

Yalnızca bir savaşçıya dokunulmadı: Saldırganlar

bir-

liğin komutanıydı. Akşamleyin, kabile reislerinin huzu-

runa çıkartıldı. Ona, Gelenegi neden çığnediğini sordular.

Adamlarının aç ve susuz olduğunu, günlerce süren

savaş

sonunda yorgun düştüklerini ve bu yüzden yeniden

sava-

sabilmek için bir vahyi ele geçirmeye karar verdiklerini

söyledi.

Vaha'nın bas reisi savaşçılar için üzüldüğünü,
ancak
kosullar ne olursa olsun Geleneğe saygı göstermek
gerekti-
gini bildirdi. Çölde değişen tek şey vardır: Rüzgâr estigi
zaman kumullar.

Sonra, bas reis, düşman reisi onur kırıcı bir ölüme
mahkûm etti. Boynu vurulmak ya da kursuna dizilmek
yerine, kuru bir hurma gövdesine asıldı adam. Cesedi çöl
rüzgârında sallanmaya bırakıldı.

118

Kabile reisi, yabancı genci toplantı yerine çağırdı
ve
ona elli altın lira verdi. Sonra bir kez daha Yusuf'un, Mi-
sir'da basına gelenleri animsatti ve delikanlıdan bundan
böyle Vaha'nın Müsaviri olmasını istedi.¹

¹ Kabile Reti, Hravun'un Yvuuf1 a karşı davranışını
tekrarlıyor. Bk. Tevrat, Tekvin, 1:

37-45 (Çev.)

11

9

GÜNES TAMAMEN BATIP DA ILK

YILDIZLAR

çıkmaya başlayınca (Dolunay olduğu için çok pirildamıyorlardı), delikanlı güney yönünde yürümeye başladı. Ve o tarafta yalnızca bir tek çadır vardı; ve oradan geçmekte olan Arapların söylediklerine bakılırsa, cinlerin istilasına uğramıştı burası. Ama delikanlı orada oturup uzun süre bekledi.

Ay iyice yükselince Simyacı görüldü. Omzunda iki ölü atmaca vardı.

- Ben buradayım, dedi delikanlı.
- Buraya gelmemeliydiniz, diye yanıtladı

Simyacı.

Yoksa Kisisel Menkibe'niz mi buraya gelmenizi istedi?

- Kabileler arasında bir savaş vardı. Çölü geçmek olanaksızdı.

Simyacı attan indi ve kendisiyle birlikte gelmesi için delikanlıya işaret etti. Sataf atıyla peri masallarını

çagristi-

ran merkez çadırın disında, Vaha'da gördüğü Öteki

çadırla-

ra benzeyen bir çadırdı. Gözleriyle, simyacılık aletleri,

simya ocakları arastırdı, ama böyle bir şey göremedi.

Yal-

nızca birkaç kitap dizisi, bir yemek fırını ve gizemli

desen-

lerle islenmiş halılar vardı.

- Sen otur, ben çay yapacağım, dedi Simyacı. Ve

bu

atmacaları birlikte yiyeceğiz.

Delikanlı, bunların önceki gün görmüş olduğu

atma-

calar olup olmadığını düşündü, ama hiçbir şey söylemedi

bu konuda. Simyacı ateş yaktı ve bir süre sonra çadıra

ne-

fis bir et kokusu yayıldı. Nargile kokusundan da hostu bu

koku.

- Beni neden görmek istiyordunuz? diye sordu

deli-

kanlı.

120

- isaretler yüzünden, diye yanıtladı Simyacı.

Rüzgâr

bana senin geleceğini söyledi. Ve yardıma ihtiyacın

olacak-

mis.

- Hayır, sözünü ettiğiniz ben değilim. Öteki

yaban-

ci, İngiliz. Sizi o arıyordu.

- Beni bulmadan önce başka şeyler bulması

gereke-

cek onun. Ama şimdi iyi yolda. Çöle bakmaya başladı.

- Ya ben?

- Bir şey istediğimiz zaman, düşümüzü

gerçekleştir-

memiz için bütün Evren işbirliği yapar, dedi Simyacı,

yaslı

kralın sözlerini tekrarlayarak.

Delikanlı anladı. Demek ki, onu Kisisel

Menkibe'sine

götürmek için bir baskısı çıkmıştı yoluna.

- Demek ki bana öğreteceksiniz?

- Hayır. Bilinmesi gereken ne varsa biliyorsun

artık.

Ben sadece hazinene giden yolda sana kılavuzluk

edece-

ğim.

-Kabileler arasında savaş var, diye tekrarladi

delikan-

li.

- Ama ben çölü tanıyorum.

- Ben hazinemi çoktan buldum. Bir devem var,

billû-

riye dükkânından kazandığım para var, elli altın liram var.

Ülkemde belki de zengin biri sayılabilirim.

- Ama bunlar, Piramitlerin yanında bulunanların

karsısında hiç kalır.

- Fatima var. Kazandığım her şeyden daha

büyük bir

hazine.

- O da Piramitlerin yanında değil.

Atmacaları sessizce yediler. Simyacı bir sise açıp

ko-

nunun bardağına kırmızı renkli bir sıvı köydü. Sarıptı

ve ömrü boyunca hiç içmediği en güzel saraplardan biri.

Ama sarabı Seriat yasaklamıştı.

- Kötülük, dedi Simyacı, insanın ağzından giren

sey-

de değildir. Kötülük oradan çıkandır.

İçince, kendini tam anlamıyla iyi hissetmeye

başlamış-

ti delikanlı. Ama Simyacı biraz korkutuyordu onu. Çadır-

12

1

dan disari çikip yildizlari sönüklestiren ayisigini

seyretme-

ye koyuldular.

- İç ve keyiflen biraz, dedi, delikanlinin giderek

nese-

lendigini saptayan Simyaci. Savasa gitmeden bir savasçi

na-

sil dinleniyorsa, sen de dinlen. Ama unutma ki yüregın

ha-

zinenin bulunduğu yerdedir. Ve çıktığın yolda kesfettiğin

seyin bir anlami olması için hazineni mutlaka bulmak zo-

rundasın.

- Yarın, deveni satıp bir at al. Haindir develer.

En

küçük bir yorgunluk belirtisi göstermeden binlerce fersah

yol alırlar.' Ve sonra birden diz üstü çöküp ölürler. Oysa

atlar yavas yavas yorulurlar. Ve sen onlardan neler

isteye-

bileceğini ve ne zaman öleceklerini bilirsin.

ERTESI AKSAM SIMYACININ ÇADIRININ

ÖNÜ-

ne bir atla geldi delikanli. Bir süre sonra Simyaci

göründü:

O da ata binmisti, sol omzunda bir sahin vardı.

- Çölde bana hayati göster, dedi Simyaci. Çölde

ha-

yatin bulunduğu yeri bulabilen, çöldeki hazineleri de kes-

fedebilir.

Ay aydınligında, çölün kumlarında yola

koyuldular.

TBilmem kî çölde hayatın bulunduğu yeri bulabilecek mi-

yim?* diye düşündü delikanli. Henüz çölü tanımıyorum.

Bu düşüncesini dönüp Simyaciya açmak istedi,

ama

ondan korkuyordu. Daha önce gökyüzünde atmacaları

gördüğü taslik bölgeye geldiler; şimdi her seye sessizlik

ve

rüzgâr egemendi.

- Çölde hayatın işaretlerini çözmeyi

beceremiyo-

rum, dedi genç adam. Onun var olduğunu biliyorum, ama

onu bulmayı basaramıyor um.

- Hayat hayati çeker, diye yanıtladı Simyacı.

Ve delikanlı onun ne demek istediğini anladı.

Bunun

üzerine, hemen atının dizginlerini saldı ve at, taşların ve

kumların arasında kendi bildiğince dörtnala ilerlemeye

başladı. Simyacı, onu sessizce izliyordu; böylece

delikanlı-

nin atı yarım saat yol aldı. Artık ikisi de Vaha'mn hurma

açaçlarını göremiyorlardı, artık yalnızca su benzersiz ay

aydınlığı ve onun gümüş gibi parlattığı kayalar vardı. Bir-

den şimdiye kadar hiç gelmediği bir yerde atının

yavaşladı-

gini hissetti delikanlı.

- Burada hayat var, dedi Simyacıya. Ben çölün

dilini

bilmiyorum, ama atım hayatın dilini biliyor.

Atlarından indiler. Simyacı hiçbir şey söylemedi.

Ses-

sizce ilerleyerek taşlara bakmaya başladı. Birden durdu

ve

büyük bir dikkatle eğildi. Tasların arasında bir delik vardı yerde; Simyacı elini deliğe soktu, sonra omzuna kadar bü-tün kolunu. Deligin içinde bir şey kimildadı ve Simyacı-nin harcadığı çabaya tanıklık eden gözleri (Delikanlı yalnızca gözlerini görüyordu onun) kısıldı. Kolu, deligin içinde bulunan bir şeyîe bogusuyor gibiydi. Ve birden delikanlıyı korkutan bir hareketle, kolunu çekti Simyacı ve hemen ayağa kalktı. Elinde, kuyrugundan yakaladığı bir yılan vardı.

Delikanlı da sıçradı, ama geriye doğru. Yılan çilginca debeleniyor, çıkardığı sesler ve ıslığı çölün sessizliğinde yankılanıyordu. Bir gözlüklü kobra yılanıydı bu ve zehiri bir insanı birkaç dakika içinde öldürebilirdi.

'Zehire dikkat,' diye düşündü delikanlı. Ama elini de-liğe sokmuş olan Simyacıyı çoktan isirmisti yılan. Buna karsın, yüzü son derece sakindi Simyacının. "Simyacı iki yüz yasındadır," demisti İngiliz. Çölün yılanlarına karşı nasıl davranması gerektiğini biliyor olmalıydı.

Delikanlı, arkadaşının atının yanına gittigini, hilal biçimli uzun kılıcını aldığını, bununla yere bir daire çizdiği-

ni ve sürtingenin birden donup kaldigini gördü.

- Korkma, dedi Simyaci. Çizginin disina

çikamaz.

Çöldeki hayati kesfettin, benim için gerekli olan isaretti.

- Bu neden bu kadar önemli?

- Çünkü Piramitler çölün ortasmdadır.

• Delikanli Piramitler konusunda hiçbir sey duymak istemiyordu. Dün aksamdan bu yana, yüregi sikintili ve ke-

derliydi. Hazineyi aramayi sürdürmek, aslinda Fatima'dan ayrılmak zorunda kalmak demekti.

- Çölde sana kilavuzluk edeceğim, dedi bu

sirada

Simyaci.

- Ben Vaha'da kalmak istiyorum, dedi delikanli.

Fa-

tima ile karsilastim. Ve benim için hazineden daha

degerli

Fatima.

- Fatima b'ir çöl kizidir. Erkeklerin geri dönmek

üze-

re gitmek zorunda olduklarini bilir. O çoktan buldu hazi-

nesini: Seni buldu. Simdi senin de kendi aradigin seyi bulmani bekliyor. .

- Peki kalmaya karar verirsem?

- Vaha Müsaviri olacaksın. Epeyce koyun ve deve alacak kadar paran var. Fatima ile evleneceksin ve ilk yili mutlu yaşayacaksınız. Çünkü sevmeyi öğreneceksin ve elli bin hurma ağacını tek tek tanıyacaksın. Nasıl geliştiklerini göreceksin ve sana dünyanın -durmadan değiştiğini gösterecekler. Bir süre sonra, işaretleri giderek daha iyi yorumlayacaksın, çünkü çöl hocaların hocasıdır.

İkinci yıl, bir hazine vardı, diye hatırlayacaksın. İşaretler ısrarla ondan söz etmeye başlayacaklar ve sen bunla-

ri görmezden ve duymazdan gelmeye çalışacaksın.

Bilgile-

rini yalnızca Vaha ve sakinlerinin iyiliği için kullanacaksın. Reisler bundan dolayı sana minnet duyacaklar. Develer sana para ve güç taşıyacaklar.

Üçüncü yıl, işaretler sana hazinenden ve Kisisel

Men-

kibe*nclen söz etmeyi sürdürecekler. Gece ve gündüz,

Va-

ha'da dolasip duracaksın ve Fatima, kendisi yüzünden

yo-

luna devam edemediğin İçin kederli bir kadın olacak. Ama

sen, onu sevmeyi sürdüreceksin ve o da seni sevecek.

Onun, senden kalmanı istemediğini hatırlayacaksın,

çün-

kü çöl kadını kocasının dönüşünü beklemeyi bilir. Bu

yüzden ona kızmayacaksın. Ama, belki de yoluna devam

etmen, Fatima'ya olan askına daha çok güvenmen

gerekti-

ğini düşünerek, çölün kumlarında, hurma ağaçlarının ara-

sında durmadan yürüyeceksin. Çünkü Vaha'da kalma

ne-

denin, aslında bir daha geri dönememek korkundur yal-

nızca. Ve iste o zaman, işaretler sana hazinenin

ebediyen

toprağa gömülü kaldığını söyleyecekler.

Dördüncü yıl, kendilerini dinlemediğin için

işaretler

yüz çevirecekler sana. Kabile reisleri bu durumu anlaya-

caklar ve Müsavirlik görevinden azledileceksin. Deve

sürü-

leri ve mal-mülk sahibi zengin bir tüccar olacaksın o za-

man. Ama bundan sonraki günlerini, Kisisel Menkibe'ni

gerçekleştirmemiş olduğunu ve bunu yapmak için

vaktin

12

5

Çoktan geçtiğini düşünerek hurmalıkta ve çölde dolasıp duracaksın.

Askin, bir erkeğin kendi Kisisel Menkibesinin pesin- den gitmesine engel olmadığını anlamam gerekiyor.

Böyle

bir şey söz konusu olduğu zaman bil ki Evrenin Dili'ni konuşan Ask değildir bu, yani gerçek Ask değildir.

Simyacı kuma çizdiği çemberi sildi ve kobra hemen uzaklaşıp taşların arasına girdi.

Delikanlı, her zaman Mekke'ye gitmek istemi; olan

Billûriye Tüccarı ile bir simyacı arayan İngiliz'i düşünüyordu. Çöle güvenen kadını düşünüyordu: Çöl, sevmek is-

tediği erkeği bir gün getirmisti ona.

Atlarına bindiler. Bu kez, delikanlı izliyordu

Simyaci-

yi. Rüzgâr, Vaha'nın gürültülerini taşıyordu kulaklarına.

Delikanlı Fatima'nın sesini duymaya çalışıyordu. O gün savaş yüzünden kuyuya gitmemisti.

Ama geceleyin, bir çemberin içinde hareketsiz duran yilana bakarlarken, omzunda şahin taşıyan garip süvari asktan ve hazineden, çöl kadınlarından ve Kisisel Menkıbe'sinden söz etmişti.

- Sizinle gideceğim, dedi delikanlı. Ve birden içinde büyük bir huzur hissetti.

- Yarın güneşten önce yola çıkacağız.

Simyacinin tek yaniti bu cümle oldu.

126

DELIKANLI O GECE UYUYAMADI GÜNES

DO&

madan önce, çadırdaki kendisiyle birlikte kalan çocuklardan birini uyandırdı ve ondan, Fatima'nın oturduğu yeri göstermesini istedi. Birlikte çıkıp oraya gittiler. Delikanlı, çocuğun kilavuzluğuna karşılık ona bir koyun almaya yetecek para verdi.

Sonra genç kizin uyuduğu yeri bulmasını, onu uyan- dirmasını ve dışarıda kendisini beklediğini söylemesini rica etti. Genç Arap kendisine söneni yaptı ve buna karşılık bir başka koyun satın almasına yetecek para aldı.

- Şimdi bizi yalnız bırak, dedi çocuğa. Vaha

Müsavi- ri*ne yardım ettiği için gurur duyan ve koyun alacak parası olduğu için de mutluluktan uçan çocuk, tekrar uyumak üzere çadırına döndü.

Patıma çadırın kapısında görüldü. Birlikte hurma ağaçlarının arasına yürüdüler. Delikanlı yaptıklarının Geneleğe aykırı olduğunu biliyordu, ama şimdi bunun hiçbir önemi yoktu.

- Ben gidiyorum, dedi. Ve geri geleceğimi bilmeni

is- tiyorum. Seni seviyorum, çünkü...

- Hiçbir şey söyleme, diyerek sözünü kesti Fatıma.

İnsan sevdiği için sever. Askın hiçbir gerekçesi yoktur.

Ama, gene de yanıtladı delikanlı:

- Seni seviyorum, çünkü bir düş gördüm, sonra bir krala rastladım, billûriye sattım, çözü geçtim, kabileler savaşa tutuştular ve bir simyacinin oturduğu yeri öğrenmek için bir kuyunun yanına geldim. Seni seviyorum, çünkü bütün Evren sana ulaşmam için işbirliği yaptı.

Kucaklastilar. Bedenleri ilk kez birbirine

dokunuyor-

du.

12

7

- Geri döneceğim, dedi bir kez daha delikanli.

- Önceleri, çöle baktığım zaman içimde bir arzu

du-

yardım. Şimdi içimde umut olacak. Babam bir gün gitti,

ama daha sonra anneme geri döndü ve ne zaman gitse

geri

dönüyor. '

Bundan başka bir şey konuşmadılar. Hurmalıkta

bi-

raz yürüdüler. Delikanli genç kızı çadırının kapisina kadar

götürdü.

- Baban, annene nasıl dönüyorsa ben de geri

dönece-

gim, dedi ona.

Fatima'nin gözlerine yas doldugunu fark etti.

- Ağlıyor musun?

- Ben bir çöl kadiniyim, diye yanıtladı, yüzünün

ifa-

desini değiştirerek. Ama her şeyden önce bir kadının

ben.

Fatima çadırına girdi. Kısa bir süre sonra güneş

doğa-

çaktı. Güneş doğunca, yıllardır yapmaya alistigi şeyleri

yapmak için dışarı çıkacaktı, ama her şey değişmişti.

Deli-

kanlı Vaha'dan ayrılmıştı ve Vaha'nın anlamı daha düne

kadar sahip olduğu anlam olmayacaktı artık. Gezinlerin

uzun bir yolculuktan sonra ulaşınca mutlu oldukları, elli

bîn hurma ağaçlı, üç yüz kuyulu vaha değildi artık burası.

Vaha, bugünden sonra bir boş mekân olacaktı onun için.

Bu günden sonra, çöl Vaha'dan daha çok önem

kaza-

nacaktı. Hazinesini ararken delikanlının kendisine hangi

yıldızı kılavuz seçtiğini düşünerek ve çöle bakarak vakit

geçirecekti. Delikanlıya rüzgârla öpücükler gönderiyor ve

rüzgârın, onun yüzüne dokunacağını ve ona kendisinin

hayatta olduğunu, düşlerin ve hazinelerin pesinde yoluna

devam eden cesur bir erkeği bekleyen bir kadın gibi onu

beklediğini ona söyleyeceğini umuyordu.

Bugünden sonra, çöl bir tek şeyin simgesi

olacaktı:

Onun dönüş umudunun.

128

"ARKADA BIRAKTIGIN SEYLERI
DÜŞÜNME,"

dedi Simyaci, atlarıyla çölün kumlarında ilerlerlerken. Her
sey Evrenin Ruhuna kazınmıştır ve ebediyen orada kalacaktır.

- insanlar gitmekten çok geri dönüşü hayal

ediyor-

lar, dedi, çölün sessizliğine yeniden alışmış olan delikanlı.

- Bulduğun şey saf maddeden yapılmışsa, hiçbir

za-

man çürümeyecektir. Ve oraya bir gün geri döneceksin.

Bir yıldız patlaması gibi bir anlık ışıktan başka bir şey de-
gilse, o zaman geri dönüşünde*hiçbir şey

bulamayacaksın.

Gene de en azından bir ışık patlaması görmüş

olacaksın.

Yalnızca bu bile yaşamış olmanın zahmetine değer.

Adam simya-diliyle konuşuyordu. Ama yol

arkadaşı-

nin Fatima'yi ima ettiğini biliyordu delikanlı.

İnsanın geride bırakmış olduklarını düşünmemesi

ola-

naksizdi. Çöl, hemen hemen hiç degismeyen

görünümü-

le, sürekli olarak düslerle besleniyordu. Hurma agaçlari,

kuyular ve sevdiği kadının yüzü, delikanlinin gözünün

önünden gitmiyordu. İngiliz ve laboratuvari, bir hoca

olan, ama bunu bilmeyen deveci 'de gözünün önünden

git-

miyordu. *Belki de Simyaci 'hiç âsik olmamistir,' diye dü-

sündü.

Omzunda sahinle Simyaci Önden gidiyordu.

Sahin,

ölün dilini tam anlamıyla biliyordu ve mola verdiklerin-

de Simyacinin omzundan uçup yiyecek aramaya

gidiyor-

du. İlk gün bir tavsan getirdi. Ertesi gün iki kus.

Aksamlari yaygilarini yere seriyor, ama ates

yakmi-

yorlardi. Geceleri soguk olan hava, ay gökyüzünde küçül-

dükçe daha karanlık oluyordu. Bir hafta boyunca

sessizlik

içinde ilerlediler; savasin içine düsmemek için alınmasi

ge-

reken önlemler disinda hiçbir sey konusmuyorlardi. Kabi-
leler arasindaki savas sürüyordu; kimi zaman "rüzgârın
ge-
tirdigi kanin yavan kokusunu 'duyuyorlardi. Demek ki ya-
kinlarda bîr savas olmustu ve rüzgâr, gözlerinin
göremedi-
gi seyleri her zaman göstermeye hazir olan Isaretlerin
Di-
li'nin varligim delikanliya animsatiyordu.

Yolculuklarinin yedinci gününün aksami, her
zaman-
kinden daha erken konaklamaya karar verdi Simyaci.
Sa-
hin av aramaya gitti. Simyaci kirbasini çıkartip
delikanliya
su verdi,

- Iste, kisa bir süre sonra yolculugun sona erecek,
de-
di. Kisisel Menkibe'nin izinden gittin: Kutlarim seni.

-- Ama bana hiçbir sey söylemeden kilavuzluk
edi-
yorsunuz. Bildiklerinizi bana öğreteceginizi saniyordum.
Bir süre önce, elinde simya kitaplari olan biriyle birlikte
çölde yolculuk yaptim. Ama hiçbir sey öğrenemedim.

- Bir tek öğrenme yöntemi vardır, diye yanıtladı

Simyacı. Eylem yöntemi. Bilmen gereken her şeyi sana
solculuk öğretti. Öğrenmen gereken bir tek şey kaldı.

Delikanlı bunun ne olduğunu öğrenmek !>:tedi,

ama

tahinin dönüşünü gözetleyen Simyacı gözlerini ufuga

dik-

;I.

- Size neden Simyacı diyorlar?

- Simyacıyım da ondan.

- Peki altın arayıp da bulmayı beceremeyen

öteki

simyacılar neden basaramıyorlar bu işi?

- Altın aramakla yetinmiyorlar. Menkibe'nin kendini

yasamak istemeksizin, Kisisel Menkibelerinin hazinesini
arıyorlar.

- Bilmem gereken daha ne var? diye sordu

delikanlı.

Ama gözlerini ufuktan ayırmıyordu Simyacı. Bir

sûre

sonra sahin bir avla döndü. Alevlerin isigmi kimsenin

gör-

memesi için bîr çukur kazıp içinde ates yaktilar.

- Bir simyacı olduğum için Simyacıyım ben, dedi,

ye-

meklerini hazırlarken. Bu bilimi atalarımın öğrendim, ki

onlar da kenefi atalarından' öğrenmişlerdi bunu. Ve

dünya-

130

nın yaratılışından bu yana bu böyledir. O sıralar bütün
Büyük Yapıt bilimi küçük bir zümrütün üzerine yazılabi-
lirdi. Ama insanlar basit şeyleri önemsemediler ve kitap-
lar, yorumlar ve felsefî incelemeler yazmaya başladılar.
Üstelik en iyi yöntemi kendilerinin bildiklerini ileri sür-
meye kalkıştılar.

- Zümrüt Levha'da ne yazıyordu? diye sordu

deli-

kanlı.

Simyacı bunun üzerine kuma birşeyler çizmeye

basla-

di ve bu iş bes dakikadan fazla sürmedi. Simyacı çizmeyi
sürdürürken, delikanlı yaslı kralı ve ona rastladığı alanı
animsiyordu; sanki aradan çok uzun yıllar geçmiş gibiydi.

- Zümrüt Levha'nin üzerinde yazılı olan iste

buydu,

dedi Simyacı, işini bitirdiği zaman.

Delikanlı yaklaşıp kumun üzerinde yazılı olan

söz-

cükleri okudu.

- Bir sifre bu, dedi, Zümrüt Levha yüzünden

biraz

hayal kırıklığına uğramış olan delikanlı. Sanki İngiliz'in

kitaplarında da yazıyordu böyle bir şey.

- Hayır, diye yanıtladı Simyacı. Atmacaların

uçuşu-

na benzer bu: Yalnızca akılla anlaşılması olanaksızdır.

Zümrüt Levha doğrudan doğruya Evrenin Ruhu'na

giden

bir geçittir.

- Bilgeler, doğal dünyanın Cennet'in bir

görüntüsün-

den ve bir surelinden başka bir şey olmadığını anladılar.

Tek gerçek sudur ki, var olan bu dünya, bundan daha

mü-

kemmel bir dünyanın var olduğunun güvencesidir. Tanrı

bu dünyayı, insanlar, görülen nesnelere aracılığıyla

manevi

öğretileri ile bilgisinin mucizelerini arılabilsinler diye ya-

rattı. Ben buna Eylem diyorum.

- Benim Zümrüt Levhayı anlamam gerekir mi?

diye

sordu delikanlı.

- Belki bir simya laboratuvarında olsaydın,

şimdi

Zümrüt Levha'yi öğrenme yönteminin en iyisini incelemenin tam sirasıydı. Ama çöldesin şimdi. Öyleyse en iyisi çölün içine dal. Dünyayı ve aynı zamanda yeryüzünde

13

1

olan herhangi bir şeyi anlamana yardımcı olur. Çölü anlamaya bile ihtiyacın yok: Bir tek kum tanesini seyretmen yeter; o zaman orada Evren'in bütün harikalarını göreceksin.

- Çölün içine dalmak için ne yapmalıyım?

- Kendi yüregini dinle. Yüregin her şeyi bilir,

çünkü

Evrenin Ruhu'ndan gelmektedir ve bir gün oraya geri dönecektir.

132

SESSİZCE İKİ GÜN DAHA YOL ALDILAR.

SİM-

yacı, en siddetli savaşların olduğu yere yaklaştıkları için çok daha dikkatli davranıyordu. Ve delikanlı var gücüyle yüregini dinlemeye çalışıyordu.

Bu yüregi dinlemek öyle kolay bir iş değildi. Bir zamanlar hep yola çıkmaya hazır tetikte beklerdi, ama gel gör ki şimdi ne pahasına olursa olsun varmak istiyordu. Yüregi kimi zaman, içi özlem dolu öyküler anlatıp duruyordu uzun süre; kimi zaman da çölde, güneşin doğuşu karşısında heyecanlanıyor ve delikanlıyı gizli gizli ağlatıyordu. Ona hazineden söz ettiği zaman hızlı hızlı çarpıyor, ama delikanlının gözleri çölün sonsuz ufkunda yitmişti zaman da yavaşlıyordu. Ama delikanlı Simyacı ile tek bir sözcük konuşmasa da bu yürek hiç susmuyordu.

- Yüregimizi neden dinlemeliyiz? diye sordu,

mola

verdikleri aksam.

- Çünkü yüregin neredeyse hazinen de

oradadır.

- Yüregim sıkıntılı, çalkantılı, dedi delikanlı.

Düşler

görüyor, heyecanlanıyor ve bir çöl kizine âşık. Bana bir yığın şey soruyor, çö' kizini düşündüğüm zaman, geceler ve gündüzler boyu beni uykusuz bırakıyor.

- Ne âlâ! Demek ki yüregin canlı. Onun

söyledikleri-

ni dinlemeye devam et.

Bunu izleyen üç gün boyunca birçok savaşçıyla

karsi-

lastilar, urukta da baska savaşçılar gördüler. Delikanlinin

yüregi korkudan söz etmeye basladi. Evrenin Ruhu'ndan

duydugu öyküleri anlatiyordu delikanliya. Hazineselerini

aramaya çıkan, ama onlari hiçbir zaman bulamayan

insan-

larin öyküleriydi bunlar. Kimi zaman da, hazinesine hiç-

bir zaman ulaşamayacağı ya da çölde ölebilecegi

düşünce-

13

3

siyle korkutuyordu delikanliyi. Ya da bazen, gönlünün

sultanina rastladigi ve bir yigin altin lira kazanmis oldugu

için, simdi hosnut oldugunu söylüyordu delikanliya.

- Yüregim bir hain, dedi delikanli Simyaciya,

atlarini

biraz dinlendirmek için durduklarinda. Devam etmemi is-

temiyor.

- Ne âlâ, diye yanitladi Simyaci. Bu da yüreginin

diri

oldugunu gösteriyor. Simdiye kadar elde etmeyi basardi-

gin seyleri bir düsle degis-tokus etmekten korkmasi

kadar

dogal ne var.

- Öyleyse neden yüregimi dinlemek zorundayim?

- Çünkü onu susturmayı hiçbir zaman

basaramazsin.

Hatta onu dinlemiyormus gibi yapsan da o gene

oradadir,

gögsündedir; hayat ve dünya hakkında ne düsündüğünü

sana tekrarlamayı sürdürecektir.

- Bir hain olsa da mi?

- Ihanet, senin beklemedigin bir darbedir. Ama

sen

yüregini taniyacak olursan, sana baskin yapmayı hiçbir

za-

man basaramayacaktır. Çünkü onun düslerini ve

arzulari-

ni taniyacaksın ve onlari hesaba katacaksin. Hiç kimse

kendi yüreginden kaçamaz. Bu nedenle en iyisi onun

söy-

lediklerini dinlemek. Böylece, kendisinden beklemedigin

bir darbe indirmeyecektir kesinlikle sana.

Delikanli, çölde yol alirlarken, yüregini dinlemeyi

sürdü. Onun kurnazliklarini, onun hilelerini öğrendi
ve sonunda onu olduğu gibi kabul etti. Bunun üzerine
korkmayı bıraktı, geri dönme istegini geride bıraktı, çün-
kü bir aksam yüregi, ona mutlu olduğunu söylemişti. "Bi-
raz sikâyet edecek olursam," diyordu yüregi, "bu yalnızca
benim bir insan yüregi olmamandır ve insanların yürek-
leri böyle olur. Ulaşmaya lâyük olmadıklarını ya'da ulaş-
mayacaklarını sandıkları için en büyük düşlerini
gerçekles-
tirmekten korkarlar. Dirilmemek üzere sona ermiş asklar,
olaganüstü olabilecek, ama olamayan anlar,
keşfedilmesi
gereken, ama sonsuza dek kumların altında kalan
hazine-

134

ler daha aklımıza gelir gelmez bizler, yürekler hemen ölü-
rüz. Çünkü böyle bir durumla karşılasınca ölümcül acılar
çekeriz."

- Yüregim acı çekmekten korkuyor, dedi bir
gece
Simyacıya, aysız gökyüzüne bakarlarken.

- Yüregine, aci korkusunun, acinin kendisinden

de

kötü bir şey olduğunu söyle. Düşlerinin pesinde olduğu sürece hiçbir yürek kesinlikle aci çekmez. Çünkü araştırmanın her ânı, Tanrı ve Sonsuzluk ile karşılaşma ânıdır.

- Her arama ânı bir karşılaşma ânıdır, dedi

delikanlı

yüregine. Hazinemi aradığım sırada her gün pırıl pırıldı, çünkü her saatin, onu bulma düşünün bir parçası olduğunu biliyordum. Hazinemi ararken, yolumun üzerinde öylesine seyleyler keşfettim ki, bir çoban için olanaksız seyleyere girmek cesaretim olmasaydı bunlara rastlamayı

kesinlikle

hayal bile edemezdim..

Bunun üzerine yüregi bütün bir öğle sonu yatıstı.

Ve

geceleyin derin bir uykuya daldı. Delikanlı uyanınca, yüregi ona Evrenin Ruhu'nun işlerini anlatmaya başladı. Her mutlu insanın, içinde Tanrı'yi taşıyan insan olduğunu söyledi. Ve tıpkı daha önce Simyacı'nın da söylediği gibi mutluluğun, çölün küçük bir kum tanesinde bulunabileceğini söyledi. Çünkü bir kum tanesi Yarılıs'ın bir ânıdır ve Evren, onu yaratmak için milyonlarca, milyonlarca yıl uğrasmıştır.

"Yeryüzünde her insanın kendisini bekleyen bir

hazi-

nesi vardır," dedi yüregi delikanliya. "Biz yürekler, insanlar artık bu hazineleri bulmak istemedikleri için bunlardan pek ender söz ederiz. Onları küçük çocuklara anlatırız. Sonra herkesi, kendi yazgisinin yoluna göndermek isini hayata bırakırız. Ne yazık ki, kendisine çizilmiş olan yolu pek az insan izliyor; oysa bu yol Kisisel Menkibe'nin ve mutlulugun yoludur. İnsanların çoğu dünyayı korkutucu bir şey olarak görüyorlar ve yalnızca bu nedenden dolayı da dünya gerçekten korkutucu bir şey oluyor. O zaman

13

5

biz yürekler, giderek daha alçak sesle konuşmaya baslıyoruz, ama asla susmuyoruz. Ve sözlerimizin duyulmaması için dilekte bulunuyoruz: Kendilerine çizmiş olduğumuz yolu izlemedikleri için insanların acı çekmelerini istemiyoruz."

- Peki yürekler, insanlara düşlerinin pesinden gitmek zorunda olduklarını neden söylemiyorlar? diye sordu delikanli, Simyacıya.

- Çünkü bu durumda en çok yürek acı çeker. Ve

yü-

rekler acı çekmekten hoslanmazlar.

Delikanli o gün yüregini dinledi. Ondan, kendisini

as-

la terk etmemesini istedi. Ondan, düşlerinden

uzaklaşacak

olursa göğsünde sıkışmasını ve kendisini uyarmasını,

uyari

isareti vermesini istedi. Ve bu isareti ne zaman duyarsa

ona dikkat edeceğine yemin etti.

Delikanli o gece bu konuların hepsini Simyaci ile

ko-

nustu. Ve Simyaci, delikanlinin yüreginin Evrenin Ru-

hu'na ger\ dönmüş olduğunu anladı.

- Simdi ne yapmalıyım? diye sordu delikanli.

- Piramitler yönünde yürümeye devam et, dedi

Sim-

yaci. Ve işaretlere dikkat et. Yüregin artık sana hazineyi

gösterebilecek durumda.

- Yoksa benim henüz bilmediğim bu mu?

- Hayir. Senin henüz bilmediğin sudur, dedi

Simya-

ci:

Evrenin Ruhu, bir düşü gerçekleştirmeden önce

yol

boyunca öğrenilen her seye değer biçer. Bize karşı kötü

duygular beslediği için böyle davranmamaktadır:

Düşümü-

zî gerçekleştirmemizin yanı sıra, ona doğru ilerlerken

aldı-

gimiz dersleri de iyice öğrenmemizi istemektedir. Ama in-

sanların çoğunluğu iste bu anda vazgeçerler. Çölün

dilinde

biz bu durumu şöyle tanımlamaktayız: Vaha'nin palmye-

leri ufakta görünmüşken susuzluktan ölmek.

Arastırma her zaman acemi talih ile başlar. Ve her

za-

man Fatih'in Sinavi ile sona erer.

136

Delikanlı ülkesinde söylenen eski bir atasözünü

anim-

sadı: 'En karanlık an, şafak sökmeden önceki andır.'

13

7

ILK SOMUT TEHLİKE İSARETİ ERTESİ

GÜN

görüldü. Üç savaşçı gelip iki yolcuya buralarda ne aradıklarını sordu.

- Ben sahinimle avlanmaya geldim, dedi

Simyacı.

- Sizi aramızda gerek, bakalım silahınız var

mi? diyor

konuştu savaşçılardan biri.

Simyacı atından ağır ağır indi. Arkadaşı da onun

gibi

yaptı.

- Neden yadınızda bu kadar para var? diye

sordu, de-

likanlinin para kesesini gören savaşçı.

- Misir'a gitmek için," diye yanıtladı delikanlı.

Simyacıyı arayan savaşçı siviyle dolu bir kristal

sise ve

tavuk yumurtasından biraz daha büyük, sarı renkli cam

dan bir yumurta buldu.

- Bu ne? diye sordu savaşçı.

- Felsefe Tasi ile Ebedî Hayat Iksiri.

Simyacıların Bu

yük Yapıtı. Bu iksirden içen kimse kesinlikle hasta olmaz

ve bu taşın küçük bir parçası herhangi bir madeni altına

çevirir.

Üç savaşçı kahkahayla güldüler, Simyacı da

onlarla

birlikte güldü. Yaniti çok eglenceli bulmuslardi. Bunun üzerine, iki yolcuya, esyalariyla birlikte gitmeleri için fazla güçlük çıkarmadilar.

- Deli misiniz siz? diye sordu delikanli-biraz

uzakla-

sinca. Onu neden böyle yanıtladiniz?

- Sana hayatın çok basit bir yavasini göstermek

için:

Gözümüzün önünde büyük hazineler olduğu zaman

asla

göremeyiz onlari. Peki, neden bilir misin? Çünkü

insanlar

hazineye inanmazlar. e

138

Çölde yolculuklarına devam ettiler. Günler

geçtikçe

giderek sessizi esiyordu delikanlinin yüregi: Geçmiş ya

da

geleceğin olaylarıyla ilgilenmiyordu artık, o da çölü

seyret-

mekle ve delikanliyla birlikte Evrenin Ruhu'nu içmekle

yetiniyordu. Yüregi ile delikanli, artık birbirlerine ihanet edemeyecek iki büyük dost oldular.

Yürek, bazen, uzun sessizlik saatleri sonunda müthis yorgun düşen delikanliyi ferahlatmak, yüreklendirmek amacıyla konuşuyordu. Yürek, ilkin onun büyük niteliklerinden söz etti: Koyunlarından ayrılmak için gereken cesaretinden, kendi Kisisel Menkibe'sini yasamasından ve billûriye dükkânında çalışırken kanıtladığı coskusundan.

Delikanlinin henüz fark elmediği bîr baska seyden de söz etti: Hiç farkına varmadan kurtuldugu tehlikelerden. Birinde, babasının tabancasını çalarak saklamisti. Ama kuskusuz, kendi kendini yaralayabilirdi. Delikanliya kirin ortasında hasta olduğu günü animsatti: Delikanli, kusmus, ardından epeyce uyumustu. Oysa, bu sirada onu öldürüp koyunlarını çalmayı tasarlayan iki haydut biraz ileride bekliyordu onu. Ama genç çobanın gelmediğini görünce, onun yolunu degistirdiğini sanıp oradan ayrılmislardı.

- Yürekler her zaman insanlara yardım ederler mi?

diye sordu Simyaciya.

- Yalnızca kendi Kisisel Menkibe'lerini yasayanlara

yardim ederler. Ama çocuklara, sarhoslara ve ihtiyarlara

da çok yardım ederler.

- Bu öyleyse tehlike olmadığı anlamına mı geliyor?

- Bu yalnızca yüreklerin ellerinden geleni yaptıkları

anlamına geliyor, diye yanıtladı Simyacı.

Bir akşam savasan kabilelerden birinin ordugâhından geçtiler. Her yanda silahlarını kullanmaya hazır, görkemli beyaz giysiler giymiş Araplar vardı. Adamlar nargile içiyor ve savaşları anlatarak gevezelik ediyorlardı. İki yolcu-ya hiç kimse dikkat etmedi.

- Hiçbir tehlike yok, dedi delikanlı, biraz uzaklaştıkları zaman.

13

9

Simyacı öfkelenmişti.

- Yüreğine güven, dedi, ama çölde bulunduğunu da

unutma. İnsanlar savasirken, Evrenin Ruhü da savas

çiglik-

larini duyar. Gökyüzünün altında olanların sonuçlarından

hiç kimse kurtulamaz.

"Her şey bir ve tek şeydir,* diye düşündü delikanlı.

Ve çöl sanki Simyacinin haklı olduğunu

kanıtlamak

istemiş gibi, yolcuların arkasında birden iki adı görüldü.

- Daha ileriye gidemezsiniz, dedi biri. Su anda

savas

bölgesinde bulunuyorsunuz.

- Çok uzaga gitmiyorum, dedi Simyaci, atlıların

göz-

lerinin içine bakarak.

Atlılar bir süre hiçbir şey söylemediler, sonra

yolcuların

ollarına gitmelerine izin verdiler.

Delikanlı olanları hayranlık içinde seyretmişti.

- Adamlara bakışınızla boyun eğdirdiniz, dedi.

- Gözler ruhun gücünü gösterirler, diye yanıtladı

Simyaci.

'Doğru,* diye düşündü delikanlı. Ordugâhta,

askerle-

rin arasında bulunan bir adamın, gözlerini Simyaci ile

ken-

disinin üzerine dikmiş olduğunun farkına varmıştı. Çok

uzakta olduğu için yüzü pek seci içmiyordu. Ama bu adamın kendilerini gözetlediđi de kesindi.

Sonunda ufuk boyunca uzanan bir siradagi asmaya çamlisirlarken, Simyaci, Piramitlere iki günlük yol kaldigini söyledi.

- Kisa bir süre sonra ayrılmak zorunda kalacaksak, bana simya öğretin, dedi delikanli.

- Artık bilinmesi gereken her şeyi biliyorsun. Geriye sadece Evrenin Ruhuna nüfuz etmek ve her birimize ayrılmis olan hazineyi keşfetmek kalıyor.

- Benim bilmek istedigim bu değil. Kursunu altına dönüştürmekten söz ediyorum ben.

Simyaci, çölün sessizligine saygi gösterdi ve ancak yemek için durduklarında konustu.

140

- Evrende her şey evrim geçirir. Ve bilenler için, en çok evrim geçirmis madendir altın. Bana niçin oldugunu

sorma, bilmiyorum. Yalnızca sunu biliyorum: Gelenegin öğrettikleri her zaman dogrudur. Ama insanlar bilgelerin sözlerini dogru olarak yorumlayamadilar. Ve altin evrimin simgesi olacagina savaclarin isareti oldu.

- Nesnelere birçok dil konusurlar, dedi delikanli.

De-

venin bozlamasinin önce yalnızca deve bozlamasi

oldugu-

nu gördüm, sonra tehlike isaretine dönüştüğünü ve daha

sonra da tekrar bozlama olduğunu gördüm.

Ama sustu delikanli. Simyaci bunlarin hepsini

biliyor

olmaliydi.

- Gerçek simyacılar tanidim, diye konusmaya

basladi

Simyaci. Laboratuvarlarina kapanip altin gibi

evrimlenme-

ye çalışıyorlardı; Felsefe Tasi'ni keşfettiler. Çünkü bir şey

evrim geçirdiginde, çevrede bulunan her şeyin evrim

geçir-

digini anlamışlardı. Baskalari Tas'i rastlantıyla buldular.

Bunlarin yetenekleri vardı, ruhlari öteki insanların ruhla-

rından daha uyanikti. Bunlar pek azdır, hesaba katmak

ge-

rekmez. Son olarak kimileri de yalnızca altin ararlar;

bun-

lar sirri hiçbir zaman bulamadılar. Kursunun, bakirin, demirin de gerçekleştirilecek kendi Kisisel Menkibe'leri olduğunu unutmuşlardır. Baskasının Kisisel Menkibe'sine burnunu sokan kimse kendi Kisisel Menkibe'sini kesinlikle keşfedemez,

Simyacinin sözleri bir beddua gibi yankılandı.

Egilib bir kavki aldı çölden.

- Burası eskiden denizdi, dedi.

- Bunu anlamıştım, diye karşılık verdi delikanlı.

Simyacı bir kavki alıp kulagina dayamasını istedi

on-

dan. Bunu çocukken birçok kez denemisti. Kavkiyi kulagina dayayınca deniz sesi duydu.

- Deniz her zaman bu kavkinin içindedir, çünkü

bu,

onun Kisisel Menkibe'sidir. Ve çöl tekrar dalgalarla

kucak-

lasıncaya kadar da onu asla terk etmeyecektir.

14

1

Daha sonra atlarına bindiler ve Mısır Piramitleri

yö-

nünde yola koyuldular.

Delikanlinin yüregi tehlike isareti verdiği sırada

günes

batmaya başlamıştı. Çevrelerinde yüksek kumullar vardı

ve delikanlı Simyacıya baktı; ama Simyacı, belki hiçbir

şey fark etmemişti. Beş dakika sonra tam karşılarında

ka-

raltılar tanyerine düşen iki atlı gördü. Delikanlı daha

agzi-

ni açıp Simyacıya bir şey söylemeden iki atlı, önce on,

sonra yüz atlı oldu, en sonunda da bütün kumullar atlılar-

la doldu.

Savaşçılar mavi giyinmişlerdi, türbanlarının

çevresin-

de üçlü bir halka vardı. Yüzlerinde mavi renkli peçeler

vardı ve yalnızca gözleri görünüyordu.

Bu mesafeden bile gözleri ruh güçlerini

yansıtıyordu.

Ve bu gözler ölümden söz ediyorlardı.

142

İKİ YOLCUYU, YAKINLARDA BULUNAN
BİR

ordugâha götürdüler. Bir asker, Simyaci ile arkadasini

Va-

ha'daki çadırlara pek benzemeyen bir çadira soktu.

Çadır-

da kurmaylariyla birlikte bir komutan vardi.

- Bunlar casus, dedi adamlardan biri.
- Biz yolcuyuz, dedi Simyaci.
- Sizi üç gün Önce düşman ordugâhında

gördük. Ve

muhariplerden biriyle konustunuz.

- Ben çölde gezen ve yildizlari taniyan bir

gezginim,

dedi Simyaci. Birlikler ya da kabilelerin harekâti hakkında

hiçbir bilgin yoktur. Yalnizca arkadasima buraya kadar

kilavuzluk ettim.

- Arkadasin kim? diye sordu reis.
- Bir simyaci, dedi Simyaci. Doganin güçlerini

bilir.

Ve siz komutana, kendi olaganüstü güçlerini göstermek

Is-

temektedir."

- Bir yabancı ne yapıyor yabancı toprakta? diye

sor-

du adamlardan biri.

- Kabilenize takdime olarak para getirdim, diye

ara-

ya girdi Simyaci, delikanlinin agzini açmasına fırsat

birak-

madan.

Ve delikanlinin kesesini alarak altın liralari reise

ver-

di. Reis hiçbir sey söylemeden aldı paralan. Çok sayıda

si-

lah almaya yetecek yüklü bîr paraydı bu.

- Bir simyaci nedir? diye sordu sonunda Arap.

- Dagayı ve dünyayı bilen bir insandır. Canı

istesey-

di yalnızca rüzgârın gücünü kullanarak ordugâhi yerle bir

edebilirdi.

Adamlar güldüler. Savasta gördükleri siddete

aliskin-

dılar ve rüzgârın öldürtücü darbe indiremeyeceğini biliyor-

14

3

lardı. Bununla birlikte hepsi de yüreklerinin göğüslerinde

sıkıştığını hissettiler. Çöl insanlarıydı bunlar ve büyücü-

lerden korkarlardı.

- Böyle bir sey görmek isterdim, dedi reis.

- Bize üç gün gerek, dedi Simyaci. Sahip olduğu

gü-

cün etkisini göstermek için kendisi rüzgâr olacak. Bunu

basaramayacak olursa, kabilenizin onuruna alçakgönüllü

hayatlarımızı sunacağız.

- Bana ait olan bir şeyi bana sunamazsın, diye

bildir-

di sef öfkeyle.

-> Ama yolculara üç günlük süreyi verdi.

Dehsete düşen delikanlı, yerinden kimildayacak

du-

rumda değildi. Simyaci onun çadırdan çıkmasına yardım

etmek için kolundan tutmak zorunda kaldı.*

- Onlara korktuğunu gösterme, dedi ona.

Bunlar yü-

rekli insanlar, korkakları küçük görürler.

Delikanlı konuşma yeteneğini yitirmisti. Sesine,

an-

cak bir süre sonra ordugâhta yürürlerken kavustu. Bir ye-

re kapatılmalarının yararı yoktu: Araplar yalnızca^atlanni

almışlardı. Böylece Evren bir kez daha sayısız dillerini

açıkladı: Simdiye kadar özgür ve sınırsız bir mekân olan

çöl, artık asılması olanaksız bir surdu.

- Onlara bütün hazinemi verdiniz! dedi delikanli.

Ömür boyu kazandigim her sey.

- Ama ölecek olsaydin ne isine yarayacakti

hazinen?

En azindan üç'günlüğüne hayatini kurtardi. Paranin ölü-
mü geciktirdigi öyle sik görülmez.

Ama delikanli hikmet sözlerini anlamayacak

kadar

korkmustu. Rüzgâra nasıl dönüsbilecegini bilmiyordu.

Simyaci degildi kendisi.

Simyaci bir savasçidan çay istedi; delikanlinin

bilekle-

rine biraz çay döktü. Simyaci anlayamadigi birseyler söy-
lerken, delikanlinin içine bir dinginlik dalgasi yayildi.

144

- Umutsuzluga teslim olma, dedi Simyaci

alabildigi-

ne tuhaf, yumusak bir sesle. Yoksa, yüreginle

konusmana

engel olur.

- Ama nasıl rüzgâra dönüsbilirim bilmiyorum.

- Kendi Kisisel Menkibe'sini yasayan kimse

neye ih-

tiyaci varsa hepsini bilir. Bir dsn gereklesmesini bir

tek

sey olanaksız kılar: Basarisizliga ugrama korkusu.

- Basarisizliga ugramaktan korkmuyorum.

Yalnızca

rzgara nasıl dnsebileceğimi bilmiyorum.

- Öyleyse ğrenmen gerekecek. Hayatin buna

bagli.

- Ama ya basaramayacak olursam?

- Kisisel Menkibe'ni yasamis oldugun için

leceksin.

Bir Kisisel Menkibe'nin ne oldugundan habersiz, bunun

ne oldugunu asla öğrenemeyecek olan milyonlarca

insan

gibi ölmekten evladir bu. Ama korkma. Genellikle lm

insam hayata karsi daha dikkatli olmaya zorlar.

Birinci gün geçti. Yakınlarda bir yerde büyük bir

sa-

vas oldu, ordugaha birçok yarali getirdiler. *lm hiçbir

seyi degistirmiyor,* diye düsündü delikanli. Ölen

savasıla-

rin yerini baskalari aliyor ve hayat devam ediyordu.

- Daha sonra da lebilirdin, dostum, dedi bir

muha-

rip, silah arkadaslarından birinin cesedinin yaninda. Baris
zamaninda da ölebilirdin. Ama eninde sonunda, su ya
da

bu sekilde nasil olsa ölecektin. *

Aksama dogru Simyaciyi bulmaya gitti delikanli.

Sim-

vaci, sahiniyle birlikte çöle gidiyordu.

- Rüzgâra dönüşmeyi bilmiyorum, diye

tekrarladi

bir kez daha.

- Sana söylemiş olduğum şeyi hatırla: Dünya,

Tan-

rı'nın yalnızca görünen parçasıdır. Simya da tinsel yetkin-

liği maddi alana yönlendirir yalnızca.

- Ne yapıyorsunuz?

- Sahinimi besliyorum.

- Rüzgâra dönüşmeyi basaramazsam öleceğiz,

dedi

delikanli. O zaman sahini beslemek neye yarar?

145/1

0

- Sen öleceksin, diye yanıtladı Simyaci. Ben,

rüzgâra

dönüsmeyi biliyorum.

ikinci gün, ordugâhin yakınlarında bulunan bir
kaya-
nin tepesine tırmandı delikanlı. Nöbetçiler engel olmadı-
lar; rüzgâra dönüşecek bîr büyücüden söz edildiğini duy-
muslardı ve ona yaklaşmak, istemiyorlardı. Üstelik
asılmaz
bir sur gibiydi çöl.

Delikanlı ikinci gün, bütün öğle sonu boyunca çöle
baktı. Yüregini dinledi. Ve çöl de delikanlıyı saran korku-
yu dinledi.

İki de aynı dili konuşuyorlardı.

Üçüncü gün yüce reis, yüksek rütbeli subaylarını
ya-

na çağırdı.

- Rüzgâra dönüşecek olan su çocuğa gidip

bakalım,

dedi Simyacıya.

- Gidelim, diye yanıtladı Simyacı.

Delikanlı bir gün önce gelmiş olduğu yere götürdü
hepsini. Sonra hepsinin oturmasını istedi.

- Biraz vakit alacak, dedi.

- Bizim acelemiz yok, dedi yüce reis. Bizler çöl

in-

sanlariyiz.

Delikanli gözlerini ufka dikip bakmaya basladi.

Uzak-

ta daglar, kumullar, kayaliklar; hayatta kalmanin olanak-

siz oldugu bu yörede yasamakta direnen bitkiler vardı.

Dört bir yani çöldü: Aylar boyu üzerinde yürüdüğü, ama

ancak küçük bir bölümünü tanıdığı çöl. Bu küçük parça-

da, İngilizlere, kervanlara, kabile savaclarina ve elli bin

hurma agaçlik ve üç yüz kuyuluk bir Vaha'ya rastlamisti.

- Ne istiyorsun bugün benden? diye sordu çöl.

Birbi-

rimizi dün yeterince seyretmedik mi?

- Bir yörende sevdiğim kadın yasiyor. Bu yüzden

en-

gin kumlarına baktığım zaman onu seyretmiş oluyorum.

146

Onun yanma geri dönmek istiyorum ve rüzgâra dönüş-

mek için senin yardımına gereksinimim var.

- Ask nedir? diye sordu çöl.

- Ask, sahinin senin kumlarının üstünde uçtuğu

za-

manki seydir. Çünkü sen, onun için yesermis bir kirsin ve hiçbir zaman avsız dönmedi senden. Senin kayalarım,

ku-

mullarini, daglarini biliyor ve ona karsi cömertsin sen...

- Sahinin gagasi parçalarimi kopartir, dedi çöl.

Avi

yillar boyunca beslerim, sahip oldugum pek az suyla suslugunu gideririm, ona yiyeceklerin yerini gösteririm;

vetbir gün tam avin oksamalarini kumlarimda

hissedece-

gim sirada sahin gökyüzünden iner.

- Ama sen de kesinlikle bu son için besleyip

büyü-

türsün avi, diye yanitladi delikanli: Sahini beslemek için.

Ve sahin de insani besleyecektir. Ve insan da bir gün

senin

kumlarini besleyecektir ve oradan yeni bir av dogacaktır.

Böyledir dünyanın düzeni.

- Ask bu mudur?

- Evet, budur. Avi sahine, sahini insana ve

insani ye-

niden çöle dönüstüren seydir ask. Kursunu altina

dönüstü-

ren ve altini da topragin altina gizleyen seydir.

- Söylediklerini anlamıyorum, dedi çöl.

- Öyleyse hiç olmazsa kumlarının ortasında bir

yer-

de bir kadının beni beklediğini anla. Ve onun bekleyişine

karsılık olarak rüzgâra dönüşmek zorundayım.

Çöl bir süre sessiz kaldı.

- Rüzgârın esebilmesi için kumlarımı sana veriyö-

rum. Ama ben tek başıma bir şey yapamam. Rüzgârın

da

yardımını iste.

Hafif bir esinti esmeye başladı. Kabile, reisleri,

kendi-

lerinin bilmediği bir dil konuşan delikanlıya uzaktan baki-

yorlardı.

Simyacı gülümsüyordu.

14

7

Rüzgâr, delikanlının yanına gelip onun yanğını

oksa-

di. Delikanlının, çölle yaptığı konuşmayı duymustu, çün-

kü rüzgârlar her zaman her şeyi bilirler. Dünyayı dolasıp

dururlar, ama ne doğum, ne de ölüm yerleri vardır.

- Bana yardım et, dedi delikanlı. Bir gün

sevgilimin

sesini duydum sende.

- Çölün ve rüzgârın diliyle konuşmayı kim

öğretti

sana?

- Yüregim, diye yanıtladı delikanlı.

Rüzgârın birçok adı vardı. Buradaki adı kesileme

idi

ve Araplar onun kara derili insanların yaşadığı suyu bol

topraklardan geldiğine inanıyorlardı. Delikanlının geldiği

uzak ülkedeki adı gündoğusu idi, çünkü insanlar onun çö-

lün kumlarını ve Magrİplilerin savaş naralarını getirdiğine

inaniyorlardı. Belki de başka yerlerde, koyunların otladığı

kirlardan uzaklarda, insanlar rüzgârın Endülüs'ten

estigine

inaniyorlardı. Ama rüzgâr hiçbir yerden gelmiyor ve hiç-

bir yere gitmiyordu ve iste bu yüzden de çöl kadar

güçlüy-

dü. Bir gün çöle ağaç dikilebilir, dahası çölde koyun

besle-

nebilirdi, ama rüzgâra egemen olmanın kesinlikle olanı

yoktu.

- Sen rüzgâr olamazsın, dedi delikanlıya.

Nitelikleri-

miz farklı.

- Doğru değil. Seninle birlikte dünyayı

dolasırken

simyayı öğrendim. Rüzgârlar, çöller, okyanuslar, yıldızlar

var bende, tvren'de yaratılmış ne varsa hepsi bende var.

Hepimizi aynı El yaptı ve hepimiz aynı Ruha sahibiz. Se-

nin gibi olmak istiyorum, her şeye nüfuz etmek, denizleri

asmak, hazinemi örten kumları kaldırmak ve sevgilimin

sesini yanıma getirtmek istiyorum.

- Sımyacı ile yaptığın konuşmayı duydum

geçen

gün. Her şeyin kendi Kisisel Menkibe'si olduğunu "söylü-

yordu. İnsanlar rüzgâra dönülemezler.

148

- Bana bir süre için rüzgâr olmayı Öğret, diye

rica et-

ti delikanlı. İnsanlar ile rüzgârların sınırsız olanaklarını

birlikte konuşabilelim.

Rüzgâr meraklıydı ve bu da bilmediği bir şeydi.

Bu

konuda konuşmak isterdi, ama bir insanı rüzgâra nasıl

dö-

nüstürebileceğini bilmiyordu. Ama gene de bir yığın şey biliyordu. Çöller oluşturabiliyor, gemileri batırıyor, ormanları yerle bir ediyor ve türlü türlü müziklerle, tuhaf gürültülerle yankılanan kentlerde dolasiyordu.

Becerisinin

sinirsiz olduğuna inanıyordu. Ve iste karsısına bir genç çıkmış, kendisinin başka şeyler de yapabileceğini kanıtlamak istiyordu.

- Buna Ask adı verilir, dedi delikanlı, rüzgârın,

istegi-

ni yerine getirmeyi kabul etmek üzere olduğunu görünce.

Sevdigimiz zaman Evren*'in bir parçası oluruz.

Sevdigimiz

zaman olanları anlamaya gereksinimimiz yoktur, çünkü

o

zaman olanlar bizim içimizde olur ve insanlar rüzgâra

dö-

nüşebilirler. Kuskusuz, rüzgârların onlara yardım etmesi

kosuluyla.

Rüzgâr çok gururluydu. Delikanlının söyledikleri

onu kiskirtti. Çölün kumlarını savurarak alabildiğine hızla

esmeye başladı. Ama bütün dünyayı dolasmış

olmasına

karsın, insani rüzgâra dönüştürmeyi hâlâ beceremediğini

sonunda kabul etmek zorunda kalmisti. Ve Ask'in ne olduğunu bilmiyordu.

- Dünyada yaptigim geziler sirasinda birçok insanin gökyüzüne bakarak asktan söz ettiklerini fark ettim, dedi rüzgâr; sinirlari olduğunu kabul etmek zorunda kaldigi için öfkeliydi. Belki de en iyisi göge sormakti.

- Öyleyse, bana yardım et, diye rica etti delikanli.

Kör olmadan güneşe bakabilmem için ortaligi tozla sar.

Bunun üzerine rüzgâr daha güçlü esmeye basladi ve gökyüzü kumla kaplandi: Günesin yerinde altin bir kurs vardi yalnızca.

14

9

Ordugâhta, ne olup bittigini anlamak güçlesiyordu.

Çöl insanlari, samyeli adi verilen ve denizdeki firtinadw daha berbat bir sey olan bu rüzgâri çok iyi taniyorlardi, ama onlar denizi bilmiyorlardi. Atlar kisniyor ve silahlar kumlarin altinda kalmaya basliyordu.

Kayalıkta, subaylardan biri yüce reise dönüp

konustu:

- Bu kadarla yetinmek belki de daha iyi.

Delikanliyi simdiden görmekte güçlük
çekiyorlardı.

Yüzleri mavî peçeyle tamamen örtülüydü ve gözlerinde
yalnızca korku ifâdesi vardı.

- Bu ise son verelim, diye üsteledi bir subay.

- Allah'ın büyüklüğünü görmek istiyorum, dedi

reis,

sesinde saygı vardı. İnsanin, rüzgâra dönüşmesini

görmek

istiyorum.

Ama bu iki korkagin adlarini kafasina yazdi.

Rüzgâr

kesilir kesilmez komutanlik görevlerinden alacakti onlari.

Çünkü çöl insanlari korku nedir bilmezlerdi.

- Rüzgâr, bana senin Ask'i tanidigini söyledi,

dedi

delikanli günese. Ask'i biliyorsan, Evrenin Ruhunu da bi-

liyorsundur, çünkü o da Ask'tan yapılmıştır.

- Bulduğum yerden, diye yanıtladı güneş,

Evrenin

Ruhunu görebiliyorum. Benim ruhumla iletişim halinde-

dir ve ikimiz, birlikte, bitkileri büyütüp gölge arayan ko-
yunlari yürütürüz. Bulduğum yerden (ve dünyadan çok
uzaktayim), sevmeyi öğrendim. Dünyaya biraz daha
yak-

lasacak olsam, üzerinde bulunan her şeyin yok olacağım
ve Evrenin Ruhu'nun yok olacağını biliyorum. Bu neden-
le karşılıklı bakışmakla yetiniyoruz ve birbirimizi seviyo-
ruz: Ben ona hayat ve isı veriyorum, o da bana yasama
ne-
deni veriyor.

- Ask'in ne olduğunu J>iliyorsun, diye tekrarladi

deli-

kanli.

- Ve Evrenin Ruhu'nu tanıyorum, çünkü

Evren'deki

sonsuz yolculugumuzda uzun uzun konustuk onunla.

En

büyük sorununun, şimdiye kadar yalnızca madenlerin ve

150

bitkilerin, her şeyin bir ve tek şey olduğunu anlamis olma-
lari olduğunu söyledi. Ve bununla birlikte demirin bakira
benzer olması, bakirin altına benzemesi gerekli değil.

Her

sey bu biricik seyin içinde kendi gerçek görevini yerine

ge-

tirmektedir ve her seyi yazan El, besinci gün durmus ol-

saydi her sey bir Baris Uyumunu olarak kalacakti.1

- Ama altinci gün vardı.

- Sen bir bilginsin, çünkü her seyi belli bir

uzaklik-

tan görüyorsun, dedi delikanli. Âmâ Ask*i tanimiyorsun.

Altinci gün olmasaydi insan yaratilmayacakti; bakir hep

bakir olarak ve kursun hep kursun olarak kalacakti. Her-

kesin kendi Kisisel Menkibe'si kendine, çok dogru, ama

bu Kisisel Menkibe bir gün gerçeklesecek. Öyleyse daha

iyi bir seye.dönüsmek ve Evrenin Ruhu gerçekten bir ve

tek sey oluncaya kadar yeni bir Kisisel Menkibe'ye sahip

olmak gerekmektedir.

Günes düşünceye daldi ve daha çok parlamaya

basla-

di. Bu görüşmeyi degerlendiren rüzgâr da günesin

delikan-

liyi kör etmemesi için daha güçlü esmeye basladi.

- Bunun için simya var, dedi delikanli. Her

insanın

kendi hazinesini arayip bulmasi ve daha sonra, daha

önce-

ki hayatinda oldugundan daha yetkin olmayi istemesi

için.

Kursun, dünyanın artık kursuna gereksinimi

kaimayınca-

ya kadar görevini yerine getirecek; o zaman altına dönüş-
mesi gerekecek.

- Simyacilar bu dönüşümü gerçekleştirmeyi

başarı-

yorlar. Oldugumuzdan daha yetkin bir varlık olmaya ça-

listigimiz zaman, çevremizdeki her şeyin daha İyi

oldugu-

nu gösteriyorlar bize.

- Peki, benim Ask'i tanımadığımı niçin

söylüyorsun?

diye sordu günes.

- Çünkü Ask, ne çöl gibi devinimsiz

durmaktan, ne

rüzgâr gibi dünyayı dolasmaktan, ne de senin gibi her

şeyi

1 Tevrat'ın Tekvin bölümüne (Bap I ve Bap 2) gönderme

yapılıyor. Tevrat'a göre Tann

(Allah, Rab) insani altıncı gün yarattı: "Ve Allah dedi:

Suretimizde, benzeyişimize göre

iman yapalım; ve denizin balıklarına, ve göklerin

kuşlarına, ve "g.rlara, ve bütün yer-

üzüne, ve yerde sürünen her jeye hâkim olunuz." (Çev,)'

uzaktan görmekten ibarettir. Ask, Evrenin Ruhu'nu degis-tiren ve gelistiren güçtür, tik kez .onun içine girdigim zaman, onun kusursuz oldugunu sandim. Ama daha sonra

onun, yaratilmis olan her sey in yansimasi oldugunu, onun da savaslari ve tutkulari oldugunu gördüm. Evrenin Ruhu'nu bizler besliyoruz ve üzerinde yasadigimiz dünya, bizim daha iyi ya da daha kötü olmamiza göre, daha iyi ya da daha kötü olacaktır. Ask'in gücü iste burada ise karisir, çünkü sevdigimiz zaman, oldugumuzdan daha iyi olmak isteriz her zaman.

- Peki ne istiyorsun benden? diye sordu günes.

- Benim rüzgâra dönüsmeme yardım et, diye yanitla-di delikanli.

- Evren, benim yaratiklarin en bilgini oldugumu bi-

lir, dedi günes. Ama seni rüzgâra nasıl dönüştürecegimi bilmiyorum.

- Öyleyse kime basvurmaliyim?

Günes bir süre sustu. Rüzgâr dinliyor ve bilgisinin
si-
nirsiz olduğunu bütün dünyaya yayıyordu. Bununla bir-
likte, Evrenin Dili'ni konuşan delikanlinin elinden kurtu-
lamıyordu günes.

- Her şeyi yazan El ile konuş, dedi.

Rüzgâr bir mutluluk çığlığı attı ve her
'zamankinden
daha güçlü esmeye başladı. Kumların üzerine dikilmiş ça-
dılar az sonra yıkıldılar ve hayvanlar iplerinden, bukagila-
rından kurtuldular. Kayanın üzerinde insanlar, rüzgârda
sürüklenmemek için birbirlerine sarıldılar.

Bunun üzerine delikanlı, her şeyi yazmış olan El'e
dog-
ru döndü. Ve daha ağzını açıp tek sözcük söylemeden,
Ev-<
renin sessizleştiğini ve hep böyle sessiz kalacağını
hissetti.

Bir sevgi coskusu fiskirdi yüreğinden ve ağlamaya
bas-
ladı. Şimdiye kadar hiç yapmadığı bir duaydı bu, çünkü
sözcüksüz bir yakarıydı ve hiçbir şey istemiyordu. Koyun-
larına bir otlak bulduğu için şükretmiyordu; daha fazla
kristal satmak için yakarmıyordu; rastladığı kadının dönü-

Sunu beklemesini dilemiyordu. Olusan sessizlikte çölün, rüzgârın ve güneşin de El'in yazmış olduğu işaretleri aradıklarım, kendi yollarını izlemek ve zümrüt parçasının üzerine kazınmış olan şeyi anlamak istediklerini anladı. Bu işaretlerin Yeryüzü'nde ve Uzay'da dağılmış olduklarını, görünüşte hiçbir varlık nedenleri ve anlamları bulunmadığını; ne çöllerin, ne rüzgârların, ne güneşlerin ve ne de insanların niçin yaratılmış olduklarını bilmediklerini biliyordu. Ama El'in bütün bunlar için bir nedeni vardı ve yalnızca o bu mucizeleri gerçekleştirebilir, okyanusları çöle ve insanları rüzgâra dönüştürebilirdi. Çünkü bir yüce iradenin, Evren'i, dünyanın yaratılışının altıncı gününün Büyük Yapıt'a dönüştüğü noktaya götürmüş olduğunu yalnızca bu El anlıyordu.

Ve delikanlı Evrenin Ruhuna daldı ve Evrenin Ruhunun, Tanrı'nın Ruhunun parçası olduğunu gördü ve Tanrı'nın Ruhunun, kendi ruhu olduğunu gördü.

Samyeli o gün daha önce hiç esmemiş olduğu gibi esti.

Kusaklar boyu Araplar, rüzgâra dönüsen ve çölün en büyük muharip reislerinin savundugu bir ordugâhi az kalsin yerle bir eden delikanlinin efsanesini anlattılar.

Samyeli esmez olunca, hepsi delikanlinin bulunduğu yere gözlerini çevirdiler. Delikanli bulunduğu yerde değildi; ordugâhin öteki ucunda nöbet tutan, tepeden tırnaga kumla kaplı bir nöbetçinin yanında duruyordu.

Adamlar büyücülükten müthiş korkmuşlardı. Bununla birlikte iki kişi gülümsüyordu: Birincisi Simyaci Idi, çünkü gerçek tilmizini bulmuştu; ikincisi ise yüce reisi, çünkü bu tilmiz, Tanrı'nın Yüceligini anlamıştı.

Ertesi gün reis, Simyaci ve delikanli ile vedalaştı ve gitmek istedikleri yere kadar kendilerine eşlik edecek bir muhafız takimi verdi yanlarına.

15

3

BÜTÜN BİR GÜN YOL ALDILAR.

AKSAMA

doğru bir Kipti manastirine vardılar. Simyaci, muhafız ta-

kimini geri yolladi ve atından indi.

- Bundan sonra sen tek basına gideceksin, dedi.

Pira-

mitlere üç saatlik yol kaldı.

- Sükran, dedi delikanlı. Bana Evrenin Dilini

öğret-

tiniz.

- Çoktandır bilmekte olduğun şeyi sana

hatırlatmak-

tan başka bir şey yapmadım.

Simyacı manastirin kapısını çaldı. Siyahlar

giyinmiş

bir kesik kapıyı açtı. Simyacı ile kesik aralarında Kıp tice

konuştular bir süre, sonra Simyacı, delikanlıyı İçeri aldı.

- Mutfagi bir süre kullanmama izin vermesini

iste-

dim, dedi.

Birlikte manastirin mutfagina gittiler. Simyacı ates

yak-

ti, kesik biraz kursun getirdi; Simyacı kursunu bir demir

kapta eritti. Kursun iyice sivilasınca, su tuhaf, sarı cam

yu-

murtasını çantasından çıkardı. Bir saç kalınlığında bir

kat-

man kazıdı ve bunu balmumuna sardıktan sonra

içinde kur-

sun eriyiği bulunan kaba attı. Karışım kan rengini aldı.

Sim-

yacı bunun üzerine kabi atesten alarak söğümaya

biraktı. Bu

arada, kesisle kabileler savaşı hakkında konuşmaya

başladı.

- Bu savaş devam eder, dedi kesis.

Kesis kızgındı. Savaşın sona ermesini bekleyen

ker-

vanlar, uzun zamandır Al-Jizah'a2 çakılı kalmışlardı.

- Ama, Allah'ın dediği olur, dedi kesis.

Kıpti ya da Kıpti: Eski Mısır halkı; monofizit Kıpti

kilisesine bağlı Mısırlı Hıristiyan;

Mısır'ın 111 Araplar tarafından fethedildi (641) sonra birçok

Kıpti Müslüman olduğu için

bu devim yalnızca Hırityanlar için kullanılmaya

başlandı. (Çev)

2 (Gizeh, Giza, Giza): Kahire'ye sekiz kilometre

uzaklıkta, üç önemli piramitin (Ke-

ops, Kefren, Mikerinos) ve Sfenks'in bulunduğu yer.

Giza, Kahire ile birleştirmiş,

milyonluk bir yerleşimdir. (Çev.)

- Amin, diye yanıtladı Simyacı.

Preparat soguyunca, kesisi ve delikanlı
hayranlıkla
baktılar: Maden, demir kabin iç çepelerinde katılaşmıştı,
ama artık kursun değildi. Altın olmuştü.

- Ben de bir gün bunu yapmayı öğrenebilecek
miyim
acaba? diye sordu delikanlı.

- Bu benim Kisisel Menkibe'm, seninki değil,
diye
yanıtladı Simyacı; ama bunun mümkün olduğunu
sana
göstermek istiyordum.

Manastirin kapısına geri döndüler. Simyacı orada
kur-
su dört parçaya böldü.

- Bu sizin, dedi parçalardan birini kesise
vererek.

Seyyahlara karşı gösterdiğiniz cömertlik için.

- Benim cömertliğimin çok ötesine giden bir
sükran
ifadesi, dedi kesisi.

- Böyle konuşmayınız. Hayat söylediklerinizi
duya-

bilir ve gelecek sefere daha azim verebilir.

Sonra delikanlinin yanına geldi Simyaci.

- Bu da senin. Muhariplerin reisinin elinde kalan

alti-

ninin karsiligi olarak.

Delikanli, Simyaci'nin verdiği çitinin kendi

altinından

daha fazla olduğunu söyleyecekti ki onun, biraz önce

kesi-

se söylediklerini anımsadı ve hiçbir şey söylemedi.

- Bu da benim, dedi Simyaci. Çölü geçerek geri

dön-

mek zorundayım ve kabileler arasındaki savaş hâlâ

devam

ediyor.

Simyaci dördüncü parçayı da kesise verdi.

- Bu parça da bu çocuk için. İhtiyacı olacak

olursa.

- Ama ben hazinemi arayacağım, dedi

delikanli. Sim-

dİ çok yaklaştım.

- Eminim ki bulacaksın, dedi Simyaci.

- Peki bu ikinci parçayı neden veriyorsunuz?

- Çünkü, yolculuğun sırasında kazandığın

paraları

iki kez yitirdin: Birini hirsiz, ötekini muhariplerin reisi al-

di. Ben, ülkesinin atasözlerine inwan yasli ve bosinançli
bir Arap'im: 'Bir kere olan bir daha asla tekrarlamaz. Am-

15

5

ma ve lâkin iki kere olan mutlaka üçüncü defa da olacak-
tir.'

Atlarına bindiler.

- Düsler hakkında sana bir hikâye anlatmak

istiyor-

dum, dedi Simyaci.

Delikanli atini yaklastirdi.

- Eski Roma'da, Imparator Tiberius zamaninda

çok

iyi yürekli bir adam yasiyormus, adamin iki oglu varmis:

Ogullarindan biri askere alinmis ve Imparatorlugun en
uzak eyaletlerinden birine gönderilmis. Öteki ogul bir sa-
irmis ve yazdigi güzel siirlerle Roma'yi büyülüyörmüs.

Baba bir gece bir düs görmüs. Bir melek görünüp
ogullarindan birinin sözlerinin ünlenecegini ve bütün dün-
yada gelecek kusaklar tarafından tekrarlanacagini söyle-

mis. Hayat kendisine karsi cömert davrandigi ve bütün

ba-

balarin içini gururla dolduracak bazi seyler kendisine

zahir

oldugu için yasli adam sevinç g :yaslari içinde uyanmis.

Kisa bir süre sonra bir arabanin tekerleri altında

kalip

ezilmek üzere olan bir çocuğu kurtarirken ölmüs yasli

adam. Bir ömür boyu onurlu ve dürüst davranmis oldugu

için de dogruca cennete gitmis ve orada da düşüne giren

melege rastlamis.

"Iyi bir insandin,' demis ona melek. 'Sevgi içinde

yasa-

din ve onurlu bir sekilde öldün. Bugün herhangi bir dilegi-

ni yerine getirebilirim.'

"Hayat d >ana karsi iyi davrandi,* diye yanitlamis

yasli adam. "Düşüme girdigin zaman, bütün çabalarimin

aklanmis oldugunu anladim. Çünkü oglumun siirleri

gele-

cek yüzyillarda insanlarin belleginde kalacaklar. Kendim

için herhangi bir dilegim yok; ama çocukken baktigi, deli-

kanliyken egittigi evladinin ünlenmesinden her baba

gurur

duyar. Uzak gelecekte, oglumun sözlerini duymak ister-

dim.'

Melek, ihtiyarin omzuna dokunmus ve ikisi

birlikte

bir uzak gelecege gitmisler. Karsilarina uçsuz bucaksiz

bir

156

meydan çikmis ve bu meydanda insanlar garip bir dil konusuyorlarmis.

Yasli adam sevinçten aghyormus.

"Oglumun siirlerinin güzel ve ölümsüz oldugunu

bili-

yordum/ demis melege. 'Bu insanların oglumun siirlerinden hangisini okuduklarini söyler misiniz bana?'

Melek, bunun üzerine adama kibar bir sekilde

yaklas-

mis ve birlikte, o büyük alandaki siralardan birine oturmuslar.

"Sair oglunun siirleri, Roma'da halk tarafından çok

se-

viliyordu,' demis melek. "Herkes bu siirleri sevip haz aliyordu. Ama Tiberius döneminden sonra unutuldu bu siirler. Bu insanların tekrarladigi sözler öteki oglunun, askerin sözleri.*

Ihtiyar, Melege sasirarak bakmis.

"Oglun askerlik hizmeti için uzak bir eyalete gitmiş ve orada yüzbasi olmuştur. O da iyi ve dürüst bir insandı. Bir akşam hizmetkârlarından biri hastalandı ve ölümün esigine geldi. Oglun bu sırada, hastaları iyilestiren bir hahmandan söz edildiğini duymuş ve günlerce onu aramış.

Ül-

keyi dolarken, aradığı kişinin Tanrı'nın oğlu olduğunu öğrenmiş. Onun tarafından iyileştirilmiş başka insanlara rastlamış ve onun düşüncelerini öğrenmiş ve bir Romalı yüzbasi olarak onun dinini kabul etmiş. Sonunda bir sabah Haham'ın yanına varmış.

"Ona hizmetkârlarından birinin hastalandığını anlat-

miş. Ve Haham onunla birlikte evine gitmeye hazır olduğunu bildirmiş. Ama yüzbasi bir inanç sahibi olduğu için, çevrede bulunan insanlar ayakta kalkarken, Hahamın gözlerinin içine bakınca, gerçekten de Tanrı'nın Oğlu'nun huzurunda bulunduğunu anlamış.

*Bu sözler senin oğlunun sözleri,' demiş Melek yaslı

adama. O sırada Hahama söylediği ve bir daha unutulma-,

yan sözler: Ya Rab, benim değerim yok ki damın altına gire-

sin; fakat ancak bir söz söyle, hizmetçim iyi olur.y

Simyaci atini sürdü.

- Kim ve ne olursa olsun, dedi, yeryüzünde her

in-

san, her zaman, dünya tarihinde basrolü oynar. Ve dogal

olarak o bilmez bunu.

Delikanli gülümsedi. Hayatin, bir çoban için bu

kadar

önemli olabileceğini hiç düşünmemisti.

- Elveda, dedi Simyaci.

- Elveda, diye yanitladi delikanli.

158

YÜREGİNİN SÖYLEDİKLERİNİ DİKKATLE

dinlemeye çalışarak, iki buçuk saat çölde yol aldı.

Hazine-

sinin gizli olduğu yeri ona yüregi söyleyecekti.

"Hazinen neredeyse yüregin de orada olüçük,"

demisti

Simyaci.

Ama yüregi baska seyler anlatip duruyordu. İki

kez

gördüğü bir düşün izinden gitmek için koyunlarından ay-

rilan bir çobanın öyküsünü gururla anlatıyordu. Kisisel Menkibe'den, aynı şeyi yapmış, uzak toprakları ya da kardinleri aramaya çıkmış, çağının insanlarıyla, onların düşünceleri ve önyargileriyle çarpışmış insanlardan söz ediyordu. Yol boyunca, bulgulardan, kitaplardan, büyük kargasalardan söz etti.

Bir kumula tırmanmaya hazırlanırken iste tam o anda, yüreği kulagina fisildadi: "Ağlayacağın yere iyi dikkat et; çünkü ben oradayım ve hazinen de oradadır."

Kumulu ağır ağır tırmanmaya başladı. Yıldızlarla dolu gökyüzü yeniden dolunayla aydınlanmıştı: Simyacı ile birlikte tam bir ay çölde yolculuk yapmışlardı. Ayisigi, kumulu da aydınlatıyordu,* yarattığı gölge oyunu, çöle dalgali bir deniz görünümü veriyor ve delikanlıya, atının dizginlerini bırakıp Simyacıya, onun beklediği isareti verdiği güneyi animsatiyordu. Ayisigi, çölün sessizliğini sarıyor ve hazinelerini arayan insanların yolunu aydınlatıyordu.

Birkaç dakika sonra kumulun tepesine ulaşınca yüreği hopladı. Dolunay ve çölün beyazlığının aydınlattığı Piramitler bütün görkemiyle karsısında yükseliyorlardı.

Dizüstü düstüp agladi. Kisisel Menkibe'sine

inanmis

oldugu, bir gün bir krala, daha sonra da bir tüccara, bir

In-

giliz'e, bir Simyaciya rastladigi için Tanrı'ya şükrediyor-

15

9

du. Ve hepsinden önemlisi, Ask'in, bir erkegi Kisisel Men-

kibe'sinden asla uzaklastiramadigini kendisine anlatan

bir

Çöl kadinina rastlamis oldugu için Tanrı'ya şükrediyordu.

Piramitlerin geçmiş yüzyillari, asagida,

ayakuçlarmda

duran insani yukaridan seyrediyorlardi. Isteseydi, simdi

Vaha'ya geri dönüp Fatima ile evlenebilir ve basit bir ko-

yun çobani olarak yasardi. Çünkü Evrenin Dili'ni bilmesi-

ne ve kursunu altina çevirmeyi bilmesine karsin, çölde

ya-

siyordu Simyaci. Bilim ve sanatini kimseye kanitlamak

zo-

runda degildi. Kisisel Menkibe'sine dogru yol alirken, bil-

mesi gereken her seyi öğrenmiş ve yaşamayı hayal ettiği
her seyi yaşamıstı.

Ama iste hazinesine ulaşmıstı ve bir girişim,
ancak
amacına ulaştığında sona erebilirdi. Kumulun tepesinde
ağ-
lamıstı. Yere baktı, gözyaşlarının düştüğü yerde bir bok-
böceği dolasıyordu. Çölde yaşadığı süre içinde
bokböcek-
lerinin, Misir'da Tanrı'nın simgesi sayıldıklarını öğrenmiş-
ti.

Bu da bir isaretti. Bunun üzerine Billûriye
Tüccarını
animsayarak kumları kazmaya koyuldu: Bir ömür boyu
taşları üst üste yığsa da hiç kimse bahçesine piramit
dikme-
yi basaramazdı.

Belirtilen yeri bütün gece kazdı, ama hiçbir şey
bula-
madı. Piramitlerin tepesinden onu seyrediyordu yüzyıllar.
Ama o vazgeçmiyordu. Kazıyordu, kazdığı kumları
çuku-
ra geri yollayan rüzgâra karşı savasarak durmadan
kazıyor-
du. Kolları yorulmuştu, ellerinde yaralar açılmıstı, ama

yüregine inanci sürüyordu. Ve yüregi ona gözyaşlarının düstüğü yeri kazmasını söylemişti.

Birkaç tasi yerinden sökmeye çalışırken, birden ayak sesleri duydu. Birkaç adam gelmişti. Ayisigi arkadan vurduğu için ne yüzlerini, ne de gözlerini görebiliyordu.

- Ne yapıyorsun orada? diye sordu gelenlerden biri.

Delikanli yanıtlamadi. Ama korkmustu. Simdi top-raktan bir hazine çıkarmasi gerekiyordu, bu nedenden do-lay, korkmustu.

160

- Biz savas mui reci I eriyiz, dedi bir baskasi. Oraya ne sakladigini bilmemiz gerekiyor Para gerekli bize. - Bir sey gizlemiyorum, diye yanitladi delikanli. Ama adamlardan biri kolundan tutup çukurdan çıkar-di onu Bir baskasi üzerini aramaya koyuldu. Ve sonunda

reb irideki ait!n parçami buUular.

- Altini var, dedi saldirganlardan biri,

Ayisigi, üzerini arayan adamin yüzünü aydinlatti

ve

bu gözlerde ölümü gördü delikanli.

- Topraga bâ\$ka altin saklamis olmalı, dedi bir

baska-

si.

Bunun üzerine topragi kazmaya zorladilar onu.

So-

nuç olarak hiçbir sey bulamadigi için dövmeye basladilar

delikanliyi. Günesin ilk isiklari belirinceye kadar uzun

uzun dövdüler onu. Giysileri lime lime olmustu, ölümün

yaklastigini hissediyordu.

"Oleceksen, para r"e ise yarar? Paranın insani

ölüm-

den kurtardigi pek az görülmüştür," Böyle demisti Simya-

ci,

Ve yedigi yumruklarla sismis, yarali agziyla, Misir

Pi-

ramitlerinin yakinlarına gömülmüs hazineyi iki kez dü-

sünde gördüğünü anlatti saldirganlara.

Reisleri oldugu izlenimi uyandıran adam uzun

süre

dûjündü. Sonra adamlarından biriyle konustu.

- Adami birakabiliriz. Baska bir seyi yok. Bu

altini

da çalmis olmalı.

Delikanli yüzüstü kuma kapaklandı. Haydutların

re-

isi arkadaşlarına bakıyordu. Ama delikanlinin gözleri Prami-
mitferin bulunduğu yöne bakıyordu.

- Haydi gidelim, dedi haydutların reisi

arkadaşlarına.

Sonra delikanliya dönüp:

- Ölmeyeceksin, dedi. Yasayacaksın ve

inhanın bu

kadar budala olmaya hakkı olmadığını da öğreneceksin.

Şimdi senin bulunduğun yerde, bundan iki yıl kadar önce,

üst üste aynı düşü gördüm. Düşümde İspanya'ya

gitmem"

çobanların koyunlarıyla birlikte içinde uydukları, ayın

Simyacı

İ6Ü/31

esyanının konulduğu, yerde büyümüş bir firavunciri

bulunan yıkık bir köy kilisesi aramam gerektiğini görü-

yordum; ve bu firavuncirinin dibini kazarsam gizli bir

hazine bulacaktım. Ama sadece aynı düşü iki kez

gör-

düğüm için çölu geçecek kadar budala degilim ben.

Sonra yürüyüp gitti.

Delikanli güçlkle dogruldu ve bir kez daha

Piramit-

lere bakti. Piramitler ona gülümsediler ve o da yüregi ne-
seye dolu gülümsedi onlara.

Hazinesini bulmustu.

Sondeyis

DELIKANLININ ADI SANTIAGO IDI.

AKSAM

olmak üzereyken, terk edilmiş küçük kiliseye geldi. Ayin
esylarının konulduğu yerde büyümüş bir firavuninciri
vardi hâlâ ve yari yıkık çatısından hâlâ yıldızlar görülebili-
yordu. Birinde buraya koyunlarıyla birlikte gelmiş ve düs
görmesüJn disında sakın bir gece geçirmiş oldugunu
anim-

sadi.

Simdi yanında sürüsü yoktu. Ama elinde bir kürek
vardi.

Uzun süre gökyüzüne bakti. Sonra heybesinden
bir

sarap sisesi çıkardı ve sarap içti. Çölde yıldızlara bakıp,

Simyaci ile sarap içtiği günü anımsadı. Geçtiği bütün yolla-
ri ve Tanrı'nın kendisine hazinenin bulunduğu yeri göstermek için seçtiği tuhaf yöntemi düşündü. Üst üste gördüğü düslere inanmasaydı, Çingeneye, krala, hirsıza rastımasaydı... "Dogrusu uzun bir liste; ama yol boyunca işaretler vardı ve yanılmam olanaksızdı/ diye düşündü.

Farkına varmadan uykuya daldı. Uyandığında günes
çoktan yükselmisti. Hemen firavunincirinin dibini kazmaya başladı. 'Yaslı büyücü/ dedi kendi kendine, *her şeyi bal gibi biliyordun. Bu kiliseye geri dönebilmem için biraz altın bile bıraktın.' Paçavralar içinde geri döndüğümü görünce katıla katıla güldü kesisi. 'Sanki bunlardan esirgeyemez miydin beni?'

Rüzgârın kendisini yanıtladığını duydu: "Hayir.

Sana
bunu söyleseydim, Piramitleri görmeyecektin. Piramitler
çok güzel, öyle değil mi sence?"

Simyacinin sesiydi bu. Gülümsedi ve kazmaya
koyul-
lu. Yarım saat sonra sert bir seye çarptı kürek. Bir saat
onra önünde eski İspanyol altın parasıyla dolu bir
sandık

16

5

vardi. Ayrica degerli taslar, kirmizi ve beyaz tüylerle
süslü

altin maskeler, pirlanta islemeli degerli taslardan yapilmis
putlar vardi. Ülkenin uzun süredir artik animsamadigi ve
fatihin/çocuklarına ve torunlarına anlatmayı unuttuğu b r
fethin kalintilari.

Heybesinden Urim ile Tummim'i çıkardı. Taslari
an-
cak bir kez kullanmisti, bir sabah, bir  arsida. Hayatında
ve yolu üzerinde bir yigin isaretler vardi.

Urim ile Tummim'i altin sandigina koydu. Bir
daha
hiç rastlamadigi yasli krali animsattiklari için bu iki tas da
hazinesinln par asidydilar.

'Gerçekten kendi kisisel Menkibe'sini yasayan
kimseye
karsi hayat cömerttir,' diye dusundu.

Ve bunun  zerine Tarifa'ya gitmesi ve butun
bunla-
rin onda birini  ingene kadina vermesi gerektiğini anim-

sadi. 'Çingeneler nasıl da kurnaz oluyorlar!*' dedi kendi

kendine. 'Belki de çok yolculuk ettikleri için.'

Derken rüzgâr esmeye başladı. Gündoğusu ydu

esen,

Afrika'dan gelen rüzgâr. Ne çölün kokusunu, ne de Mag-

riplilerin istila tehditini getirmisti.

Bunun yerine çok iyi tanıdığı bir kokuyu ve

usulca

gelip dudaklarına konan bir öpücüğün miriltisini getiri-

yordu.

Gülümsedi. İlk kez böyle bir şey yapıyordu genç

kiz.

- Geliyorum Fatima, dedi. Geliyorum.

166